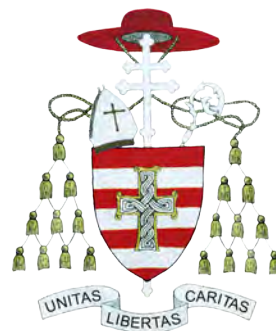

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 1-2/2016. SIJEČANJ/VELJAČA

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar

tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavastvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Roland Jelić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Kanonici Zadarske nadbiskupije sa nadbiskupom mons Želimirom Puljićem
(s lijeva na desno gornji red: Zdenko Milić (sudac na Nadbiskupijskom sudu prvog stupnja, župnik Bibinja), Josip Lenkić (generalni vikar i kancelar Zadarske nadbiskupije, župnik župe sv. Šime, Zadar) , Gašpar Dodić (predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije, župnik Paga i dekan Paškog dekanata)
donji red s lijeva na desno: Anđelko Buljat (župnik Benkovca i dekan Benkovačkog dekanata), Josip Radojica Pinčić (župnik katedrale sv. Stošije), Damir Juričin (župnik Poličnika i Visočana)i. Začasni članovi Stolnog kaptola sv. Stošije su Anđelo Zorić (župnik Božave i poslužitelj Zverinca) i Stanislav Wielinski (duhovnik Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević).

Jona prorok Božjeg milosrđa

1. Prorok Jona djelovao je u Ninivi, prijestolnici Asirije s puno velikih palača, ulica, mostova i kraljevskih vrtova. Njegova knjiga je malena, ali je izrazito umjetničko djelo koje donosi niz ljudskih i teoloških tema. Ponajprije govori o neposlušnosti proroka što je nezapamćeno u izraelskoj predaji. Raspravlja o Jahvinoj nadležnosti nad prirodom, drugim narodima i pojedincima, kao i nad sudbinom samog proroka Jone. Knjiga uz to govori o „ljudskoj uskogrudnosti i osvetoljubivosti“, kao i o praštanju i Božjem milosrđu. Iako je sadržajno malena, knjiga je svojom porukom vrlo aktualna. Donosi dva pogleda na stvarnost: Onaj ljudski koji je izražen u Joninu stavu i djelovanju, te Božji koji jednako skrbi za pogane mornare i za tlačitelje Asirce, kao i za buntovnog proroka Jonu. Takva slika Boga potrebna je za svako doba i svakom čovjeku. Može se stoga reći kako je to „poruka za sva vremena“.

Jonino ime znači „golub“. No, u ovoj priči to ime ne odgovara stvarnosti. Ironično bi se moglo reći kako Jona nije golub, već jastreb koji želi sve uništiti. Jahve je zapravo prikazan kao bezazleni golub, koji ima veliko srce. On suosjeća sa svima i želi sve spasiti. To je ljubav koja će se objaviti u Novome zavjetu, u osobi Isusa Krista koji spašava izgubljenog sina, Mariju Magdalenu, carinika Zakeja. Ljubavlju je jedino moguće pobijediti zlo u korijenu, a da se istodobno ne izazove novi val zla. Istinska snaga Božje biti nije u kažnjavanju i u snazi uništavanja, nego u veličini smilovanja i praštanja. Zato Jahve u Joninoj knjizi nije Bog koji bi štitio zlo. Ali, nije ni Bog koji bi po svaku cijenu želio uništiti onoga koji čini zlo. Njegova je prvenstvena briga kako čovjeka odvratiti od zla i vratiti k dobru. I kad je osjetio da su Ninivljani odustali od zla, Jahve se „kaje i prašta im“, te odustaje od kazne kojom im se bio zaprijetio. I ne samo to. On se veseli što su se obratili. Njegova istinska snaga, dakle, nije u uništavanju, nego u praštanju: „Svemogući vječni Bože, ti svoju svemoć očituješ najviše praštanjem i milosrđem“, veli zborna molitva 26. nedjelje kroz godinu.

2. Jahve, dakle, sve temelju na smilovanju i praštanju. On pomaže poganima-mornarima na uzburkanom moru, proroku Joni koji se našao u utrobi morske nemani kao i Ninivljanima, bez obzira što tlače ljude i zlo čine. On se posebice trudi oko svog proroka kako bi ga oslobodio od njegovih krivih slika i uskih pogleda. Knjiga uz to daje do znanja kako se Božju ljubav ne može privatizirati, niti ga se smije uvlačiti u osobne, obiteljske, ili pak nacionalne interese koji bi bili „protiv drugih“. A to je trajna napast ljudi, jer „svatko i nesvjesno želi skuhati vlastitu zdjelicu juhe na plamenu Božjeg oltara“, veli Zahrnt, pa nastavlja kako se na taj način iskrivljuje slika o Bogu. Sijanje pak mržnje i osvete nikada ne rađa plodovima ljubavi i praštanja.

Čitajući knjigu čovjek se logično pita tko je ovdje u pravu: Jona, koji je uskogrudan i osvetoljubiv, prkosan i neposlušan, pa bježeći od ljudi i povjerenog zadatka zaziva oganj i plamen na „pokvarene neprijatelje“ njegovoga roda i plemena?! Ili pak Jahve, koji pomaže poganima-mornarima, tlačiteljima Ninivljanima za koje želi da se obrate, kao i samom proroku koji se našao u utrobi morske nemani?! Svi su, dakle, potrebni Jahvina praštanja i smilovanja. I svi se spašavaju; kako Niniva čija se zloća bila popela do neba, tako i poganski mornari i neposlušni prorok Jona. Stoga je ova proročka knjiga aktualan za naše i svako drugo vrijeme. Ona pruža najbolji sažetak židovske teo-loške misli o Božjem milosrđu, koje se proteže na sve ljude. Isusova blaženstva na Gori dat će toj proročkoj poruci puninu i savr-šenstvo. Stoga, Jonina je knjiga vrhunac objave Starog za-vjeta i most koji povezuje oba saveza. A temeljna je misao: Bog želi da se svi ljudi spase.

† Želimir Puljić, nadbiskup

SVETA STOLICA

Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 13. siječnja 2016. – Apel Svetog Oca

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas započinjemo kateheze o milosrđu prema biblijskoj perspektivi, tako da učimo o milosrđu slušajući ono što nas sam Bog uči svojom riječju. Započnimo od Starog zavjeta, koji nas pripravlja i vodi prema punoj objavi Isusa Krista, u kojem se na potpun način objavljuje Očevo milosrđe.

U Svetome pismu, Gospodin je predstavljen kao "milosrdni Bog". To je njegovo ime, po kojem nam on objavljuje, takoreći, svoje lice i svoje srce. On sam, kao što izvješćuje Knjiga Izlaska, objavljujući se Mojsiju ovako opisuje samoga sebe: "Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću" (34, 6). I u drugim tekstovima nalazimo taj izričaj, uz poneku izmjenju, ali se uvijek insistira na milosrđu i ljubavi Boga koji se ne umara opraštati (usp. Post 4, 2; Jl 2, 13; Ps 86, 15; 103, 8; 145, 8; Neh 9, 17). Pogledajmo zajedno, jedan po jedan, te svetopisamske izraze koji nam govore o Bogu.

Gospodin je "milosrdan": taj izraz evocira stav nježnosti nalik onom koji majka pokazuje prema svom djetetu. Naime, hebrejski izraz korišten u Bibliji upućuje na utrobu ili također na majčino krilo. Zato slika koju taj izraz sugerira je slika Boga koji se gane i raznježi zbog nas poput majke kad primi u ruke svoje dijete, želeći ga samo ljubiti, štiti, pomoći mu, spremna dati mu sve, pa i samu sebe. To je slika koju sugerira taj izraz. Ljubav koja se, dakle, može nazvati ljubavlju "iz njedara".

Zatim piše da je Gospodin "milostiv", u smislu da ima milosti, samilosti i, u svojoj veličini, prigrinja se nad onim koji je slab i siromašan, uvijek spreman prihvatiti, razumjeti, oprostiti. On je poput oca iz prispodobе koja se donosi u Lukinom Evanđelju (usp. Lk 15, 11-32): to je otac koji se ne zatvara u srdžbu zbog toga što ga je mlađi sin napustio, već ga naprotiv nastavlja čekati – ta otac mu je! – a zatim mu trči ususret i grli ga, ne dopušta mu čak ni da dovrši svoju ispovijed – kao da mu pokriva usta –, toliko je velika ljubav i radost što ga je ponovno našao; a zatim ide dozvati i starijeg sina, koji se rasrdio i ne želi se pridružiti slavlju, sin koji je uvijek ostao u kući ali živeći više kao sluga no kao sin, i nad njega se otac prigrinja, poziva ga da uđe, pokušava otvoriti njegovo srce ljubavi, da nitko ne ostane isključen iz slavlja milosrđa. Milosrđe je slavlje!

Za toga milosrdnog Boga kaže se također da je "spor na srdžbu", doslovno, "dugog daha", to jest resi ga velika strpljivost i sposobnost trpljenja. Bog zna čekati, njegovi ritmovi nisu nestrpljivi ritmovi ljudi; on je poput mudrog zemljoradnika koji zna čekati, ostavlja vremena dobrom sjemenu da izraste, usprkos kukolju (usp. Mt 13, 24-30).

Na kraju, Gospodin se proglašava "bogatim ljubavlju i vjernošću". Kako je lijep taj Božji naziv! U tome je sve. Jer Bog je velik i moćan, ali ta veličina i moć se očituju u tome da nas ljubi, nas koji smo tako maleni, tako nemoćni. Riječ "ljubav", koja je ovdje upotrijebljena, pokazuje ljubav, milost, dobrotu. To nije ljubav iz sapunice... To je ljubav koja čini prvi korak, koja ne ovisi o čovjekovim zaslugama već o silnoj darežljivosti. To je Božja brižnost koju ništa ne može zaustaviti, čak ni grijeh, jer zna nadići grijeh, pobijediti i oprostiti zlo.

Bezgranična "vjernost": eto posljednje riječi iz Božje objave Mojsiju. Božja vjernost nikada neće minuti, jer je Gospodin Čuvar koji, kao što se kaže u Psalmu, ne spava već trajno bdi nad nama da nas povede prema životu:

"Tvojim nožima on posrnuti ne da
i neće zadrijemati on, čuvar tvoj.

Ne, ne drijema i ne spava
on, čuvar Izraelov.

[...]

Čuvao te Jahve od zla svakoga,
čuvao dušu tvoju!
Čuvao Jahve tvoj izlazak i povratak
odsada dovijeka" (121, 3-4.7-8).

Taj milosrdni Bog je vjeran u svojem milosrđu i sveti Pavao kaže nešto lijepo: ako ti nisi njemu vjeran, on će ostati vjeran jer ne može sama sebe zaniijekati. Vjernost u milosrđu je upravo Božja bit. I zato se u Boga možemo potpuno i uvijek pouzdati. On je postojana i trajna prisutnost. To je sigurnost naše vjere. I stoga se, u ovom Jubileju milosrđa, potpuno oslonimo na nj i iskusimo radost da nas taj "Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću" ljubi.

"Milosrđe mi je milo, a ne žrtva" (Mt 9, 13). Djela milosrđa u jubilejskom hodu

Poruka Svetog Oca Franje za Korizmu 2016.

Draga braćo i sestre,

1. Marija - slika Crkve koja evangelizira zato što je evangelizirana

U buli najave Jubileja uputio sam poziv da se "korizmu u ovoj jubilejskoj godini živi intenzivnije kao povlašteno vrijeme u kojem će se slaviti i iskusiti Božje milosrđe" (*Misericordiae vultus. Lice milosrđa*, 17). S pozivom na slušanje Božje riječi i na sudjelovanje u inicijativi "24 sata za Gospodina" htio sam istaknuti da na prvome mjestu treba biti pobožno slušanje Božje riječi, napose one izrečene po prorocima. Božje milosrđe je naime navještaj svijetu: ali taj je navještaj svaki kršćanin pozvan osobno iskusiti. To je razlog zbog kojeg ću u korizmi slati misionare milosrđa da budu za sve konkretni znak Božje blizine i opraštanja.

Pošto je prihvatila Radosnu vijest koju joj je uputio arkandeo Gabriel, Marija je, u Magnificat, proročki opjevala Božje milosrđe kojom ju je Bog unaprijed izabrao. Nazaretska Djevica, Josipova zaručnica, postaje tako savršena slika Crkve koja evangelizira zato jer je Duh Sveti, koji je njezino djevičansko krilo učinio plodnim, nju samu evangelizirao i neprestano je evangelizira. U proročkoj tradiciji, milosrđe je naime usko povezano, već na etimološkoj razini, upravo s majčinskom utrobom (*rahamin*) kao i s velikodušnom, vjernom i suosjećajnom dobrotom (*hesed*), koja se očituje u bračnim i rodbinskim odnosima.

2. Božji savez s ljudima: povijest milosrđa

Otajstvo Božjeg milosrđa otkriva se tijekom povijesti saveza između Boga i njegova naroda Izraela. Bog se, naime, uvijek pokazuje bogat milosrđem, spreman u svakoj prilici izliti na svoj narod nježnost i suosjećanje koji izviru "iz njedara", osobito u najdramatičnijim trenucima kad narod svojom nevjerom prekida vezu saveza i savez treba čvršće utvrditi u pravdi i istini. Posrijedi je prava i istinska drama ljubavi, u kojoj Bog igra ulogu oca i iznevjerenog zaručnika, dok Izrael igra ulogu nevjernog sina/kćeri i zaručnice. Upravo obiteljske slike – kao u Hošeinu slučaju (usp. Hoš 1-2) – pokazuju do kojeg se stupnja Bog želi vezati uz svoj narod.

Ta drama ljubavi postiže svoj vrhunac u utjelovljenom Sinu. U njemu Bog izlijeva svoje beskrajno milosrđe u tolikoj mjeri da ono postaje "utjelovljeno milosrđe" (*Misericordiae vultus. Lice milosrđa*, 8). Kao čovjek, Isus iz Nazareta je naime po svemu dijete Izraela i to dotle da utjelovljuje onaj savršeni posluš Bogu koji se traži od svakog pripadnika izraelskog naroda u Shema, koji je

i danas srž Božjeg saveza s Izraelom: "Čuj, Izraele! Gospodin je Bog naš, Gospodin je jedan! Zato ljubi Gospodina, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!" (Pnz 6, 4-5). Božji Sin je Zaručnik koji čini sve ne bi li pridobio ljubav svoje Zaručnice, uz koju ga veže bezuvjetna ljubav koja postaje vidljivom u svadbi s njom u vječnosti.

To je živo srce apostolske kerygme, u kojoj Božje milosrđe ima središnje i temeljno mjesto. Ona je "ljepota Božje spasiteljske ljubavi očitovane u Isusu Kristu umrlom i uskrsлом" (apost. pob. Evangelii gaudium. Radost evanđelja, 36), onaj prvi navještaj koji "moramo uvijek iznova slušati na razne načine i koji se mora uvijek iznova naviještati u katehezi" (isto, 164). Milosrđe dakle "izražava način na koji Bog postupa s grešnikom, nudeći mu novu priliku da prizna svoj grijeh, za njega se pokaje, obrati se i vjeruje" (Misericordiae vultus, 21), ponovno uspostavljaajući, upravo na taj način, odnos s njim. U Isusu raspetom Bog ide tako daleko da želi doći do grešnika bez obzira koliko se ovaj od njega udaljio, upravo tamo gdje se izgubio i udaljio od njega. I to čini u nadi da će moći tako konačno raznježiti otvrdnulo srce svoje Zaručnice.

3. Djela milosrđa

Božje milosrđe preobražava čovjekovo srce i daje mu iskusiti vjernu ljubav i tako ga osposobljava da i on sam bude milosrdan. Uvijek je novo čudo da se Božje milosrđe može širiti u životu svakog od nas, potičući nas na ljubav prema bližnjemu i oživljavajući ono što tradicija Crkve naziva tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa. Ona nas podsjećaju da se naša vjera izražava u konkretnim i svakodnevnim djelima kojima je cilj pomoći našem bližnjemu u tijelu i u duhu: hraniti ga, odjenuti, utješiti, odgojiti. Zato sam izrazio želju "da kršćanski narod, tijekom Jubileja, razmišlja o tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa. Na taj će se način probuditi naša svijest, koja je previše često uspavana pred dramom siromaštva. Ulazimo također sve više u srž evanđelja, gdje Bog siromašnima na poseban način iskazuje svoju milosrdnost" (isto, 15). U siromahu, naime, Kristovo tijelo "ponovno postaje vidljivo u tijelu mučenih, ranjenih, bičevanih, pothranjenih, prognanih... kako bismo ga prepoznali, dotakli i za nj se brižno skrbili" (isto). Nečuven je i skandalozan misterij činjenica da se u povijesti nastavlja patnja Nevinog Jaganjca, tog gorućeg grma nezaslužene ljubavi pred kojim možemo poput Mojsija samo izuti obuću (usp. Izl 3, 5); to više kad je siromah brat ili sestra u Kristu koji trpe zbog svoje vjere.

Pred tom ljubavlju snažnom poput smrti (usp. Pj 8, 6), najbjeđenijim se siromahom pokazuje onaj koji ne prihvaća da ga se takvim promatra. Vjeruje da je bogat, ali je zapravo najsiromašniji od svih siromaha. On je to zato što je rob grijeha, koji ga tjera da koristi bogatstvo i moć ne zato da služi Bogu i drugima, već zato da zatomi u sebi duboku svijest da i on sam nije ništa drugo već siromašni prosjak. I što su veća moć i bogatstvo kojim raspolaže, to većom može postati ta lažna zaslijepljenost. On ide čak tako daleko da ne želi ni vidjeti siromašnog Lazara koji prosi pred vratima njegove kuće (usp. Lk 16, 20-21), koji je slika Krista koji u siromašnima prosi naše obraćenje. Lazar je mogućnost obraćenja koju nam Bog pruža a koju možda ne vidimo. A ta zaslijepljenost ide ruku pod ruku s oholim delirijem svemoći, u kojem zlokobno odzvanja onaj đavolski "bit ćete kao bogovi" (Post 3, 5) koji je korijen svakoga grijeha. Taj delirij može poprimiti također društvene i političke oblike, kao što su to pokazali totalitarizmi 20. stoljeća, i kao što to pokazuju ideologije jednogumlja i tehnouznanosti, koji teže tome da učine Boga nevažnim a čovjeka svedu na mnoštvo koje treba instrumentalizirati. Mogu to danas pokazati također strukture grijeha vezane uz model lažnog razvoja utemeljenog na idolatriji novca, koja dobrostojeće pojedince i najbogatija društva čini ravnodušnima prema sudbini siromašnih, te im zatvaraju svoja vrata i ne žele ih čak ni vidjeti.

Korizma u ovoj jubilejskoj godini je, dakle, za sve pogodno vrijeme da mogu konačno izaći iz svoje egzistencijalne otuđenosti zahvaljujući slušanju Božje riječi i djelima milosrđa. Ako tjelesnim djelima milosrđa dotičemo Kristovo tijelo u braći i sestrama potrebitim hrane, odjeće, stana, pohoda, duhovna djela – savjetovati, poučavati, opraštati, opominjati, moliti – izravnije

se dotiču naše grešnosti. Zato se tjelesna i duhovna djela nikada ne smije razdvajati. Naime, upravo dotičući u bijedniku tijelo raspetog Isusa grešnik može primiti na dar svijest da je on sâm siromašni prosjak. Na taj način i "oholi", "moćni" i "bogat" o kojima se govori u Magnificat imaju priliku osjetiti da su nezasluženo ljubljani od Raspetoga, koji je također za njih umro i uskrsnuo. Jedino je u toj ljubavi odgovor na onu žeđ za neprolaznom srećom i ljubavlju koju se čovjek zavarava da može utažiti idolima znanja, moći i posjedovanja. Ali uvijek ostaje opasnost da, zbog sve veće zatvorenosti Kristu, koji u siromahu nastavlja kucati na vrata njihova srca, oholi, bogati i moćni na kraju sami sebe osude na pad u onaj vječni bezdan samoće koji je pakao. Eto zašto iznova odzvanja za njih, kao i za sve nas, ozbiljna Abrahamova opomena: "Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!" (Lk 16, 29). Taj će nas djelatni posluš pripraviti na najbolji način za proslavu konačne pobjede nad grijehom i smrću sada već uskrslog Zaručnika, koji želi očistiti svoju Zaručnicu, u iščekivanju njegova dolaska.

Nemojmo izgubiti ovo vrijeme korizme pogodno za obraćenje! Molimo za to obraćenje po majčinskom zagovoru Djevice Marije, koja je prva, pred veličinom Božjeg milosrđa koje joj je bilo besplatno darovano, prepoznala vlastitu malenost (usp. Lk 1, 48), priznavši se poniznom službenicom Gospodnjom (usp. Lk 1, 38).

Jubilej – prilika za obraćenje i milosrdnost

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 10. veljače 2016.

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobar korizmeni hod vam želim!

Lijepo je i znakovito imati ovu audijenciju upravo na ovu Pepelnicu. Započnimo korizmeni hod i danas ćemo govoriti o drevnoj instituciji "jubileja"; to je nešto drevno, o čemu potvrdu nalazimo u Svetom pismu. Susrećemo je napose u Levitskom zakoniku, koji jubilej predstavlja kao vrhunac vjerskog i društvenog života Izraelskog naroda.

Svaki pedeset godina "na Dan pomirenja" (Lev 25, 9), kada se Gospodinovo milosrđe zazivalo na čitav narod, zvuk roga najavljivao bi veliki događaj oslobođenja. U Levitskom zakoniku čitamo naime: "Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oproсна godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu! [...] Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu" (25, 10.13). Prema tim uredbama, ako je netko bio prisiljen prodati svoju zemlju ili svoj dom, na jubilej je mogao ponovno ući u njihov posjed; i ako je netko zapao u dugove zbog kojih je, pošto ih nije mogao vratiti, bio prisiljen stupiti u službu vjerovnika, mogao se slobodan vratiti svojoj obitelji i dobiti natrag svu imovinu.

Bila je to neka vrsta "općeg pomilovanja" kojim se svima omogućavalo vratiti u prvobitno stanje, s brisanjem svakog duga, vraćanjem zemlje i mogućnošću da ponovno uživa slobodu vlastitu svakom članu Božjeg naroda. To je "sveti" narod, gdje su propisi poput ovog o jubileju služili tome da se iskorijeni siromaštvo i nejednakost, jamčeći dostojanstven život za sve i pravičnu raspodjelu zemlje na kojoj se živi i koja služi za uzdržavanje. Središnja ideja je da zemlja izvorno pripada Bogu i povjerena je ljudima (usp. Post 1, 28-29), i stoga si nitko ne može svojatati isključivo pravo na njezino posjedovanje, stvarajući situacije nejednakosti. O tome danas možemo razmišljati i preispitivati se; neka svatko u svome srcu razmisli ima li previše stvari. Zašto ne ustupiti nešto od toga onima koji nemaju ništa? Deset posto, pedeset posto... Kažem vam: neka Duh Sveti nadahne svakog od vas.

O jubileju onaj koji je postao siromašan ponovno bi imao nužno za život, a tko je bio bogat vraćao je siromahu ono što mu je uzeo. Cilj je bio društvo utemeljeno na jednakosti i solidarnosti, gdje su sloboda, zemlja i novac ponovno postajali dobro za sve a ne samo za neke, kao što se

sada događa, ako ne griješim... Više ili manje – ovi podaci nisu pouzdani – ali osamdeset posto svjetskog bogatstva je u rukama manje od dvadeset posto pučanstva. Ovaj je jubilej – i to govorim podsjećajući na našu povijest spasenja – prilika da se obratimo, da naše srce postane veće, velikodušnije, više Božje dijete, s više ljubavi. Reći ću vam nešto: ako ta želja, ako jubilej ne dođe do džepova, to nije pravi jubilej. Jeste li shvatili? I to piše u Bibliji! Nije to izmislio ovaj papa: to je u Bibliji. Cilj – kao što sam rekao – je bio društvo utemeljeno na jednakosti i solidarnosti, gdje su sloboda, zemlja i novac postajali dobro za sve a ne za neke. Naime jubilej je imao ulogu pomoći narodu da živi konkretno bratstvo, koje se sastoji od uzajamnog pomaganja. Možemo reći da je biblijski jubilej bio "jubilej milosrđa", jer je življen u iskrenom traženju dobra brata u potrebi.

U istom duhu, i druge institucije i drugi zakoni su uređivali život Božjeg naroda kako bi se moglo iskusiti Gospodinovo milosrđe kroz milosrđe ljudi. U tim uredbama nalazimo smjernice koje vrijede i danas, koje potiču za razmišljanje. Na primjer, biblijski zakon je propisivao izdvajanje "desetinā" koje su bile namijenjene levitima, zaduženima za bogoštovlje, onima koji su bili bez zemlje, siromašnima, siročadi, udovicama (usp. Pnz 14, 22-29). Bilo je predviđeno naime da se deseti dio uroda, ili prihoda od drugih aktivnosti, daje onima koji su bili bez zaštite i u potrebi, tako da se promiču stanja relativne jednakosti u narodu u kojem su se svi morali ponašati kao braća.

Postojao je također zakon o "prvinama". Što je to? Prvi dio ljetine, najdragocjeniji dio, morao se dijeliti sa svećenicima i strancima (usp. Pnz 18, 4-5; 26, 1-11), koji nisu posjedovali polja, tako da i za njih zemlja bude izvor hrane i života. "Zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene", kaže Gospodin (Lev 25, 23). Svi smo Gospodinovi gosti, u očekivanju nebeske domovine (usp. Heb 11, 13-16; 1 Pt 2, 11), pozvani svijet koji nas prima učiniti humanim i pogodnim mjestom za život. A kolike samo "prvine" oni koji su imućniji mogu dati nevoljnima! Kolike samo prvine! Prvine nisu samo plodovi polja, već svaki drugi proizvod rada, plaće, uštedā, tolikih stvari koje se posjeduje i koje se ponekad troši uludo. To se događa i danas. U Apostolsku milostinjarnu stižu mnoga pisma s nešto novca: "Ovo je dio moje plaće za pomoć drugima". I to je lijepo; pomagati druge, dobrotvorne ustanove, bolnice, staračke domove...; davati također strancima, onima koji su stranci i koji su u prolazu. Isus je u Egiptu bio u prolazu.

Upravo imajući to pred očima, Sveto pismo ustrajno poziva da se velikodušno odgovori na zahtjeve za zajmom, ne radeći mizerne računice i ne tražeći nemoguće kamate. "Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost. Ne uzimaj od njega ni lihve ni kamata. Boga se svoga boj, i neka tvoj brat živi s tobom! Ne uzajmljaj mu novac na kamate niti mu lihvarski davaj svoju hranu" (Lev 25, 35-37). Taj je nauk trajno aktualan. Kolike su obitelji na ulici, žrtve lihve! Molim vas da molimo da u ovome jubileju Gospodin istrgne iz srca svih nas tu želju da imamo više, lihvu. Da ponovno budemo velikodušni, veliki. Kolike smo samo situacije lihve prisiljeni gledati i koliku patnju i tjeskobu one donose obiteljima! I toliko puta, u očaju, mnogi počine samoubojstvo jer ne znaju kako dalje i nemaju nade, nemaju pruženu ruku koja će im pomoći; imaju samo ruku koja ih tjera plaćati kamate. Lihva je teški grijeh, to je grijeh koji vapi u nebo. Gospodin je naprotiv obećao svoj blagoslov onima koji otvaraju ruku da daju darežljivo (usp. Pnz 15, 10). On će ti dati dvostruku, možda ne u novcu ali u drugim stvarima, ali Gospodin će ti uvijek dati dvostruko.

Draga braćo i sestre, biblijska poruka je vrlo jasna: hrabro se otvoriti dijeljenju, i to je milosrđe! I ako želimo od Boga milosrđe počnimo ga mi sami činiti. Upravo tako: počnimo ga mi činiti među sugrađanima, obiteljima, narodima, kontinentima. Pridonijeti stvaranju zemlje bez siromašnih znači graditi društva bez diskriminacija, utemeljena na solidarnosti koja dovodi do toga da dijelimo ono što posjedujemo, u jednoj podjeli dobara utemeljenoj na bratstvu i pravednosti. Hvala!

Komunikacija i milosrđe: plodni susret*Poruka pape Franje za 50. svjetski dan sredstava društvene komunikacije*

Draga braćo i sestre!

Sveta godina milosrđa poziva nas razmišljati o odnosu između komunikacije i milosrđa. Crkva, ujedinjena s Kristom, živim utjelovljenjem Milosrdnoga Boga, pozvana je živjeti milosrđe kao prepoznatljivo obilježje čitavog svog bića i djelovanja. Ono što govorimo i kako to govorimo, svaka riječ i svaki čin morao bi izražavati Božje suosjećanje, nježnost i opraštanje prema svima. Ljubav je, po svojoj naravi, komunikacija; vodi prema otvaranju i dijeljenju a ne odvajanju od drugih. I ako su naše srce i naši čini nadahnuti ljubavlju, Božjom ljubavlju, naša će komunikacija biti nositeljicom Božje snage.

Kao Božja djeca pozvani smo komunicirati sa svima, bez iznimke. Na osobit način, jezik i djelovanje Crkve trebali bi prenositi milosrđe, tako da se dotaknu srca osoba i podupre ih se na putu prema punini života, koju je Isus Krist, poslan od Oca, došao donijeti svima. To znači da mi sami moramo biti spremni prihvatiti u nama i širiti oko nas toplinu Majke Crkve, kako bi se Isusa upoznalo i uzljubilo; onu toplinu koja daje opipljivost riječima vjere i koja u propovijedanju i svjedočenju pali "iskru" koja ih oživljava.

Komunikacija ima moć graditi mostove, potpomagati susret i uključivanje, obogaćujući tako društvo. Kako je lijepo kad osobe pažljivo biraju riječi i geste i tako se trude izbjeći nerazumijevanja, ozdraviti ranjeno sjećanje i graditi mir i sklad. Riječi mogu podići mostove među ljudima, obiteljima, društvenim skupinama i narodima. I to kako u fizičkom tako i u digitalnom okruženju. Zato neka naše riječi i djela budu takvi da nam pomažu izaći iz začaranih krugova osuđivanja i osvete, koji i dalje zarobljavaju pojedince i narode i koji dovode do toga da se ljudi služe porukama mržnje. Riječ Kristova učenika, naprotiv, trebala bi nastojati pomoći ljudima rasti u zajedništvo i, čak i u slučajevima kad treba odlučno osuditi zlo, nikada ne bi smjela prekidati odnos i komunikaciju. Želim zato pozvati sve ljude dobre volje da otkriju da milosrđe ima moć ozdraviti prekinute odnose i vratiti mir i sklad obiteljima i zajednicama. Svi znamo na koji način stare rane i dugotrajne srdžbe mogu zarobiti osobe i spriječiti komunikaciju i pomirenje. A to vrijedi također za odnose među narodima. U svim tim slučajevima milosrđe može pokrenuti novi način govora i razgovora, kao što je to tako rječito izrazio Shakespeare kada je rekao: "Milosrđu je svojstveno to da nije prisilno. Silazi s neba na zemlju poput blagotvorne kiše. To je dvostruki blagoslov: i za onoga koji ga daje i za onoga koji ga prima" (Mletački trgovac, Čin IV, Scena I).

Poželjno je i da jezik politike i diplomacije bude nadahnut milosrđem, koje nikada ništa ne smatra izgubljenim. Apeliram prije svega na one koji imaju odgovornosti na institucionalnom i političkom polju i u oblikovanju javnog mnijenja, da uvijek budno paze kako govore o onima koji misle ili rade drukčije, kao i prema onima koji su možda pogriješili. Lako je podleći napasti iskoristavanja takvih situacija za raspirivanje vatre nepovjerenja, straha i mržnje. Treba, naprotiv, imati hrabrosti da se usmjeri osobe prema procesima povjerenja. Upravo ta pozitivna i kreativna smjelost pruža prava rješenja na drevne sukobe i mogućnost postizanja trajnog mira: "Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe! [...] Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!" (Mt 5, 7-9).

Kako bih samo želio da naš način komuniciranja, kao i naša služba pastira u Crkvi, nikada ne odražavaju oholu i trijumfalnu nadmoć nad neprijateljem i ne obezvrjeđuju one koje duh svijeta smatra gubitnicima i otpadom! Milosrđe može pomoći ublažiti protivštine života i pružiti toplinu onima koji su upoznali samo hladnoću suda. Neka način naše komunikacije bude takav da nadiđe logiku koja jasno dijeli grešnike od pravednika. Možemo i moramo osuđivati situacije

grijeha – kao što su nasilje, korupcija, izrabljivanje i drugo – ali ne možemo osuđivati osobe, jer samo Bog može zaviriti u dubinu njihova srca. Naša je zadaća opomenuti one koji griješe i pokazati zlo i nepravdu određenih ponašanja, kako bi se oslobodilo žrtve i podiglo one koji su pali. Ivanovo Evanđelje nas podsjeća da "istina će vas osloboditi" (Iv 8, 32). Ta istina je, u konačnici, sâm Krist, čije je krotko milosrđe mjerilo za naš način naviještanja istine i osuđivanja nepravde. Naša je prvenstvena zadaća podupirati istinu s ljubavlju (usp. Ef 4, 15). Jedino riječi izgovorene s ljubavlju i praćene krotkošću i milosrđem mogu dotaknuti naša grešna srca. Oštre ili moralističke riječi i postupci dovode u opasnost da dodatno otuđe one koje želimo privesti obraćenju i slobodi, jačajući njihov osjećaj odbacivanja i obrane.

Neki misle da je vizija društva ukorijenjenog u milosrđu beznadno idealistična ili pretjerano popustljiva. Ali pokušajmo se prisjetiti svojih prvih iskustava odnosa u krilu obitelji. Roditelji su nas više ljubili i cijenili zbog onog što jesmo no zbog naših sposobnosti i postignuća. Roditelji žele najbolje za svoju djecu, ali njihova ljubav nije nikada uvjetovana postizanjem tih ciljeva. Obiteljski dom je mjesto gdje je čovjek uvijek dobrodošao (usp. Lk 15, 11-32). Želim potaknuti sve da promatraju ljudsko društvo ne kao prostor u kojem se stranci natječu i pokušavaju se probiti na vrh, već prije svega kao dom ili obitelj gdje su vrata uvijek otvorena i gdje se svi osjećaju prihvaćenima.

Zato je od temeljne važnosti slušati. Komunicirati znači dijeliti, a dijeljenje zahtijeva slušanje, prihvaćanje. Slušati je nešto mnogo više od čuti. Čuti se odnosi na primanje informacije; slušati, međutim, upućuje na područje komunikacije i traži blizinu. Slušanje nam omogućuje zauzeti ispravan stav, a ne samo biti pasivni gledatelji, slušatelji, potrošači. Slušati znači također biti sposobni dijeliti pitanja i sumnje, prijeći neki put rame uz rame s nekim, osloboditi se svake umišljenosti o svemoći i staviti ponizno svoje sposobnosti i svoje darove u službu općeg dobra.

Slušati nije nikada lako. Ponekad je lakše praviti se gluh. Slušati znači posvetiti pozornost, željeti razumjeti, prosuditi, poštivati tuđu riječ. Slušanje uključuje neku vrstu mučeništva, žrtvovanja samih sebe u kojem se obnavlja čin kojeg je učinio Mojsije pred gorućim grmom: izuti sandale na "svetom tlu" susreta s drugim koji mi govori (usp. Izl 3, 5). Znati slušati je neizmjerena milost, to je dar za koji trebamo moliti da bismo se zatim naučili provoditi ga u djelo.

I elektronska pošta, SMS poruke, društvene mreže i interaktivni razgovori više korisnika putem Interneta (chat) mogu biti potpuno ljudski oblik komunikacije. Nije tehnologija ta koja određuje je li komunikacija autentična ili ne, već ljudsko srce i njegova sposobnost da koristi dobro sredstva koja mu stoje na raspolaganju. Društvene mreže mogu olakšati uspostavu odnosa s drugima i promicati dobro društva ali mogu također dovesti do daljnje polarizacije i podjele među osobama i skupinama. Digitalni svijet je trg, mjesto susreta gdje možemo jedni druge milovati ili ranjavati, voditi korisnu raspravu ili provoditi moralni linč. Molim da nas ova jubilejska godina, življena u milosrđu, "učini otvorenijima za dijalog kako bismo jedni druge bolje upoznali i razumjeli; neka ukloni svaki oblik zatvorenosti i prijezira i odagna svaki oblik nasilja i diskriminacije" (Misericordiae vultus, 23). Internet nam pomaže da budemo bolji građani. Pristup digitalnim mrežama za sobom povlači odgovornost za bližnjega kojeg, istina, ne vidimo ali je stvaran i ima svoje dostojanstvo koje treba poštivati. Internet se može mudro koristiti za izgrađivanje zdravog društva otvorena dijeljenju.

Komunikacija, njezina mjesta i njezina oruđa pomogli su mnogima da prošire svoje obzore. To je Božji dar i ujedno velika odgovornost. Sviđa mi se definirati tu moć komunikacije kao "bliskost". Susret između komunikacije i milosrđa je plodan u mjeri u kojoj rađa bliskost koja pokazuje brigu, tješi, ozdravlja, prati i slavi. U podijeljenom, rascjepkanom i polariziranom svijetu komunicirati s milosrđem znači pridonijeti dobroj, slobodnoj i solidarnoj bliskosti između Božje djece i braće u čovječstvu.

Milosrđe i moć*Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 24. veljače 2016.*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo kateheze o milosrđu u Svetom pismu. U raznim se odlomcima govori o moćnima, kraljevima, ljudima koji su "na vrhu", kao i njihovoj nadutosti i njihovim zloupotrebama. Bogatstvo i moć su stvarnosti koje mogu biti dobre i korisne za opće dobro, ako ih se stavi u službu siromašnih i svijetu, s pravdom i milosrđem. No, kad ih se, kako se često događa, doživljava kao povlasticu, sebično i oholo, pretvaraju se u oruđa korupcije i smrti. To je ono što se događa u epizodi o Nabotovu vinogradu, opisanoj u Prvoj knjizi o Kraljevima, poglavlje 21, na kojem smo se danas zadržali.

U tom se tekstu kaže da je kralj Izraela, Ahab, želio kupiti vinograd čovjeka po imenu Nabot, jer taj vinograd graniči s kraljevskom palačom. Prijedlog se čini opravdanim, čak i velikodušnim, ali se u Izraelu vlasništvo nad zemljom smatra malne neotuđivim. Naime, u knjizi Levitskog zakona se propisuje: "Zemlja se ne smije prodati potpuno, jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene" (Lev 25, 23). Zemlja je sveta, jer je Gospodinov dar, kojeg kao takvog treba štiti i čuvati, jer je znak Božjeg blagoslova koji se prenosi s naraštaja na naraštaj i jamstvo dostojanstva za sve. Razumljiv je dakle negativni Nabotov odgovor kralju: "Jahve me sačuvao od toga da ti ustupim baštinu svojih otaca!" (1 Kr 21, 3).

Kralj Ahab reagira na to odbacivanje s gorčinom i prezirom. Osjeća se povrijeđenim – on je kralj, moćan –, ponižen u svojem autoritetu vladara, i osujećen u mogućnosti da zadovolji svoju želju za posjedovanjem. Videći ga tako potištena, njegova žena Izebela, poganska kraljica koja je proširila idolatrijske kultove i dala poubijati proroke Gospodnje (usp. 1 Kr 18, 4), - nije bila loša, bila je zla! – odlučila je nešto poduzeti. Riječi kojima se obraća kralju su vrlo značajne. Poslušajte samo zloću koja izbija iz riječi te žene: "Jesi li ti onaj koji kraljuje nad Izraelom! Ustani i jedi i budi dobre volje. Ja ću ti pribaviti vinograd Nabota Jizreelca" (r. 7). Ona stavlja naglasak na ugled i moć samog kralja, koji je, po njezinu mišljenju, doveden u pitanje Nabotovim odbijanjem. Moć koju ona smatra apsolutnom i zbog koje svaka želja moćnog kralja postaje zapovijed. Veliki sveti Ambrozije je napisao malu knjigu o toj epizodi. Zove se "Nabot". Bilo bi dobro čitati je u ovom vremenu korizme. Jako je lijepa, vrlo konkretna.

Isus, podsjećajući na to, govori nam: "Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga" (Mt 20, 25-27). Ako se izgubi dimenziju služenja, moć se pretvara u bahatost i postaje vladavina i ugnjetavanje. To je upravo ono što se događa u epizodi s Nabotovim vinogradom. Izebela, kraljica, odlučuje bezobzirno ukloniti Nabota i provodi svoj plan. Služi se lažnim prividima jedne izopačene zakonitosti: šalje, u kraljevo ime, pisma starješinama i uglednicima iz grada poručujući da lažni svjedoci javno optužuju Nabota da je prokleo Boga i kralja, što je zločin koji se kažnjava smrću. Tako, nakon Nabotove smrti, kralj može ući u posjed njegova vinograda. I ovo nije priča iz nekih drugih vremena, to je također današnja povijest, povijest moćnika koji, da bi stekli više novca, iskorištavaju siromašne, iskorištavaju ljude. To je priča o trgovini ljudima, ropskom radu, siromašnim ljudima koji rade na crno i s minimalnom plaćom kako bi se moćnici obogatili. To je priča o korumpiranim političarima koji žele sve više i više! To je razlog zašto sam rekao da je dobro čitati tu knjigu svetog Ambrozija o Nabotu, jer je to aktualna knjiga. Eto kamo vodi vršenje vlasti bez poštivanja života, bez pravde, bez milosrđa. I eto što donosi žeđ za moći: postaje pohlepa koja želi posjedovati sve. Tekst proroka Izaije osobito je poučan u tome pogledu. U njemu, Gospodin upozorava na pohlepu bogatih zemljoposjednika koji žele posjedovati sve

više zemljišta i kuća. Prorok Izaija kaže:

"Jao vama koji kuću kući primičete
i polje s poljem sastavljate,
dok sve mjesto ne zauzmete
te postanete jedini u zemlji" (Iz 5, 8).

A prorok Izaija nije bio komunist! Bog je, međutim, veći od zloće i prljavih igara ljudi. U svojem milosrđu šalje proroka Iliju da pomogne Ahabu obratiti se. Sada okrećemo stranicu, i kako završava ta priča? Bog vidi to zlodjelo i kuca također na Ahabovo srce i kralj, suočen sa svojim grijehom, shvaća, ponizuje se i traži oprost. Kako bi bilo lijepo da današnji moćni izrabljivači učine isto! Gospodin prihvaća njegovo kajanje; ipak, nevin je čovjek ubijen i počinjeni grijeh će imati neizbježne posljedice. Učinjeno zlo naime ostavlja svoje bolne tragove, i povijest ljudi nosi na sebi te rane.

Milosrđe iznova pokazuje glavni put kojim treba ići. Milosrđe može izliječiti rane i može promijeniti povijest. Otvori svoje srce milosrđu! Božje milosrđe jače je od ljudskoga grijeha. Ono je jače, to je primjer Ahaba! Znamo njegovu moć, kad se sjetimo dolaska nevinog Sina Božjega koji je postao čovjekom kako bi uništio zlo svojim opraštanjem. Isus Krist je pravi kralj, ali njegova moć je potpuno drukčija. Njegovo prijestolje je križ. On nije kralj koji ubija, već naprotiv daje život. Izlaženjem u susret svima, osobito najslabijima, pobjeđuje usamljenost i sudbinu smrti kojoj vodi grijeh. Isus Krist svojom blizinom i nježnošću uvodi grešnike u prostor milosti i praštanja. I to je Božje milosrđe.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Predsjednik HBK čestitao Božić pravoslavnima

I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima.

Neka nas ta čežnja vodi k njemu jedinom Spasitelju i Otkupitelju čovjeka.

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić čestitao je Božić vjernicima Srpske Pravoslavne Crkve. Čestitke je uputio patrijarhu gospodinu Irineju, mitropolitu zagrebačko-ljubljanskom o. Porfiriju i episkopu dalmatinskom gospodinu Fotiju. U svojoj čestitci patrijarhu Irineju nadbiskup Puljić prisjetio se njihovog prošlogodišnjeg susreta u katedrali Svete Stošije kad je nadbiskup istaknuo kako taj susret nadilazi lokalne prostore te dodao da usprkos ožiljaka zbog ratnih stradanja mi kršćani smo pozvani širiti ljubav, snošljivost i praštanje. Nadbiskup Puljić u čestitici nastavlja: "Ovo vrijeme pred Božić podsjeća na "vrijeme spasenja i pomirenja o kojem su sanjali drevni patrijarsi i proroci" (K. Boromejski). Po njima je, naime, "Bog više puta i na više načina govorio ocima po prorocima, i konačno u ove dane progovorio u Sinu svome" (Heb 1, 1). Bog, dakle, nije napustio čovjeka, nego mu je poslao svoga Sina, Isusa Krista, čiji su dolazak navijestili proroci, a Djevica ga Marija u Betlehemu rodila. Svojim utjelovljenjem, mukom, smrću i uskrsnućem on je svijet iznova posvetio, te svoje posvetiteljsko djelo "nastavlja i danas u Crkvi koja je trajno sveta" (LG 39). Zbog toga poziva Pavao Kološane neka "žive kako se pristoji svetima" i neka se "kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni" obuku u "srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost" (Kol 3, 12). I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima. Neka nas ta čežnja vodi k njemu jedinom Spasitelju i Otkupitelju čovjeka. Želim Vam, Vaša Svetosti, čestit Božić i sretnu Novu 2016. godinu, koja neka bude ispunjena mirom i svakim Božjim blagoslovom. Hristos se rodi!", stoji u čestitci predsjednika HBK.

Redovnici i redovnice pozvani su navješćivati Božje milosrđe

Poruka u povodu završetka Godine posvećenog života i prigodom Dana posvećenog života 2016.

Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Pri kraju smo Godine posvećenog života koja je započela 30. studenoga 2014., a njezin je završetak određen za 2. veljače 2016. U Hrvatskoj su kroz to razdoblje održani brojni susreti. Tako su redovnici, redovnice i druge Bogu posvećene osobe sudjelovali u Drugom nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji na Trsatu, a u Zagrebu je održan susret mladih redovnica i redovnika. Redovnički dani održani su ove godine na više mjesta nego što je to do sada bio slučaj, a u okviru Redovničkih dana u Zagrebu s prigodnim je predavanjem gostovao i tajnik Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, mons. José Rodríguez Carballo. Središnji događaj Godine posvećenog života u Hrvatskoj bio je Nacionalni susret redovnika, redovnica, Bogu posvećenih laika i laika povezanih s redovničkim zajednicama u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici. Ovi susreti, kao i brojni drugi projekti i pothvati, poput redovničkog benda i medijskoga praćenja, omogućili su veću prisutnost redovništva i drugih Bogu posvećenih osoba u javnom životu. Kroz godinu posvećenog života više je redovničkih zajednica proslavilo svoje godišnjice osnutka ili druge važne događaje svoje povijesti, a u tijeku je proslava 800. obljetnice dominikanskoga reda, dok će franjevci ove godine proslaviti 800. obljetnicu Porcijunkulskoga oprosta.

2. Na kraju Godine posvećenog života dobro je promisliti je li zajedničkim trudom, zalaganjima i projektima došlo do pozitivnog pomaka u životu i djelovanju Bogu posvećenih osoba u svjetlu

postavljenih ciljeva: sa zahvalnošću se sjetiti nedavne prošlosti, s nadom prigriliti budućnost i sa strašću živjeti sadašnjost. Osim toga, bilo bi dobro vidjeti je li se pomak dogodio i na drugim razinama, primjerice, u kojoj su mjeri redovnici i laici posvećeni u svijetu krenuli prema rubovima, prema svima koji su u potrebi ili u Crkvi i društvu zapostavljeni. Ova pitanja mogu ostati na razmišljanje svakoj zajednici, ali i svakoj Bogu posvećenoj osobi.

3. Sretna je okolnost da je završetak Godine posvećenog života obilježen početkom Izvanrednog jubileja milosrđa koji je započeo 8. prosinca 2015., a trajat će do 20. studenoga 2016. Osobito se redovnice, redovnici i ostale Bogu posvećene osobe trebaju osjetiti pozvanima navješćivati svima Božje milosrđe. Ako je, kako kaže papa, "milosrđe postalo živo, vidljivo i dosegnulo svoj vrhunac u Isusu iz Nazareta" (*Misericordiae vultus*, 1), onda oni koji su odlučili iz bližega nasljedovati stope Isusa Krista, postaju vidljivi znakovi toga živoga milosrđa u današnjem svijetu. Da bi se to moglo dogoditi, potrebno je najprije osobno prepoznati na sebi samome djelovanje Božjega milosrđa. Potrebno je prepoznati se od Boga zamilovanim, utjecati se njegovoj nježnoj ljubavi i dozvoliti da on mijenja i preobražava. U tu svrhu valja još snažnije naglasiti važnost pomirenja unutar zajednica i pomirenja s Bogom u sakramentu pomirenja. Za svakog redovnika, redovnicu i laika posvećenog u svijetu ovaj Izvanredni jubilej trebao bi biti poticaj na osobno obraćenje. Ovo iskustvo milosrdnoga Boga ne smije međutim ostati zatvoreno u životu pojedinca ili zajednice, nego ga valja komunicirati prema van. Papa u buli kojom je najavio Izvanredni jubilej milosrđa kaže: "Crkva ima zadatak naviještati Božje milosrđe, to živo srce evanđelja, koje na svoj način mora doprijeti do srca i uma svake osobe. Kristova zaručnica mora se ugledati na Sina Božjega, koji ide ususret svima bez iznimke. U ovo vrijeme, kada se Crkva posvećuje zadaći nove evangelizacije, temu milosrđa treba uvijek predlagati s novim zanosom i novim pastoralnim djelovanjem." U nastavku papa dodaje da Crkva "vlastitim riječima i djelima mora prenositi milosrđe, kako bi dotaknula srca svih ljudi i potaknula ih da ponovno pronađu put koji vodi k Ocu" (*Misericordiae vultus* 12). Evo zadatka za redovnike, redovnice i ostale Bogu posvećene osobe.

4. Kroz Izvanredni jubilej milosrđa ostaje svima mogućnost da se uključe u različita događanja na razini pojedinih biskupija, u svojim zajednicama, svjedočeći uvijek milosrdno lice Oca koji poziva čovjeka, nalazi izgubljene, tješi ožalošćene, oprašta grešnicima i pomaže svima. Bit će, međutim, prilike i za javno i zajedničko svjedočenje. Raduje nas što su kao zaštitnici ovog Jubileja odabrana dvojica redovnika: sveti Pio iz Pietrelcine i naš sveti Leopold Bogdan Mandić. Tijela ovih dvaju svetaca bit će izložena na štovanje u bazilici sv. Lovre izvan zidina od 3. do 5. veljače i u bazilici sv. Petra u Rimu od 6. do 11. veljače 2016., a tijelo svetog Leopolda Bogdana Mandića bit će, od 13. do 18. travnja 2016., također izloženo u župnoj crkvi svetog Leopolda Bogdana Mandića u Zagrebu i u zagrebačkoj katedrali. Pozivamo stoga sve redovnike, redovnice i ostale Bogu posvećene osobe da, koliko je u njihovim mogućnostima, obilježe ovaj događaj.

5. Kad govori o željenim plodovima Izvanrednog jubileja milosrđa, papa Franjo kaže: "Kako samo želim da nadolazeće godine budu prožete milosrđem, da bismo išli ususret svakoj osobi, noseći Božju dobrotu i nježnost!" (*Misericordiae vultus* 5). Ići ususret svakoj osobi! Bogu posvećene osobe u središtu svoga zanimanja, svoga djelovanja, ali i svojih misli i svojih molitava, trebaju na prvom mjestu imati osobu. Važna su pravila, propisi, zahtjevi reda ili družbe, no ne smiju zamagliti pred našim pogledom osobu kojoj smo poslani i u kojoj prepoznamo Isusa Krista. U svojim osobnim susretima s drugima i u djelovanju cijele zajednice valja izbjeći napast da osobu zane-marimo ili čak povrijedimo pokušavajući je smjestiti unutar naših očekivanja. Ići ususret svakoj osobi! To znači ususret svakome, bez ograničenja. Valja izbjeći napast da svoje djelovanje tako ograničimo na samo jednu naciju, samo jedno područje, samo pripadnike Crkve.

6. Neka Izvanredni jubilej milosrđa bude prigoda svim redovnicama, redovnicima i ostalim Bogu posvećenim osobama da najprije iskuse blizinu Boga "bogatog milosrđem", a onda da i sami postanu navjestitelji i navjestiteljice, djelitelji i djeliteljice milosrđa svim ljudima i svakoj osobi. Neka to bude novi korak koji neće završiti s krajem Jubileja, nego će se nastaviti i kroz nadolazeće godine.

S tim mislima od srca vam želimo blagoslovljen Dan posvećenog života i milosrđem ispunjenu

godinu Jubileja!

O blagdanu Obraćenja svetoga Pavla, 25. siječnja 2016.

Uime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života: mons. Mate Uzinić, predsjednik

Uime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica: fra Jure Šarčević, predsjednik

Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja

Angažman u pastoralu duhovnih zvanja zahtijeva poznavanje realne situacije mladih u Hrvatskoj. Nužno je poznavati njihovo kako duhovno tako i socijalno stanje. Predloženo je časopis Susret objediniti kao zajednički projekt HKVRPP-a i Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja.

Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja pod predsjedanjem predsjednika Vijeća splitsko-makarskoga nadbiskupa Marina Barišića održana je 26. siječnja u zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Okupili su se nadbiskupijski i biskupijski odgojitelji, rektori bogoslovija, te animatori za pastoral duhovnih zvanja različitih redovničkih zajednica.

Nakon uvodne molitve i pozdravnih riječi nadbiskup Barišić najprije je zahvalio s. Meri Gotovac za predan dugogodišnji angažman kao tajnice u Vijeću te predstavio novu tajnicu i nove članove. Potom se razgovaralo o nadolazećim susretima sjemeništaraca, bogoslova i odgojitelja. Svi sudionici su tijekom susreta imali priliku osvrnuti se na dosadašnju djelatnost u pastoralu zvanja te vrednovati susret animatora za zvanja koji je prošle godine (rujan 2015.) održan na Košljunu. Angažman u pastoralu duhovnih zvanja zahtijeva poznavanje realne situacije mladih u Hrvatskoj. Nužno je poznavati njihovo kako duhovno tako i socijalno stanje. Stoga se u tom vidu planira organizirati sljedeći susret animatora, predviđen, u Lužnici od 20. do 22. rujna. Također, vrednujući dosadašnju organizaciju Nedjelje Dobrog Pastira predloženo je časopis Susret objediniti kao zajednički projekt HKVRPP-a i Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja, preko kojega bi do biskupija, nadbiskupija te redovničkih zajednica stizali prigodni materijali.

Priopćenje s 18. zajedničkog zasjedanja HBK i BKBiH

Hrvatska inozemna pastva, Papinski hrvstaski zavod sv. Jeronima, Tjedan solidarnosti, zajednička liturgijska pitanja, pomoć progonjenim kršćanima na Bliskome istoku bile su neke od tema zasjedanja.

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su svoje osamnaesto redovito godišnje zajedničko zasjedanje, 26. veljače 2016. u kući susreta „Emaus“ u Bijelom Polju (Potoci) pokraj Mostara pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH, i nadbiskupa zadarskog mons. Želimir Puljića, predsjednika HBK. U radu zasjedanja sudjelovala su 24 člana dviju Biskupskih konferencija dok su se petorica članova ispričala zbog zdravstvenih razloga ili pripreve za biskupsko ređenje, 27. veljače u Splitu.

Na dijelu zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto koji je potaknuo biskupe da nastave jačati suradnju među sestrinskim partikularnim Crkvama utemeljenu na ravnopravnosti i jednakosti dostojanstva svih Crkava, a na uzajamnu korist na putu evangelizacije.

Biskupi su izabrali pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. Peru Sudara, predsjednika Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, na novi petogodišnji mandat. Saslušali su njegovo izvješće i izrazili potporu njegovu zauzimanju za što organiziraniji i učinkovitiji rad hrvatskih katoličkih župa i misija širom svijeta.

Nakon što su saslušali iscrpno Izvješće ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč.

Tomislava Markića o stanju 186 hrvatskih katoličkih župa, misija i zajednica, koliko obuhvaća hrvatska inozemna pastva, biskupi su izrazili zahvalnost svim svećenicima, redovnicima, redovnicama, đakonima i pastoralnim suradnicima i suradnicama koji skrbe za brojne Hrvate katolike širom svijeta. Pozivaju i potiču sve članove svojih biskupijskih zajednica, koji su iz raznih razloga, otišli iz svoje domovine, da ostanu vjerni i odani članovi Katoličke Crkve ne zaboravljajući svoj rodni zavičaj i pripadnost svom hrvatskom narodu. Zahvaljuju svima koji su, konkretnom pomoću ljudima pogođenim poplavama ili drugim osobama pogođenim neimaštinom, pokazali svoju ljubav prema potrebnima u kraju i zemlji odakle potječu. Raduje ih što i u hrvatskim katoličkim obiteljima i misijama ima onih koji su odazivaju Božjem pozivu na put svećeništva ili redovništva te se uključuju u biskupije ili provincije na čijem teritoriju trenutačno žive. Sa žalošću su primili vijest da se, na temelju podataka iz inozemne pastve, ne smanjuje broj onih koji uvjete za svoju egzistenciju traže izvan Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine i drugih krajeva gdje Hrvati stoljećima žive. Biskupi su izrazili potporu za planirane projekte Ravnateljstva: Ljetnu školu hrvatskoga jezika, povijesti i kulture i Formaciju animatora mladih.

Saslušavši Izvješće predsjednika pro tempore Biskupskog povjerenstva za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima mons. Tome Vukšića, vojnog biskupa u BiH, o službenom pohodu Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu u siječnju ove godine, biskupi su izrazili najiskreniju zahvalnost dosadašnjem rektoru mons. Juri Bogdanu, novom vojnom biskupu u RH, za sve što je, tijekom svoga dugogodišnjeg obnašanja službe učinio za spomenuti Zavod i za Crkvu u hrvatskom narodu.

Nakon što su predsjednik Hrvatskoga Caritasa mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski, i predsjednik Caritasa BiH kardinal Puljić izvijestili o korizmenoj akciji „Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini 2016.“, koja se provodi po deseti put u Republici Hrvatskoj, i o Nedjelji solidarnosti koja će se, na inicijativu Vijeća za kler BK BiH, po prvi put provesti u BiH u treću korizmenu nedjelju, 28. veljače, biskupi su izrazili zahvalnost svima koji na razne načine podupiru ovu međusobnu povezanost u Crkvi u istom narodu.

Svjesni činjenice progona kršćana, ali i mnogih drugih, biskupi su razmišljali o načinima kako na konkretan način pomoći kršćanima u zemljama Bliskog Istoka.

Predsjednik Vijeća za opće misije HBK mons. Slobodan Štambuk, u svom Izvješću biskupima o zajedničkom nastupanju i zastupanju u poslovima za misije, izrazio je veliko zadovoljstvo zbog zajedničkog djelovanja Nacionalnih uprava u RH i u BiH posebno ističući zajedničko izdavanje misijskog mjesečnika „Radosna vijest“ i redovite godišnje susrete koji se naizmjenice organiziraju u RH i u BiH za misionare i misionarke tijekom njihova ljetnog odmora u domovini.

Biskupi su saslušali Izvješće predsjednika Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij mons. Mile Bogovića, biskupa gospičko-senjskog, koji je prikazao sustavan rad članova Komisije i biskupijskih povjerenika na sastavljanju popisa žrtava katolika u totalitarnim sustavima s ciljem da među njima budu pronađeni svjedoci vjere za koje bi se pokrenuo proces beatifikacije.

Informirani o tijeku pripreme za izdavanje novoga Kantuala, nakon rasprave biskupi su zadužili predsjednike Biskupske komisije HBK za liturgiju i Vijeća za liturgiju BK BiH da im u što skorije vrijeme pripreme konkretan prijedlog za tiskanje Kantuala koji bi zajednički izdale ove dvije Biskupske konferencije.

Svi nazočni biskupi, u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini nadbiskupom Luigiem Pezzutom, sudjelovali su, 25. veljače na zajedničkom Misnom slavlju u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve. Svečanom Euharistijskom slavlju predsjedao je i propovijedao nadbiskup Želimir Puljić, rodnom iz Mostarsko-duvanjske dijeceze, u povodu proslave 25. obljetnice svoje biskupske službe.

**Pozdrav mons. Želimira Puljića, Predsjednika HBK
-na zajedničkom zasjedanju BK BiH i HBK u Bijelom Polju 26. 02. 2016.**

1. Uzoriti gospodine kardinale Vinko, Predsjedniče biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, uzoriti gospodine Josipe, preuzvišeni Apostolski Nuncije u Bosni i Hercegovini, Sua Eccellenza Pezzuto, braćo nadbiskupi i biskupi, Generalni tajnici. Sve vas od srca pozdravljam na ovom našem zajedničkom zasjedanju u Bijelom Polju, u mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Poseban pozdrav domaćinu ovog susreta mostarsko-duvanjskom biskupu mons. Ratku Periću, trajnom upravitelju Trebinjske biskupije. S pozdravom upućujem iskrenu zahvalu za sinošnje druženje u dvorani katedrale, te posebice za bratsku večeru u njegovom biskupskom dvoru.

Kad god se ovako nademo okupljeni, u sjećanje nam dolazi uzrečica psalmiste o tomu „kako je lijepo kad su braća zajedno” (Ps 133, 1). I pomislim da je bilo dobro i providencijalno što smo se prije puno godina dogovorili godišnje se jednom okupljati na područjima naših dviju biskupskih konferencija. A uz to preko službenih delegata, koji zastupaju naše konferencije, sudjelovati na

redovitim zasjedanjima. To je i u duhu Zakonika kanonskog prava koji precizira da su „Biskupske konferencije ustanove u kojima biskupi jednog naroda zajednički obavljaju pastoralne zadaće za vjernike svojeg područja”, pa potiče „neka se unapređuju odnosi među biskupskim konferencijama, osobito među susjednima, kako bi se promicalo i štitilo dobro koje Crkva pruža ljudima” (vidi:kan. 447 i 459, § 1).

2. Budući da kao dvije crkvene institucije istoga naroda nosimo i zajedničku odgovornost, naše okupljanje ima ne samo pastirsku, katehetsku i liturgijsku, već nadasve onu ljudsku i duhovnu oznaku i dimenziju. U tom vidu i ovaj jednodnevni radni boravak biskupa hrvatske biskupske konferencije s vama biskupima BiH u pitomom podneblju hercegovačkog smilja, vrijeska i kadulje dobro će svima doći. Iako je susret obilježen radnim točkama programa, on je u prvom redu bratski pohod vama, draga braćo u biskupstvu, koji snagom svetog Reda vršite povjerenu službu u partikularnim crkvama države Bosne i Hercegovine. A ujedno i znak naše bratske blizine i solidarnosti u Vašim brigama, nadama i strepnjama.

Uz izvješće o hrvatskoj inozemnoj pastvi i Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, bit će i na ovom zasjedanju posebice govora o „Tjednu solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini”. Nije bez simbolike da se ovaj godišnji susret odražava baš u tjednu solidarnosti. Radujemo se, stoga, što je ova dobrotvorna akcija prihvaćena od naših vjernika, te usprkos ekonomske krize svake godine i primjereno nagrađena. Svjesni smo, međutim, kako „Tjedan solidarnosti” ne može udovoljiti velikim potrebama pred kojima se nalaze Vaše mjesne Crkve. Spremi smo stoga i na druge načine biti blizu u Vašim planovima i projektima u okviru naših mogućnosti. Želimo da osjetite da smo s vama u radostima, nadama i teškoćama. Naš današnji zajednički program i rad prožet je tim mislima, dobrim željama i molitvama koje neka Svemogućí Gospodar povijesti prati na našem zajedničkom hodu. Posebice pak neka ovoj napaćenoj zemlji i njezinim narodima donese toliko željenu stabilnost i mir.

3. U tom vidu, dragi kardinale Puljiću, još jednom Vas pozdravljam i od srca čestitam srebrni jubilej Vašeg biskupskog služenja. Pozdravljam i Apostolskog Nuncija u Bosni i Hercegovini, preuzvišenog mons. Luigija Pezzutta, uzoritog kard. Bozanića, braću nadbiskupe i biskupe obiju konferencija, Generalne tajnike, i želim plodno i blagoslovljeno radno druženje u ovom pastoralnom domu u Bijelom Polju.

Bijelo Polje, 26. 02.2016.
Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski
Predsjednik HBK

Pozdrav sudionicima Petog pastoralno-katehetskog kolokvija za svećenike

Drago mi je što vas mogu sve pozdraviti na Petom pastoralno-katehetskom kolokviju za svećenike koji organizira Vijeće za kler i Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju. Ovogodišnja tema „Crkve kao Božje obitelji u svijet”, s posebnim osvrtom na društvene i kulturne promjene u Hrvatskoj, kao i tema o zajedničkom hodu „kućne Crkve” (obitelji) i župne zajednice vrlo su prikladne za naše vrijeme. Posebice je dobro što ćete moći čuti nešto i o temeljnim naglascima s redovne biskupske sinode o obitelji koja je održana u listopadu prošle godine (2015.).

Obitelj je zapravo „kruh svagdanji” našeg pastoralnog rada. I moglo bi se slobodno reći o obitelji nikad dosta. Jer, ona je otajstvo koje se temelji na ljubavi koja „ne zavidi i ne traži svoje, nego se dariva”, veli sveti Pavao. Ona je sveta stvarnost koju se opisuje kao „savez koji Bog sklapa s čovjekom”. A obilježja saveza su stabilnost i vjernost. Savez, vjernost i stabilnost odvija se u hodu, pa se može reći daje „brak stabilni savez vjernosti u hodu”. Njegov pak uspjeh i

blagoslov nisu unaprijed u zvijezdama zapisani, nego su darovani slobodi i ljubavi dvoje supružnika. Stoga je važna uloga župne zajednice u posliježenidbenom pastoralu. Iz priloženog programa vidi se kako će o svemu tome biti govora u priopćenjima i radnim skupinama.

Uz nazočnu gospodu, uzoritog kardinala Josipa Bozanića, podpredsjednika HBK, nadbiskupa Đuru Hranića, predsjednika Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju, te mons. Vjekoslava Huzjaka, predsjednik Vijeća za kler, pozdravljam sve vas, velečasna gospodo, predstavnici iz naših (nad)biskupija. I želim neka vam studijsko druženje pomogne biti sve više svjesni tog velikog otajstva i Božjeg plana s ljudima. Neka razgovor i diskusija o toj važnoj temi ojača i razbudi u svima revnost pratiti naše obitelji kako bi Božji savez sklopljen u sakramentu ženidbe ostvarivao višestruke plodove stabilnosti i vjernosti.

Dok vas još jednom od srca pozdravljam, želim bratsko druženje i plodno zborovanje na V. pastoralno-katehetskom kolokviju. U molitvenom zajedništvu uz pozdrav u Gospodinu,

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski
Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

Čestitka Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije novom Predsjedniku Vlade Republike Hrvatske

Poštovani Predsjedniče Vlade Republike Hrvatske,

Cijenjeni gospodine Oreškoviću!

Sreli smo se na svečanosti konstituiranja Hrvatskog Sabora kad sam Vas pozdravio i želio dobar i blagoslovljen rad na dobro naše Domovine. Ovim kratkim pismom htio bih Vam u ime Hrvatske biskupske konferencije i vjernika Katoličke crkve u našoj domovini čestitati na izboru za Predsjednika Vlade RH. To imenovanje i povjerenje koje ste dobili uključuje veliku čast i odgovornost za zemlju koja se nalazi pred brojnim izazovima i traži hrabro vodstvo ljudi koji će donositi mudre i razborite odluke na dobro i blagbitak svih njezinih stanovnika. Vi ste u svom obraćanju izrazili nakanu i želju raditi na promicanju sloge i zajedništva u zemlji i inozemstvu. Vaš suradnik, Ministar znanosti, obrazovanja i sporta, dr. Predrag Šustar, neki danje u svom pozdravu na Teološko pastoralnom tjednu na Salati, u Zagrebu, ukazao na jednu rečenicu iz Vašeg govora koja je prošla nezapaženo: „Budimo nježnija i ljubaznija nacija”. Čestitam Vam što svojim izjavama širite takve stavove finoće, nade, optimizma i uzajamnog povjerenja među ljudima. A toga nam je potrebno isto kao i popravljanja životnog standarda i stvaranja boljih uvjeta života i rada. Vi ćete kao hrvatski Premijer sa suradnicima imati velike mogućnosti davati pozitivne „inpute” (kako često govorite) koji će doprinositi osnaživanju općega dobra i promicanju

temeljnih vrijednosti na kojima počiva svako zdravo i napredno društvo, kao što su poštivanje dostojanstva svake ljudske osobe, bilo koje rase ili nacije, te promicanje i zaštitu braka i obitelji. Neka Vam Duh Božji udijeli hrabrost ostvarivati te ideale u svim segmentima hrvatskog društva.

Dok Vam čestitam što ste prihvatili služiti svome narodu, te ostavili Kanadu i došli u Hrvatsku pomoći u radu za opće dobro, budite sigurni da će Vaš rad pratiti vjernici sa svojim pastirima, i podupirati Vas svojim molitvama. U odgovornom poslu i zadatku na dobro svih ljudi Lijepe Naše, neka Vas prati zagovor sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske, blaženoga Alojzija Stepinca i svih hrvatskih svetaca i blaženika, te osobito zagovor naše nebeske Majke Marije, koju od milja zovemo našom "Kraljicom i odvjetnicom Hrvatske".

Uz srdačan pozdrav,

Zadar, 29. siječnja 2016.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
PREDSJEDNIK

Klasa: 960-03/16-01/04
Urbroj: 50302/09-16-1£&

Zagreb, 9. veljače 2016.

Msgr. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski i
predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

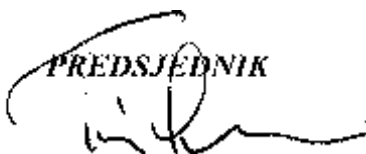
Preuzvišeni gospodine Puljiću,

najljepše Vam zahvaljujem na čestitkama koje ste mi uputili prigodom imenovanja na dužnost predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Časna i odgovorna dužnost koja mi je povjerena, suočava me s brojnim izazovima i traži odlučnost, odgovornost i djelovanje it korist naše Hrvatske i svih naših građanki i građana. Nadam se kako ću na tom putu uvijek naći Vašu podršku i ohrabrenje.

Izražavajući uvjerenje u nastavak suradnje u korist općeg dobra te promicanju istinskih vrijednosti u Republici Hrvatskoj u ozračju međusobnog razumijevanja i poštovanja, srdačno Vas pozdravljam.

S osobitim poštovanjem,

PREDSJEDNIK
Tihomir Orešković

ZADARSKA NADBISKUPIJA

SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE I SVJETSKI DAN MIRA

Misa u zadarskoj katedrali – Propovijed mons. Želimira Puljića

Od ravnodušnosti do milosrđa – O poruci pape Franje za 49. Svjetski dan mira

Poruka pape Franje za 49. Svjetski dan mira

Blaženi Pavao VI. uveo je prvi puta 'Svjetski dan mira' 1968. koji se, evo, ove 2016. Obilježava 49. put. Pavao VI. ga je slavio 11 puta, a njegov nasljednik sveti Ivan Pavao II. 27 puta. Papa u miru, Benediktu XVI. proslavio ga je osam puta, a papa Franjo, evo, obilježava ga treći put. Teme koje su četvorica papa obrađivali veoma su raznolike. Spomenimo samo nekoliko da se vidi široki spektar ideja na koje su nas pape poticali i pozivali: Promaknuće ljudskih prava put je k miru; Odgajati za mir putem pomirenja; Želiš li mir čini pravdu; Želiš li mir brani život; Mir zavisi i od tebe; Istina je snaga mira; Mir je Božji dar; Razvoj je novo ime mira; Iz obitelji se rađa mir čovječanstva; Ako želiš mir, pomozi siromasima; Nema mira bez ljubavi i oprosta; U poštivanju ljudskih prava tajna je pravog mira.. Vjerska sloboda, put koji vodi k miru. Odgajati mlade za pravdu i mir. Blago mirotvorcima. Bratstvo – osnova i put k miru. Nikad više ropstva, braćo.

U kontekstu jubilarne godine milosrđa papa Franjo je svoju poruku naslovio "Od ravnodušnosti do milosrđa". On polazi od činjenice kako "Bog nije ravnodušan jer se brine za čovjeka i ne napušta ga". No, mir je Božji dar, ali i plod ljudskog pregnuća pa smo svi pozvani provoditi ga u djelo. Istina, "ratovi i terorizam s otmicama i progonima zbog etničkih ili vjerskih razloga, obilježili su cijelu prošlu godinu" i uzeli toliko maha da bi se moglo govoriti o "trećem svjetskom ratu". No, ima događaja, veli Papa, koji nas potiču da "ne gubimo nadu u čovjekovu sposobnost kako uz pomoć Božje milosti, pobijediti zlo i ne prepustiti se bezvoljnosti i ravnodušnosti. Papa podsjeća na napore svjetskih čelnika u traženju novih putova za rješavanje klimatskih promjena i očuvanja Zemlje, naše zajedničke kuće. Puno je razloga da se djeluje za ranjivu braću i sestre kao i za zaštitu zajedničkog dobra.

Budući da ravnodušnost predstavlja pravu prijetnju ljudskom rodu, Papa poziva da je prepoznamo i pobijedimo u vidu stvaranja mira. Ona nije nešto osobno, već "globalno". A njezin prvi oblik očituje se u ravnodušnosti prema Bogu koja onda vodi do ravnodušnosti prema bližnjemu i prema stvorovima. Čovjek si umišlja samodostatnim pa drži kako Boga uopće i nema. Traži isključivo svoja prava pa postaje ravnodušnim prema bližnjima. I dok jedni na siromahe svaljuju krivnju za njihove probleme, drugi su u blagostanju i lagodnosti postali gluhi na vapaje i boli trpećeg čovječanstva. I nisu više kadri osjetiti samilost prema drugima. "Ne zanimaju ih problemi, patnje i nepravde drugih, jer srce im je ohladilo" (Poruka za korizmu 2015.)

No, Bog ne ostavlja čovjeka jer ga zanima njegova sudbina i povijest. Kad se Izrael našao u ropstvu u Egiptu, Bog intervenira i veli Mojsiju kako je "vidio jade svoga naroda i čuo pritužbe, pa je odlučio izbaviti ga iz šaka egipatskih i odvesti u zemlju kojom teče med i mlijeko" (Izl 3, 7-8). Bog, dakle, gleda, sluša, poznaje, silazi i oslobađa. On nije ravnodušan, već pažljiv i djeluje. To isto učinit će u svome Sinu Isusu, kad se utjelovio i solidarnost pokazao u svemu osim u grijehu. Osuđujući one koji uskraćuju pomoć bližnjemu u potrebi (Lk 10, 31.32), Isus nas uči kako biti milosrdni poput Oca (Lk 6, 36), te prispodobom o dobrom Samarijancu (Lk 10, 29-37) poziva slušatelje, a napose svoje učenike, neka uče zaustaviti se, pomagati i ublažavati patnje i boli svoje braće i sestara svim sredstvima koja im stoje na raspolaganju.

Stoga gdje god je Crkva prisutna ondje mora biti vidljivo Očevo milosrđe, u župama, zajednicama i društvima svatko mora naći oazu milosrđa" (Lice milosrđa, 12). Upravo zbog toga Papa poziva

neka se promiče kultura solidarnosti i milosrđa kako bi se pobijedilo ravnodušnost. A mir će biti plod kulture solidarnosti, milosrđa i suosjećanja. Posebice u skrbi za ranjene, bolesne i poginule, kao i u brizi za migrante koji idu u potragu za boljim životom. To su zapravo duhovna i tjelesna djela milosrđa temeljem kojih ćemo i mi biti suđeni na koncu života. Papa poruci spominje novinare i fotografe koji informiraju javnost o teškim sudbinama i posvećuju se obrani ljudskih prava; posebice pravâ etničkih i vjerskih manjina, domorodačkih naroda, žena i djece, i najranjivije naše braće i sestara. Među njima je i mnogo svećenika i misionara koji, kao dobri pastiri, ostaju uz svoje stado te ih podupiru usprkos opasnostima i nevoljama. Na koncu poruke Papa zahvaljuje pojedincima, obiteljima, župama, redovničkim zajednicama, samostanima i svetištima koji su odgovorili na njegov "poziv da prihvate jednu izbjegličku obitelj" (Angelus, 6. rujna 2015.).

U duhu Jubileja milosrđa Papa se na koncu obraća civilnom društvu koje potiče neka učine konkretne i hrabre geste u korist najranjivijih članova društva, poput zatvorenika, migranata, nezaposlenih i bolesnika. I moli ih nek se trude stvarati rada mjesta za nezaposlene i poboljšavati uvjete života bolesnih s jamstvom pristupa zdravstvenoj skrbi i lijekovima nužnima za život. Na koncu poruke Papa upućuje vođama naroda tri konkretna poziva:

Najprije ih poziva neka se suzdrže od uvlačenja drugih naroda u sukobe i ratove koji uništavaju ne samo materijalna, kulturna i društvena bogatstva, već i njihov vlastiti, moralni i duhovni integritet.

Pozivam ih neka brišu ili otpišu međunarodne dugove najsiromašnijih zemalja.

Na kraju Papa poziva sve državnike neka surađuju i poštuju vrijednosti, posebice života, pa neka ne krše temeljno i neotuđivo pravo nerođenih na život. Svoje dobre želje za Novu 2016. godinu Papa povjerava zagovoru BDMarije koja se brine za potrebe ljudskog roda, jer ona je "početak boljega svijeta" (Trški Vrh). Ona neka nas zagovora kod svoga Sina Isusa -Kneza mira, koji neka usliši naše prošnje i blagoslovi napor i naš rad oko izgradnje mira u svijetu. Njega neka štiju svi narodi i svi krajevi svijeta, a mi kao novogodišnju čestitku upućujemo jedni drugima onaj Mojsijev blagoslov iz prvog čitanja: "Neka te, Gospodin, blagoslovi i čuva! Neka te licem svojim obasja i milostiv neka ti bude! Neka svoj pogled svrati na te i mir ti donese! Amen!

BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA, Katedrala sv. Stošije

Propovijed mons. Ž. Puljića

Tijekom ove svete mise pripada da i mi obnovimo svoja krsna obećanja što ćemo učiniti nakon ove homilije. Drago mi je što ste mogli nazočiti ovoj svečanosti primanja novih članova u časni zbor kanonika Svete Stošije čiju ste prezentaciju sada slušali. Božićno vrijeme koje je pri kraju obilježeno je događajem koji se zbilo prije dvije tisuće godine, u maloj zemlji Palestini, u gradu Betlehemu, u kojem se Mariji zaručenoj s Josipom rodilo dijete komu dadoše ime Isus. O tom otajstvenom događaju i dolasku mi smo prošli tjedan razmišljali, a večeras, na kraju ovog božićnog razdoblja, prisjetimo se nekih detalja, kako bismo malo više zaronili u to otajstvo koje nikad nećemo moći svojim razumom shvatiti.

Pred očima nam se odmah pojavljuje ona liturgijska noć, sveta noć, na kojoj smo slušali kako anđeo Gospodnji pristupa pastirima i javlja im blagovijest. Blagovijest veliku i radost, za sav narod. Pastiri povjerovali, pa pohitiše u Betlehem, gdje nađoše dijete povijeno u jaslama. A kraj njega Josip i Marija, u molitvi i kontemplaciji, razmatranju. Taj nas opis potiče da i mi ovom događaju pristupamo s vjerom i adoracijom. Jer vječna Božja riječ, koja je postojala prije vremena, prije nego se svijet stvorio, i po kojoj je svijet stvoren, utjelovila se u vremenu i čovjekom postala. Knjiga Mudrosti to ovako opisuje: 'Dok je mirna tišina posvuda vladala, i noć brzim tijekom stigla do sredine svoga puta, jurnula je tvoja riječ svemoguća s nebesa, s kraljevskih prijestolja'.

Tako Knjiga mudrosti već davno najavljuje ovaj događaj o kome pokušavamo dokučiti njegovu otajstvenost. Gruberova himna o tihoj i svetoj noći govori o tišini i šutnji koja nam jedina pomaže prodrijeti u otajstvo ovoga događaja i otkriti Božje lice u djetetu koje leži na jaslama. Pred veličinom otajstvene zbilje, koja se i ove godine dogodila među nama, pridružujmo se i mi anđeoskim korovima i pjevajmo radosno i odano našu staru, tradicionalnu molitvu i pjesmu: Teb' Isuse hvalimo, Sveto Trojstvo slavimo, Majku tvoju častimo, Svetu Djevu Mariju.

Na svetkovinu Tri kralja ili Bogojavljenje, liturgija nam je prikazala kako ljudi različito reagiraju na ovu otajstvenu stvarnost, na objavu Isusovog rođenja. Herod koji je bio zatečen informacijom o rođenju kralja, odmah saziva vijeće stručnjaka i učenjaka i bio je spreman učiniti sve da tom novorođenom kralju odmah skonča njegov put, kako mu ne bi poremetio njegove putove i njegove planove. Krvoproliće nevine dječice on će smatrati, kao uostalom i brojni dikatori tijekom povijesti, nečim što je njemu kao kralju moralno dopušteno. Ta rasa ljudi, nažalost, i danas nije nestala, jer njihove su oči slijepe za objavu Božje ljepote i Božjeg lica. Za njih, zapravo, nema bogojavljenja. Pismoznanci, s kojima se Herod posavjetovao da bi doznao je li to istina što su mu mudraci s Istoka javili, koji su mu jasno rekli da će to biti u Betlehemu, sve mu protumačili i znali su gdje se Mesija ima roditi, također ni oni neće prepoznati Isusa. U djetetu neće prepoznati lice Božje. Iako znaju gdje se Mesija rodio i to drugima znaju objasniti, kao što su Herodu objasnili i pokazali, oni ni prstom nisu maknuli da bi pošli tamo i vidjeli, doživjeli, osjetili, susreli. Ostaju na svojim mjestima i u svojim stavovima. Ovo držanje pismoznanaca, dok razmišljamo o otajstvenoj zbilji Božjeg silaska na zemlju, tjera i nas na razmišljanje. Nismo li i mi često, poput njih, koji puno toga znaju o Isusu, ali odlučiti se kršćanski, radikalnije živjeti, nemamo hrabrosti. Ostajemo u svojim stavovima i u svojim uvjerenjima. Stoga, čini mi se, možemo nešto dobro naučiti od mudrih kraljeva koje smo nekidan obilježili, koji pri odlasku u Jeruzalem jednostavno ispovijedaju: Vidjeli smo gdje zvijezda izlazi, pa mu dođosmo i pokloniti se. Da su kalkulirali kakve ih sve nevolje i opasnosti čekaju na tom putu, sigurno nikad Jeruzalema ne bi vidjeli. Nikad u Betlehem ne bi stigli. Vidjeti i krenuti tajna je Božjeg nadahnuća. Ona je nosila i praoca Abrahama, da se zaputi ne znajući kamo ide. Nije znao, ali je bio siguran – Bog koji me nadahnuo, koji me pozvao, ostaviti me neće.

Kraljevi, dakle, ne idu u Betlehem iz znatiželje, nego iz pobožnosti. Nije im do turističke želje da upoznaju neka druga mjesta, Jeruzalem, Betlehem i ostala koja su susreli na putu, nego da izraze svoju odanost i poklonstvo Bogu svemogućemu. Dok na kraju ovog božićnog vremena pokušavamo malo razmišljati o tom otajstvenom događaju Božjeg utjelovljenja, radi nas ljudi i radi našeg spasenja, ne zaboravimo, imajmo to uvijek u vidu, kako su ga samo dvije vrste ljudi prepoznale i iskreno se radovala njegovom dolasku. Radovala su se tom nebeskom Djetetu priprosti, jednostavni i siromašni pastiri te učeni, mudri i ponizni kraljevi s Istoka. Da bi čovjek prepoznao i srcem prihvatio Isusa, potrebno je upravo to: jednostavno, otvoreno i djetinje srce, koje prihvaća to otajstvo i pred njim se iskreno klanja. Nije nevažan detalj koji opisuje Matej u svom evanđelju, da su kraljevi nakon tog poklonstvenog čina i darova koje su donijeli malom Isusu, u snu bili upućeni poći drugim putem, u svoju zemlju. Onaj, naime, tko Krista sretne i u njega se zaljubi, ne vraća se više istim putem. On je drugi čovjek. Susret s njime radikalno mijenja ne samo njegov život, nego i njegove putove. Sebi u mislima postavljam pitanje koje postavljam i vama ovdje, koga bismo mi, od ovih navedenih svjedoka ovog otajstvenog događaja, željeli i najradije htjeli nasljedovati.

Današnjim obredom krštenja na obali rijeke Jordana, Isus napušta Nazaret i izlazi na javnu scenu. Pred Ivana Krstitelja i mnoštvo ljudi koji bijahu u iščekivanju. I dok je Isus bio uronjen u molitvi nakon krštenja, čuli smo iz Lukinog izvješća, nebo se otvara. A Otac nebeski progovara: 'Ovo je sin moj ljubljani koji mi je omilio, njega slušajte'. To je taj trenutak kojeg su mnogi očekivali. 'O, da razdereš nebesa i siđeš', slušali smo tijekom došašća molitvu proroka Izaije, molitvu

starih proroka, molitvu ljudi koji su stoljećima iščekivali. A mi smo u duhu toga iščekivanja priključili našu molitvu u pjesmi došašća, 'Padaj s neba, roso sveta, padaj s rajske visine'.

Svetkovina Isusovog krštenja podsjeća i nas na naše krštenje po kojem, kako se kaže, ulazimo u Kristovu zajednicu te oslobođeni svake ljage grijeha, postajemo Isusova braća i sestre i subaštinici Božjih obećanja. I na našem krštenju započela je radosna i uzvišena avantura našeg vjerničkog hodočašća, našeg hoda prema Isusu Kristu. Našeg puta na kojem želimo poput kraljeva pokloniti se Isusu i ispovijediti svoju vjeru u njega, da je on jedini spasitelj i otkupitelj ljudi. I zato, zahvalni za to hodočašće, zahvalni za taj sveti milosni početak i mi ćemo se večeras sa zahvalnošću sjetiti onih koji su nam bili pomoć u tome; ponajviše naših roditelja koji su nas odgajali u vjeri otaca, naših kumova koje su roditelji odabrali, kako bi im u tom svetom zadatku odgoja pomagali. Sjetit ćemo se svojih krstitelja i župne zajednice u kojoj smo se krstili i tako urasli u njegovu Crkvu, u to mistično tijelo Kristovo. Sjetit ćemo se, i ponizna srca i radosne duše obnoviti svoja krsna obećanja.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE 'RIVELLIJEVA ZAVJERA LAŽI'

Uvodna riječ nadbiskupa Ž. Puljića

1. Drago mi je u ovoj prigodi predstavljanja knjige o "Rivellijevoj zavjeri laži" koju je priredio prof. dr. Juraj Batelja pozdraviti sve vas koji ste došli na predstavljanje, a posebice domaćina ovog skupa veleučenu Rektoricu Vican, te predstavljače knjige docenta prof. Zlatka Begonju i autora prelata Jurja Batelju koga sam ovih dana zbog osobiti zasluga i povezanosti s našom nadbiskupijom uvrstio među počasne kanonike Kaptola sv. Stošije.

Što reći u ovoj uvodnoj riječi o dičnom sinu roda našega, o tom gorostasu koji blista na obzorju Crkve Katoličke i hrvatske povjesnice? I što bi nama večeras u Zadru poručio ovaj duhovni knez dvadesetog stoljeća kojega je sveti Ivan Pavao II., 3. listopada 1998., proglasio blaženim u marijanskom svetištu u Mariji Bistrici?

On, koji je živio u vrlo teškom i kompleksnom povijesnom vremenu, u tri susljedne diktature koje su bile sve gora od gore, za nas je postao simbol, znak i sintagma. Kad je preuzeo upravu zagrebačke crkve, iz Njemačke se širio zadah nacizma i fašizma, a iz Rusije bezbožna ideologija komunizma. On se žestoko usprotivio jednoj i drugoj i trećoj ideologiji te postao simbolom branitelja Božanskih, ljudskih i narodnih prava. Izložio se opasnostima koje su mu plele i smišljale spomenute ideologije. On je službu evanđelja ispunio trpljenjem i patnjom, a svoju životnu poruku zapečatio smrću. Draža mu je bila tamnica negoli sloboda, i to samo zato da bi obranio slobodu Crkve i njezino jedinstvo. Nije se strašio okova kako ne bi bile okovane riječi Evanđelja. Hrvao se s moćnicima da zaštiti nemoćne. Povijest Crkve i svijeta upisat će ga u niz najhrabrijih biskupa Europe onog tragičnog vremena. Njegova osobita hrabrost u teškom i mračnom razdoblju bila je vrlo prepoznatljiv i jasan znak vjernosti Kristu, Crkvi Katoličkoj i Petru komu je Isus predao ključeve Kraljevstva nebeskog. A proročka sintagma hrabrosti i vjernosti učinila ga je vidljivim svjetionikom i prepoznatljivim izvorom nade za potlačene i ugrožene ljude i narode polovicom onog mračnog XX. stoljeća.

2. S pravom je sveti Ivan Pavao II. u času proglašenja blaženim rekao kako je "u njegovom liku sažeta tragedija Europe obilježena velikim zlima fašizma, nacizma i komunizma". A on, u komu je "zablistala punina katoličkog odgovora" na povijesna zla spomenutih ideologija, mogao bi mirne duše stati na čelu milijunskih žrtava koje "dodoše iz nevolje velike, pa oprašne svoje haljine u krvi Jaganjčevoj" (Otk 7, 14). Jer, odlikovala ga je kako je zborio sveti Ivan Pavao II. "neupitna vjera u Boga", ljubav i "poštivanje svakog čovjeka", iskazano i potvrđeno "praštanje klevetnicima i neprijateljima", te osobito očitovano "jedinstvo s Crkvom na čelu s Petrovim nasljednikom".

Stepinac je stoga nama danas poruka: Poruka Istine i dobrote, poruka vjernosti Bogu i čovjeku, poruka ljubavi prema svim ljudima i prema svome rodu. "A u ljubavi prema hrvatskom narodu ne dam se ni od koga natkriliti", piše na njegovom grobu u Zagrebu gdje nezaustavljivo dolaze moliti mladi, odrasli, stari, radnici, intelektualci, svećenici, redovnici, biskupi iz domovine i svijeta. Na tom grobu uče se vjerovati, nadati, ljubiti i praštati. Uče se kako biti mirotvorci i mironosci. Neka nama ovo predstavljanje knjige o "zavjerama laži" pomogne još bolje i jasnije otkriti ovog divnog biskupa, s visokim osjećajem "pomazanog slugu" koji je pozvan i poslan naviještivati sužnjima oslobođenje, tužnima radost, a svima proglasiti godinu milosti Gospodnje i dan odmazde Boga našega. Želim svim ugodno druženje.

SVEČANA VEČERNJA UOČI SVETKOVINE SV. STOŠIJE

Propovijed mons. Ž. Puljića

Čuli smo apostola Pavla u čitanju u kojem u zanosu i zaljubljenosti u Isusa Krista kaže, Tko će nas rastaviti od njegove ljubavi. Upravo ta ljubav, ta zaljubljenost u Isusa Krista, bila je snaga i našoj zaštitnici Svetoj Stošiji, da idući na lomaču, pjeva u zanosu, Bogu zahvaljujući što je mogla tako Bogu svoj život darovati. Mi smo ovu Svečanu večernju započeli njoj u čast dragom nam himnom 'Popjevkom veselom, blagdan objavite'. Ona, kao osobita Božja miljenica, ušla je u molitvu kanona gdje molimo da Gospodin i nama podari mjesto u društvu svojih svetih mučenika Ivana, Stjepana, Agneze, Cecilije i Stošije.

U ovoj Godini milosrđa, osobito upadaju u oči njezina velika djela ljubavi prema utamničenicima i svima koji su oskudijevali. Kad su joj predbacili da pomaže utamničene kršćane, ona je odgovorila: 'Jest, pazila sam ih kao zjenicu ok. Ako bi koga uhvatila malodušnost, hrabrila sam ga. Ako je tko bio tužan, tješila sam ga. Cjelivala sam noge nevoljnima, kako izmoreni i iscrpljeni ne bi klonuli'. Poput svog voljenog Učitelja, znala je kako nam je ići ovom zemljom dok nam Gospodin daruje život, čineći dobro. A milosrđe je, kao što jedna molitva Crkve kaže, izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu. Jer milosrđem i praštanjem Bog očituje najviše svoju moć. Zahvalni Bogu što u Stošiji imamo divan uzor i divnu zaštitnicu, izvrstan primjer, i mi ćemo večeras ovom Svečanom večernjom njoj odati počast i moliti neka i nama u ovoj Godini milosrđa bude poticaj kako ostvariti program i planove koje je Sveti otac Franjo predvidio za ovu godinu.

Drago mi je što u ovoj svečanoj prigodi u čast naše zaštitnice mogu među nama pozdraviti sutrašnjeg predvoditelja slavlja, đakovačko – osječkog nadbiskupa mons. Đuru Hranića, koji je jutros bio na susretu s predsjednicom RH Kolindom Grabar Kitarović u Vukovaru i učinio sve da stigne k nama i bude na ovoj Večernjoj. Uz nazočnu braću svećenike, osobito pozdravljam novoustoličene članove Stolnog kaptola sv. Stošije, s prepozitom mons. Josipom Lenkićem na čelu te s dvojicom začasnih kanonika, mons. Jurjom Bateljom, članom časnog zagrebačkog prezbitarija te don Stanislavom Wielinskim, duhovnikom u sjemeništu 'Zmajević', člana Pelplinske biskupije u Poljskoj. Pozdravljam i braću redovnike i redovnice u Godini posvećenog života, koja završava za koji tjedan na blagdan Gospodinova prikazanja, na Svijećnicu. Nećete mi zamjeriti ako osobito pozdravim među nama najstarijeg člana ovog zadarskog prezbitarija, koji je nekidan imao 93. rođendan. Tko bi mu dao toliko godina? Ovdje nazočnog mons. Janka Segarića! Pozdravljam i sve vas koji ste se okupili na Svečanoj večernjoj, posebice vas koji ćete primiti svečane plakete za očitovanu vjerničku hrabrost i ljubav prema potrebnima, bolesnima i klonulima, upravo u duhu onoga što je činila sveta Stošija i na što nas potiče papa Franjo u ovoj Godini milosrđa. Među onima koje ćemo večeras obdariti plaketom nalaze se i tri zbora koji svojim glasovima uveličavaju sjaj liturgije. Time želimo izraziti osobitu zahvalu našim pjevačima diljem Nadbiskupije, za njihovo aktivno animiranje svetog bogoslužja. Pridružimo se i mi večeras glasovima naših pjevača, pa skupa skladno molimo i pjevajmo.

MISNO SLAVLJE NA SVETKOVINU SV. STOŠIJE*Propovijed nadbiskupa Ž. Puljića*

1. Prekrasnom himnom našoj zaštitnici i naslovnici ove prvostolnice, Popjevkom veselom blagdan objavite, došli smo pred oltar na kojem ćemo slaviti žrtvu novoga Saveza. Sveta Stošija je u teškim danima progona nalazila snagu i utjehu upravo u euharistijskoj hrani, pa kao osobita Božja izabranica ušla i u samu molitvu Prvoga Rimskoga kanona gdje molimo da i nama 'njegovim grješnim slugama podari mjesto u društvu svojih svetih mučenika: Ivana, Stjepana, Petra, Felicite, Agneze, Cecilije i Anstazije'.

Uz njezinu svetkovinu čuli smo nekoliko biblijskih tekstova. Nakon kratkog ulomka iz Sirahove knjige mudrosti pjevali smo psalam 126 koji je hodočasnička pjesma povratnika iz sužanjstva. "Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo". Izraelci su imali istančan sluh za pjesnički način govora, za slikovito izražavanje. Takav stil nalazimo posebice kod proroka. No, religiozna lirika nalazi svoj najjači izričaj u zbirci Davidovih psalama koje nazivamo i hvalospjevima. Sveti Augustin za psalme veli da su oni "evanđelje Isusa Krista prevedeno u hvalu, zahvalu, molbu i pomirbu". "Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo. Među poganima tad se govorilo silna im djela učini Gospodin".

2. U kontekstu današnjeg povijesnog datuma međunarodnog priznanja R Hrvatske, 15. siječnja 1992., naviru sjećanja i na naše dane stradanja i sužanjstva. Ali, u duši odzvanjaju i divne scene naših molitvenih skupova i pjesama koje smo tih dana upućivali prema nebu, kao i protestnih pisama koje smo slali po Europi i po svijetu. U tom vremenu muke i neizvjesnosti, plača i stradanja mi smo Davidove prozbene psalme učinili svojima, prilagodili ih našim potrebama i vapajima.

Sjetimo se napr. one pjesme koju su skupno pjevali pisci i glumci, voditelji programa i pjevači, a govorila je o Domovini koja "ima snagu zlatnog žita i oči poput mora". To je zemlja na koju oni "svakog dana misle dok slušaju vijesti i broje korake". Sebe su nazvali "generacijom koja ne spava, jer nemir je u srcima, a ljubav u njima". Kako ne misliti i na onu prkosne koja veli kako "nas tučedu nevere i kiše, i svaki dan smo zgrbjeni sve više." Pa svemu tomu uprkos oni "cili život žive tu, ko u nikom plavom snu"; jer to je "zemlja dide mog, i oca mog, ja ostajem na njoj". U kontekstu naših "narodnih psalama" spomenimo još i onu: "Oj Zagoro, lijepa li si. Slavonijo, zlatna ti si. Herceg-Bosno, srce ponosno. Dalmacijo, more moje, jedna duša a nas dvoje. Pozdrav Liko, Velebita diko". Čini se da su naši prozbeni, molitveni i zahvalni psalmi našli nadahnuće u Davidovoj pjesmi koju smo maloprije slušali: "Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo. Među poganima tad se govorilo silna im djela učini Gospodin".

3. Čuli smo i kratki odlomak iz Pavlove poslanice Rimljanima: "Tko će nas rastaviti od ljubavi Božje u Isusu Kristu, Gospodinu našem?" (8, 35). Pavao, naime, razmišlja o Božjem utjelovljenju temeljem kojeg smo stekli stvarno dioništvo na božanskoj naravi. Božje sinovstvo primili smo po krštenju, pa možemo klicati 'Abba-Oče'! Ako smo djeca Božja, onda smo subaštinci Kristovi i zajedničari dobara Oca nebeskoga.

Zbog toga Pavao kao mahnit dovikuje: Kad smo to već postali, ne našom zaslugom, već njegovim milosrđem, "tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove"? I nabraja sedam beznadnih stanja koja nas ne mogu od njega rastaviti: nevolja, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, pogibao, mač. A onda dodaje još deset viših tajanstvenih, nadljudskih sila koje su također nemoćne u tom vidu: smrt, život, anđeli, vlasti, sadašnjost, budućnost, sile, dubina i visina; niti ikoji drugi stvor. Ništa. Ama baš ništa nas ne može "rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem" (8, 18). U kontekstu ovog Pavlovoga razmišljanja lakše nam je shvatiti zašto je i naša zaštitnica sveta Stošija išla na lomaču s pjesmom na usnama.

4. I mi smo s pjesmom njezinoga himna, koji veli da je ona 'obrana Zadra nam rodnoga', došli pred oltar na kojem ćemo slaviti žrtvu novoga Saveza. Vrijeme u kojem je živjela nije bilo nimalo lako za vjernike. A ona se baš u to vrijeme proslavila po osobitim djelima ljubavi prema siromasima, posebice u vrijeme teških progona kršćana za vladavine cara Dioklecijana (284.-305.). Ona je u svijet boli, žalosti i siromaštva unosila ljubav Krista koga je zavoljela još od svoje mladosti kad joj Krševan, kao mladi kateheta tumačio isitne svete vjere. Toliko je zavoljela Krista da je "ništa nije moglo rastaviti od njega. Ni progonstvo, ni pogibao, ni mač, ni smrt. Ništa. Ama baš ništa" (Rim 8, 18). Nije se plašila ni prijetnji koje joj prefekt Ilirik uputio i predbacivao da ispovijeda vjeru Galilejca i da pomaže utamničene kršćane. Uvijek je poticajno i ohrabrujuće čitati njezin iskaz kako je činila da je s ljubavlju "cjelivala noge nevoljnima kako izmoreni i iscrpljeni ne bi klonuli". Poput Isusa, koji je prošao zemljom čineći dobro, sveta je Stošija shvatila da je milosrđe izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu.

Braćo i sestre u Kristu, u ovoj Godini milosrđa imamo divan uzor pred nama koji nam može biti nadahnuće kako ostvariti želje i planove pape Franje. Ova njezina katedrala poslije otvaranja vrata milosrđa postala je kulturno mjesto gdje možemo uz mali napor hodočašća i molitve na nakanu svetog Oca dobivati cijelu godinu potpune oproste koje možemo namijeniti za sebe i svoje, za žive i za mrtve. Iskoristimo ovo blagoslovljeno vrijeme, pa pomozimo svima kojima je naša duhovna i molitvena potpora potrebna. Zahvalni smo Bogu za dar svete Stošije koja je izvrstan primjer milosrđa i sebedarja. Ona je uz to i uzvišen ures našega grada i Nadbiskupije. Ona je kroz stoljeća svojom nazočnošću među nama postala sigurnom i moćnom zagovornicom u brojnim našim nevoljama i potrebama. Stoga joj i danas odano i radosno kličemo i od srca pjevamo: Po pjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadranu, častite. Amen!

Živite s oduševljenjem u Crkvi i u svijetu – završetak Godine posvećenog života

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Čuli smo večeras riječi proroka Jeremije "prije nego što te oblikovah, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izide ja te posvetih" (Jer 1, 4). Obilježavajući Godinu posvećenog života i mi smo sa sviješću da nas je Gospodin "oblikovao i posvetio" razmišljali o "prošlosti koje se sa zahvalnošću spominjemo", "o budućnosti koju s nadom grlimo" te "o sadašnjosti koju s oduševljenjem želimo živjeti". U tom vidu u svom pismu na početku Godine posvećenog života prisjetio sam se dvojice redovnika koji su prije trideset godina na sinodi (1984.) opisivali Bogu posvećene osobe kao "svojevrzne sanjare" (biskup Egger, kapucim) i "nepopravljive optimiste" (tadašnji general salezijanaca Viganò). Obojica su poput proroka Jeremije bili svjesni da ih je Duh Gospodnji odabrao i poslao biti "Božji sanjari i nepopravljivi optimisti" koji svjedoče i šire "ljubav, veselje, mir, vjernost i dobrotu" (usp. Gal 5, 22). Redovnici zapravo svojim "posvećenjem ostvaruju Isusov program". Svojom pak vjernošću "uvećavaju sjaj Evanđelja", a žrtvom i ljubavlju oni "objavljaju milosrdno lice Očeva". Zajedništvom bratskog života oni "najavljuju novo društvo Duha Svetoga".

Svako zvanje pa tako i ono Bogu posvećeno, dar je neba, ali i uzdarje ljudskog srca. Ono se stvara i ostvaruje svakog dana. Sa zvanjem se ne rađa, ali se u zvanju postaje i ostvaruje. S njime se prolazi kroz "klance i jadicovce". I kad procjenjujemo koliko je netko "uspio" u zvanju (misli se duhovnom), onda se to mjeri prema stupnju usvajanja vrjednota. Pojedinaac je usvojio vrjednute kad ih "razumom spoznaje, srcem prihvaća i u život provodi (po njima živi). Spoznaja, prihvaćanje i život po vrednotama teoretski izgleda vrlo jednostavno. No, u praksi to nije tako. Može napr. netko biti poslušan, jer vjeruje u vrjednotu zavjeta poslušnosti. Ali, on to može činiti i od straha pred kaznom ("ne poslušam li, kuku meni; dobit ću premještaj"). Može se čovjek posvetiti liturgiji kako bi uronio u mistiku i susreo Boga u svojoj duši. No, on to može raditi kako bi zadovoljio potrebu "ovisnosti" o nekom mjestu ili o skupini. Zanimljivo bi bilo u tom kontekstu

“otkriti” koliki je postotak osobne privlačnosti okupljanja u pojedinim skupinama, a koliki onaj stvarni liturgijski i vjerski.

2. Isto tako ima ih koji žive u zajednici eda bi ostvarili vrjednote i karizme određenog nadahnuća. Ali, nekima je zajednica samo “tihi kutak” povratka u majčino krilo kako bi izmakli vanjskim nemirima. Može netko biti uz narod da bi svjedočio i nasljedovao Isusa Krista. Ali sve to može netko raditi kako bi postao “narodnim čovjekom” koga ljudi vide, slave i o njemu pričaju. Isto tako bilo bi zanimljivo ustanoviti koliki je stupanj pastirske motivacije, a koliko osobne dopadljivosti kod nekih pojedinaca koji se u apostolatu “raskidoše”. Važno je, međutim, znati da takav stil života vrši utjecaj na ponašanje. Jer, nije se dogodila interiorizacija (usvajanje vrjednota), već subjektivizacija prema kojoj on sve tumači “po svoju”.

Tipičan je primjer čovjeka koji je tri godine boravio u Isusovoj bogosloviji, ali je ostao pri svojoj. Nije se htio mijenjati. Dapače, htio je Isusa navesti da radi po njegovom. Pogađate, zvao se Juda. Umjesto divnog apostolskog lika, dobili smo apostatu. Jer, podlegao je “kušnjama duha i vlastite pameti”. Nasuprot njemu povijest nam pruža plejadu Božjih velikana koji su poput apostolâ i njihovih učenika čuli i slijedili nadahnuća Duha Svetoga i po njima živjeli: Poput sv. Antuna opata, utemeljitelja istočnog monaštva (iz IV. st.) i sv. Benedikta utemeljitelja zapadnog monaštva (VI. st.). Tu su sv. Franjo i Dominik (iz XIII. st.), sv. Ignacije Lojolski (XVI. st.), sv. Vinko i sv. Luisa (XVII. st.), sv. Ivan Bosco, sv. Marija De Mattias, blažena Marija Terezija van den Bosch, službenica Božja Franziska Lechner i sv. Arnold Janssen (XIX. st.), te blažena Marija Propetog Isusa (XX. st.). Svi oni su sebe mijenjali i pomagali tisućama svojih sljedbenika ostvariti nešto od onog Isusovog programa s Gore blaženstava.

3. Na kraju Godine posvećenog života pitamo se kako je s nama u Zadarskoj nadbiskupiji gledom na ostvarenja karizme naših utemeljitelja?! Nosi li nas još uvijek žar i zanos onih koje nastojimo slijediti?! Osjećamo li u našem hodu Jeremijine riječi da nas je Gospodin “poznavao, oblikovao i posvetio još u krilu majke naše?! Pavao danas izriče hvalospjev ljubavi koja je “velikodušna i dobrotiva, ne zavidi i ne traži svoje, nije razdražljiva i ne pamti zlo”.. Potaknut Pavlovim hvalospjevom reći ću još nekoliko riječi i o “kušnjama psihe” kojima čovjek može podleći. Jer, kao biće u odnosu s drugima, u napasti je drugog ne tretirati kao osobu, već kao predmet. Od brojnih kušnji tog među-odnosa i komunikacije pogledajmo kratko njegov razgovor u obliku “trača” koji nas okružuje i okružuje poput atmosfere. U duhu one Pavlove o sveprisutnom Gospodinu, moglo bi se reći: U traču živimo, mičemo se i jesmo. On nas ispunja i prožima, te kao svaki lažni surogat nagrizi i rastače. Tračar, naime, zlorado i nemilosrdno razgolićuje svoga bližnjega.

Kako to da se takvim razgovorom služe i osobe pozvane na bogatiji duhovni život i humanije odnose s drugima?! Zašto se ljudi uopće služe takvim načinom komuniciranja?! Najvjerojatnije su tračari duhovno prazni ili zaraženi zavišću i zloradošću. Zbog toga oni požudno “žderu i preživaju” otpatke života svojih bližnji, a sivilo i pustoš svojih doživljaja draškaju ulomcima i krhotinama tuđeg života. “Što to ima u ljudima tužno, da ulaze u tuđe živote, pjevaju Gazde u jednoj pjesmi... Oni stoga “njuškaju i zirkaju” da vjetar štogod donese preko susjedova plota. A stvarna pozadina toga jest zavist i zloradost zbog koje ne može gledati tuđe uspjehe i sreću, pa mu trač služi kao najjeftinija tableta za smirenje. On time spušta bližnjega na svoju razinu i tako ublažuje nepodnošljive osjećaje zavisti koja ga progoni. Nije li nas Krist upozorio da ćemo odgovarati za svaku suvišnu riječ, te pri tom pomišljao i na naš trač svagdanji?!

4. Iako toga nema po našim zajednicama i samostanima dobro je na kraju Godine posvećenog života i na početku Godine milosrđa osvrnuti se na patologiju trača i negativnih informacija. Uzrocima takvih duševnih smetnja i frustracija, trača i stagnacije potrebni su lijekovi. O njima je progovorio papa Franjo u okružnici Lice milosrđa. I pozvao sve da činimo “oprosničko hodočašće” što je jasno obrazložio u 14. broju spomenute okružnice. To “oprosničko hodočašće”

započinjte odlukom "ne suditi, tračati i osuđivati". Posebice kad nas muči zavist i ljubomora pa je "bratov ugled prepušten na milost i nemilost raljama ogovaranja" (Lice milosrđa, 14). Kad uspijemo svladati kušnju osuđivanja naše subraće, tada smo kadri kod njih "otkrivati pozitivne stvari" i ne dopuštati da "trpe zbog naše uskogrudnosti". Ako nam pođe za rukom učiniti ta dva koraka, pred nama se, veli Papa Franjo, pojavljuje završni čin, a to je sposobnost "darivati i moliti oproštenje". To je vrhunac "oprosničkog hodočašća" koji nam valja činiti posebice u ovoj Godini milosrđa.

Ako se upitamo tko će ljudima u zatrovanom okruženju, vremenu moralne pomutnje, nereda i konfuzije biti putokaz i upozoriti na hijerarhiju vrijednota, odgovor je: Tko drugi, ako ne oni koji svojim radikalnim opredjeljenjem dodiruju izvore jasnoće i svetosti. Bogu posvećene osobe, naime, u povijesti Crkve nisu se bojale biti kritička svijest društva, jer znali su kako se u ime Isusovo ne mogu ni s kim praviti kompromisi. I sada u ovom povijesnom kairusu, ali i izazovnom vremenu "opće pomutnje i ludovanja", očekuje se da Bogu posvećene osobe stanu uz program Isusovog govora na Gori i odupru se silnim stupicama i zavodnjima modernog svijeta. Crkva očekuje da oni svetački i hrabro "utjelove" evanđeosku poruku i ne prestaju zahvalno klicati za silna djela koja im učini Gospodin!

Stoga, poštovani redovnici i redovnice, u duhu gesla iz Godine posvećenog života: Sa zahvalnošću se spominjite prošlosti, s nadom prigrlite budućnost, te s oduševljenjem živite sadašnjost. Neka se po tom "trojstvu" ostvaruje u ovoj Nadbiskupiji i diljem Lijepe Naše vitalnost posvećenog života u četverostrukoj vjernosti: Kristu i Evanđelju, Crkvi i njezinom misijskom poslanju, idealima posvećenog života, te vjernosti čovjeku našeg vremena. Tako neka bude. Amen.

HRVAO SE S MOĆNICIMA DA ZAŠTITI NEMOĆE

Propovijed nadbiskupa Ž. Puljića na Stepinčevo na Bilom Brigu u Zadru

1. Godišnjica Stepinčeve blažene smrti večeras nas je okupila oko stola Gospodnjeg, oko Euhari-stije u kojoj je blagopokojni kardinal nalazio snagu i okrepju. Upravo na današnji dan, 10. veljače 1960., držeći goruću svijeću u ruci u 14 sati i 15 minuta preminuo je blaženom smrću pravednika. Tiho u kućnom pritvoru u Krašiću, završio je ovozemni hod nepokolebljivi branitelj vjere, neustrašivi čuvar pravovjerja i jedinstva Crkve, neumorni zaštitnik čovjeka i njegovog dostojanstva. On je u Božje ime iz zatvora i pritvora branio slobodu Crkve. Nošem iskrenim rodoljubljem tumačio je pravo hrvatskog naroda na slobodu, državu, na dostojan život u miru, u slobodi i pravednosti. Neprolazni etički principi bili su stijena na kojoj je stajao kao svjetionik koji je u sveopćem neredu i mržnji onoga vremena pokazivao svjetlo i put spasenja.

Kad sam neki dan sudjelovao na proslavi svetoga Vlaha u Dubrovniku, imao sam prigodu poljubiti njegove svete moći koje sam dobio za riznicu katedrale 1999. godine. Gledajući na misi predstavnike Grada, Županije i državnih institucija s predsjednikom gospodom Kolindom Grabar Kitarović, sjetio sam se kako je kard. Stepinac prije 75 godina s hrvatskim banom Ivanom Šubašićem bio u Gradu i predvodio festu svetoga Parca. I ove godine on je po svetim relikvijama prošao Stradunom gdje je 1941. predvodio misu i propovijedao. Kao zaljubljenik Kristove Crkve Stepinac je tada u Dubrovniku osudio opake ideologije komunizma, fašizma i nacizma te govorio o „katoličkoj nauci i Kristovom evanđelju odakle su primali nadahnuće veliki pjesnici, učenjaci, umjetnici i pisci; državničku mudrost nalazili državnici starodrevne Dubrovačke Republike; vrli pomorci i junaci minulih stoljeća crpili snagu vjere, te duše marnih poljodjelaca i obrtnika nalazili utjehu i zadovoljstvo“. Tako je zborio prije 75 godina ovaj vrli sin roda našega koji je i ovdje po svojim svetim moćima nazočan među nama i u našim srcima.

2. Što večeras reći o ovom dičnom sinu roda našega? Što posebice uočiti u njegovom svijetlom

liku koji blista na obzorju Crkve Katoličke i hrvatske povjesnice? Što bi ovaj duhovni knez dvadesetog stoljeća poručio nama večeras u Zadru i diljem Hrvatske? Znamo da je živio u vrlo teškom povijesnom vremenu opasnih ideologija kojima se žestoko usprotivio i branio ljudska i narodna prava. Njegova hrabrost u tom mračnom razdoblju bila je izvorom nade za potlačene i ugrožene. Volio je svoj narod i bio ponosan što je član hrvatskoga roda. Stoga nije mogao mirno promatrati progone Hrvata u Kraljevini Jugoslaviji. No, to ga nije omelo da se u tijeku rata zauzima za svakog ugroženog čovjeka, bez razlike vjere i nacije. Spašavao je Židove, Rome, Srbe, ugrožene Hrvate i Slovence. Stoga su ga nacisti dva puta pokušali likvidirati namještenim atentatima. Poslije rata jednako se protivio komunističkoj diktaturi, prosvjedovao protiv brojnih zločina, gaženja prava Katoličke Crkve i osobito protiv ubojstava stotine katoličkih svećenika.

I dok su nacisti nastojali tajno ga likvidirati, komunisti su ga nevinog osudili i poslali u zatvor pred očima cijeloga svijeta. Ali, pola stoljeća kasnije, 3. listopada 1998. kardinal Stepinac je izašao kao moralni pobjednik. A bezbožni režimi (fašizam, nacizam i komunizam) otišli su –nada-mo se zauvijek i bez povratka- u povijesnu ropotarnicu. Upravo onako kako je to on predvidio u povijesnom sramotnom procesu u Zagrebu, kad je upozorio komuniste da se „uzalud Bogu protive i ljudska prava gaze“. Jer, na koncu povijest će izreći svoj sud. Mi smo generacija koja je doživjela slobodu Domovine, i u slobodnoj Republici Hrvatskoj veličanstvenu liturgiju u Mariji Bistrici kad je povijest presudila u Stepinčevu korist. Bogu hvala.

3. Ponosni smo na blaženog Alojzija kojega je Gospodin već zarana odabrao i povjerio tešku i odgovornu zadaću u vođenju Zagrebačke nadbiskupije. S njim smo povezani ne samo narodnim korijenima i osjećajima, već još više vjerom i pripadnošću Crkvi Katoličkoj koju je neizmjerljivo volio i za nju se žrtvovao. I on je po svojoj vjerničkoj obitelji, posebice preko majke Barbare, bio utkan u život svoje župe i biskupije. I kao što je od djetinjstva naučio voljeti svoju majku, tako je preko nje naučio ljubiti majku Domovinu i majku Crkvu za koju je napisao u svom Dnevniku: „Što du-lje živim i promatram otajstvo Crkve, to mi je ona draža i milija. O velika si Crkvo Božja!“ Ništa ga nije moglo pokolebati u ljubavi prema njoj. I želio je uvijek predstavljati i zastupati poniznu i slobodnu Crkvu. Poniznu pred malenima, patnicima i progonjenima, a slobodnu i hrabru pred moćnim vladarima i silnicima ovoga svijeta. Borio se za njezinu slobodu i bio pripravan umrijeti ako ustreba za njezino dobro i dobro svakog čovjeka. To potvrđuju njegove riječi iz jednog pisma: „Kad bih mogao dao bih i stotinu života samo da živi Crkva Božja“.

Milanski nadbiskup, kasnije papa Pavao VI, kad je služio Misu prigodom smrti kard. Stepinca u Milanu 1960. rekao je: „Vjera traži junake i svjedoke, a ne slabiće. Ona traži vjerne sinove i dosljedne apostole“, poput Stepinca koji nije pravio kompromise. Nepravdu je nazivao nepravdom i svaku zabludu zabludom. Službu naviještanja Evanđelja ispunio je svojom patnjom, a poruku vjere zapečatio je smrću. Povijest ga je zbog toga upisala u niz najhrabrijih biskupa Europe onog tragičnog vremena. Stoga ime Stepinac za nas je poruka: poruka Istine i dobrote, poruka vjernosti Bogu i čovjeku, poruka ljubavi prema Crkvi i svome rodu.

4. Gospodin mu je udijelio dvije osobite milosti: Utjehu i snagu da nije otišao od svoga stada, premda su komunisti sve poduzimali kako bi ga nagovorili da ode iz Domovine. I, drugu posmrtnu nagradu: čekati dan uskrснуća u srcu svoje biskupije, u zagrebačkoj katedrali. S njegovim grobom postala je jačom i zemlja Hrvatska koju je toliko poštivao. A narod, kojeg je toliko volio pa se u tome „ni od koga nije dao natkriliti“, dobio je sigurnost i dar blaženog Alojzija komu se mogu moliti i u svim životnim potrebama utjecati.

Zahvalni smo blaženom Alojziju što je znao svakomu uputiti prikladnu pastirsku riječ utjehe i objašnjenja: Očevima i majkama, mladićima i djevojkama, studentima i radnicima, svećenicima i redovnicima, kulturnim djelatnicima i političarima. Uvijek je branio Božja prava i ljudsko dostojanstvo. Nije se plašio da će mu zbog toga predbaciti kako nije suvremen i da „ne shvaća tijekom

modernog života“. Nije se povijao pred moćnicima ovoga svijeta. A imao si osjećaj „pomazanog sluga“ koji je pozvan i poslan naviještivati radosnu vijest evanđelja, sužnjima objaviti oslobodjenje i tužnima radost. A svima proglasiti godinu milosti Gospodnje i dan odmazde Boga našega. Blaženi Alojzije Stepinac, moli za nas sada i uvijek. Amen.

PEPELNICI U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Propovijed nadbiskupa Ž. Puljića

Znakovita su čitanja, braćo i sestre, koja smo slušali večeras, na Pepelnicu, Čistu srijedu, na početku korizme koja je obilježena postom, molitvom i dobrim djelima. Isto tako, čuli smo Isusove konkretne upute i usudio bih se reći, prijekore: Ako vi to činite, onda činite ovako. Nemojte kao farizeji, carinici i licemjeri, nego u skrovitosti, da ne zna ljevica što čini desnica. U skrovitosti molite, ne ističite se. To su konkretni i lijepi prijedlozi koji nam dobro dođu na početku ovog svetog vremena. Čuli smo također, osobito u pripjevnom pslamu, želju čovjeka, želju pisca ovog psalma, želju nas, da nam se Gospodin smiluje: Smiluj nam se, Gospodine. Pokaži nam svoje milosrđe. Po velikom smilovanju svome, izbriši naša bezakonja. I što ima ljepše i bolje, nego da to Gospodin učini. On to čini, jer je njegovo srce veliko. Milosrdno srce koje prašta i zaboravlja, ali traži od nas gestu, gestu skromnosti i poniznosti, vapaja i molitve. Nije to veliki napor, ali nekad je jako veliki i težak. Treba, dakle, samo malo odvažnosti, skromnosti i molitve: Smiluj nam se, Gospodine. I Bog će pokazati svoje veliko srce koje je uistinu milosrdno, koje prašta i zaboravlja. Možda bismo također iz Pavlove poslanice Korinćanima, mogli jednu rečenicu upamtiti kao neki moto vremena koje je pred nama. Pavao svoje Korinćane zaklinje – on zna da to nije baš jednostavno, da čovjek klekne, da zamoli oprostjenje, da krene drugim putem, da se izmiri s Bogom. I zato kaže, Ma zaklinjem vas, izmirite se s Bogom. Jer, ovo je vrijeme spasenja, ovo je vrijeme milosti. Neka nam ta rečenica bude moto ovog svetog vremena. Ovo je milosno vrijeme i ovo je vrijeme spasenja, koje se ne može ponoviti. Darovano nam je sada i u našim je rukama naše spasenje i naše otkupljenje.

Prema nekom starom rimskom običaju, na ovaj dan vjernici su se kao hodočasnici zaustavljali na nekoj postaji gdje je mučenik pokopan, mučenik koji je ugrađen u temelje rimske Crkve. I tamo je pred njegovim svetim ostacima slavljen sveta misa i pjevane litanije svih svetih. Na taj način se htjelo pokazati kako nismo sami. Povezani smo s onima koji su prije nas hodali ovom zemljom, koji su sada spašeni, otkupljeni i zato im se molimo. Evo ovdje, taj vidljivi trag Isusovog mučenika, Isusovog svjedoka, i tu želimo osjetiti da je Bog s njima. I pape su se uključivali u tu procesiju. Obično bi otvarali razdoblje korizme procesijom pokajanja na brežuljku Aventinu, nakon čega bi slijedila sveta misa, u crkvi svete Sabine u Rimu. Prisjećanje na svjedočanstvo svetih mučenika uvijek je poticaj kršćanima da obnove svoje opredjeljenje za Krista. Oni su mogli, mogu i ja. Oni su svjedočili, mogu i ja. Zato su mučenici osobito štovani u Crkvi, i oni su osobiti zagovornici nama koji smo na putu, u tom opredjeljenju za Krista.

Osjeća se kako je danas, i uvijek aktualan onaj Isusov poziv, 'Ako me tko želi slijediti, neka se odrekne samog sebe, uzme svoj križ i ide za mnom'. Uz taj poziv radikalnog nasljedovanja, liturgija nam nudi simboličan obred posipanja pepelom koji ćemo uskoro učiniti. To je obred pun dubokog značenja koji na neki način dira u srce i pomaže nam shvatiti opomenu proroka Joela koju smo slušali u prvom čitanju – izvanjskim činima i obredima mora odgovarati iskrenost duše i usklađenost naših čina. Jer, čemu koristi čin pranja haljina, ako nam srce i dalje ostaje daleko od Gospodina. Zbog toga je neophodno vratiti se Gospodinu, raskajana i ponizna srca, kako bi se steklo njegovo milosrđe. To smo u pripjevnom psalmu nekoliko puta ponavljali: Smiluj mi se Bože, po velikom milosrđu svome. Vjernik svjestan svoje grešnosti čitavim bićem moli to Božje oprostjenje i želi povratak radosti i nade.

Još jedan vid korizme mogli bismo nazvati vojevanje protiv zlih nagnuća. Izražen je u zbornoj molitvi koju smo molili, kad smo tražili neka nam Gospodin dopusti, da vježbe u kršćanskom vojevanju započnemo svetim postom, te se uzdržljivošću oboružamo za borbu protiv duha zloće. U borbi se treba oboružati. Čime? Postom i molitvom. Zbog toga je korizma osobito vrijeme kušnje i borbe, poput one Kristove u pustinji, gdje je zloduh kušao četrdeset dana našeg Gospodina. Ili pak one teške borbe u Getsemanskom vrtu, kad je Krist radikalno otklonio napast Zloga i prihvatio volju Očevu: Ako ti to hoćeš, Oče, neka bude volja tvoja. A prije toga, ljudskim riječima je rekao: 'Oče dragi, ako možeš, otkloni ovaj kalež'. A kad je vidio da je to volja Očeva, potpuno se predao. I zato je radikalnim opredjeljenjem prihvatio križ i ispunio volju Očevu. Radi se, dakle, o duhovnom boju, protiv grijeha i protiv Zloga. A njegove tragove osjećamo u ovome svijetu i u različitim izdanjima. Ta borba traži budnost, pa nas korizma podsjeća da se u toj borbi vjernici služe oružjem molitve, oružjem posta i pokore.

Na tom putu, ujedinjeni s Kristom, i mi smo kadri dobrotom oduprijeti se Zlu, istinom pobjeđivati laži te ljubavlju nadvladati zlo i mržnju koja se sve više i više širi. Ljubav pak, o kojoj Krist zbori, mora se pretvoriti u konkretne geste naše naklonosti prema potrebnima i siromašnima. Svake nam godine na početku korizme stiže takav poticaj i poziv. No, moramo reći, nije smisao da se u korizmenom vremenu odjedanput pretvorimo u socijalno društvo koje pruža pomoć i usluge. To je bit našeg poslanja koje traje cijelu godinu, a u korizmi je samo intenzivnije. Jer, bio sam gladan, i nahranili ste me. Bio sam žedan i napojili ste me. Bio sam utamničen i pohodili ste me. I to će zapravo biti prepoznatljivi znak onoga dana, kada licem u lice susretnemo Gospodina, a on nas bude upitao – Jeste li me prepoznali dok sam hodao zemljom? Dopustimo stoga, biblijskim tekstovima koje ćemo slušati ovog svetog vremena, da nas rasvijetle i pouče, kakvo je to neizmerno blago, a to je to neizmerno blago Božje riječi koje bi trebalo pohraniti u našim srcima, da onda urodi svojim plodom, te s tim blagom i s tom prtljagom i mi krenemo na korizmeni put boja, molitve, pokore i dobrih djela, u korist naše braće koja su u potrebi. Amen.

JONINA KNJIGA "PORUKA ZA SVA VREMENA"

Propovijed nadbiskupa Ž. Puljića na 45. godišnjoj svećeničkoj skupštini

1. Uhodana je praksa kad netko želi nešto novo donijeti u teologiji, povijesti, znanosti i umjetnosti mora to argumentirati, te pri tomu navoditi priznate autoritete. Mora se, dakle, na njih osloniti kako bi opravdao svoje stajalište. Iako je Isus učinio toliko čudesa u Galileji, nahranio mnoštvo u pustinji, izliječio i podigao na noge tolike oboljele, farizeji zahtijevaju vjerodajnice. Žele „vidjeti znak“ kako bi mu povjerovali. Najmanje šest puta susrećemo taj zahtjev u evanđeljima. Isus odbija svaki put dati znak kojim bi „ovjerio svoje poslanje“. Neki dan na prvu korizmenu nedjelju slušali smo Napasnika u pustinji kako traži znak. Slično je tražio i Herod na sudištu. I na koncu svog ovozemnog života, dok je visio na križu između neba i zemlje, prolaznici su se rugali i tražili znak: „Ako si Sin Božji, siđi s križa pa ćemo ti povjerovati. Luka u današnjem odlomku veli kako se „opakom naraštaju koji traži znak neće dati drugi znak, doli znak Jone proroka“ (Lk 11, 29).

Odlomak iz prvog čitanja govori o Joni koji je djelovao u Ninivi, koja je kao prijestolnica Asirije bila mjesto velikih palača, ulica, mostova i kraljevskih vrtova. Bio je to grad najvećeg neprijatelja kraljevstava Jude i Izraela. Jonina knjiga opsegom je malena, ali je umjetničko djelo koje donosi niz ljudskih i teoloških tema. Ponajprije tu je govor o neposlušnosti proroka što je nezapamćeno u izraelskoj predaji. Isto tako raspravlja se o Jahvinoj nadležnosti nad prirodom, drugim narodima i pojedincima, kao i nad sudbinom samog proroka Jone. Knjiga govori o „ljudskoj uskogrudnosti i osvetoljubivosti“, kao i o praštanju i Božjem milosrđu. Ova malena knjiga svojom porukom je vrlo suvremena. Donosi dva pogleda na stvarnost: Onaj ljudski izražen u Joninu stavu i djelovanju, te Božji koji jednako skrbi za pogane mornare i za tlačitelje Asirce, kao i za

buntovnog proroka Jonu. Takva slika Boga potrebna je svakom vremenu i svakom čovjeku. I može se reći da je to „poruka za sva vremena“.

2. Jonino ime znači 'golub'. No, u ovoj priči to ime ne odgovara stvarnosti. Ironično bi se moglo reći kako Jona nije golub, već jastreb koji želi sve uništiti. Jahve je zapravo prikazan kao bezazleni golub, koji ima veliko srce, suosjeća sa svima i želi sve spasiti. To je ljubav koja će se objaviti u Novome zavjetu, u osobi Isusa Krista, koji spašava izgubljenog sina, Mariju Magdalenu, carinika Zakeja... Jonina knjiga otvara načelan stav da je svima potrebno Jahvino praštanja i smilovanja: I mornarima kako bi preživjeli oluju; i proroku Joni da se izvuče iz utrobe čudovišta iz dubine mora; i Ninivljanima eda bi Jahve odvratio svoj gnjev od njih i smilovao im se. Sve to zorno pokazuje da je život moguć samo na temelju praštanja, najprije Jahvinog, a onda i međusobnog. Samo je ljubavlju moguće pobijediti zlo u njegovim korijenima, a da se istodobno ne izazove novi val zla. Istinska snaga Božje biti nije u kažnjavanju i u snazi uništavanja, nego u veličini smilovanja i praštanja.

Jahve u Joninoj knjizi nije Bog koji bi štitio zlo. To se vidi i po tomu što od Ninivljana traži obraćenje. Ali, jednako tako on nije ni Bog koji bi po svaku cijenu želio uništiti onoga koji čini zlo. Jahvina je prvenstvena briga kako čovjeka odvratiti od zla i vratiti dobru. I kad je osjetio da su Ninivljani odustali od zla, on se „kaje i prašta im“, te odustaje od kazne kojom im se bio zaprijetio. I ne samo to. On se veseli što su se obratili. Njegova istinska snaga, dakle, nije u uništavanju, nego u praštanju: „Svemogući vječni Bože, bolji si nego zaslužujemo i želimo“ (27. nedjelja); „Ti svoju svemoć očituješ najviše praštanjem i milosrđem“, veli zborna molitva 26. nedjelje kroz godinu.

3. Ova mala, ali sadržajna knjiga donosi dva suprotstavljena načina djelovanja: Onaj Jonin, ljudski, uskogrudan i osvetoljubivi i onaj Jahvin, Božji koji jednako skrbi za pogane mornare i za tlačitelje Asirce, kao i za buntovnog proroka Jonu. Jahve, koji sve temelju na smilovanju i praštanju, pomaže poganima-mornarima na uzburkanom moru; proroku Joni koji se našao u utrobi morske nemani; Ninivljanima, bez obzira što tlače ljude i zlo čine. Jahve se posebice trudi oko svog proroka kako bi ga oslobodio od njegovih krivih slika i uskih pogleda. Knjiga uz to daje do znanja kako se Božju ljubav ne može privatizirati, niti ga se smije uvlačiti u osobne, obiteljske, ili pak nacionalne interese koji bili „protiv drugih“. To je trajna napast ljudi, jer „svatko i nesvjesno želi skuhati vlastitu zdjelicu juhe na plamenu Božjeg oltara“, veli Zahrnt, pa nastavlja kako se na taj način iskivljuje slika o Bogu. Sijanje pak mržnje i osvete nikada ne rađa plodovima ljubavi i praštanja.

Logično je stoga na kraju se upitati, tko je ovdje u pravu: Jona, koji je uskogrudan i osvetoljubiv, prkosan i neposlušan, pa bježeći od ljudi i povjerenog zadatka zaziva oganj i plamen na pokvarene neprijatelje roda i plemena?! Ili pak Jahve, koji pomaže poganima-mornarima, tlačiteljima Ninivljanima za koje želi da se obrate, kao i samom proroku koji se našao u utrobi morske nemani?! Svi su, dakle, potrebni Jahvina praštanja i smilovanja. I svi se spašavaju; kako Niniva čija se zloća bila popela do neba, tako i poganski mornari i neposlušni prorok Jona. Stoga je ova proročka knjiga aktualan za naše i svako drugo vrijeme. Ona pruža najbolji sažetak židovske teološke misli o Božjem milosrđu, koje se proteže na sve ljude. Isusova Besjeda na gori dat će toj proročkoj poruci puninu i savršenstvo. Mogli bismo zaključiti kako je Jonina knjiga vrhunac objave Starog zavjeta i most koji povezuje oba saveza. A temeljna je misao: Bog želi da se svi ljudi spase.

45. GODIŠNJA SVEĆENIČKA SKUPŠTINA*Izlaganje zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića*

Kako uskladiti stare i nove metode pastoralne?!

1. Dovodi li „nova evangelizacija“ u pitanje „stare“ pastoralne metode?

Kad je 2010. papa Benedikt XVI. osnovao Vijeće za novu evangelizaciju, odredio je neka ona „osmišljava teološko i pastoralno djelovanje“, te pomaže Biskupskim konferencijama diljem svijeta širiti nauk Crkvenog Učiteljstva i koristiti suvremeni način komuniciranja. Potrebno je odmah reći kako pastoral nije stvar samo ljudi s biskupovim dekretom. On se tiče cjelokupne aktivnosti Crkve koja to usklađuje s onim što Gospodin želi kad „hoće da se svi spase i dođu do spoznanja istine“. Za takav rad nitko ne može biti prestar ili ne daj Bože, umoran. Krilatica „to je za njih, a ne za nas; ili to je „samo za mlade“ ili „samo za stare“ u pastoralu ne postoji. Kad se govori o nečem „novom“, kao napr. o „novoj evangelizaciji“, to nipošto ne znači da se „staro“ dovodi u pitanje. Dapače, novo i staro imaju biti usklađeni u svom djelovanju. Tradicionalni oblici „sakramentalizacije“, „katehizacije“, kao i razne pobožnosti, pučke misije i euharistijsko klanjanje imaju se uskladiti s novim oblicima rada koje su donijele promjene u društvu. Takve su promjene kod nas otvorile mogućnost školskog vjeronauka koji je u različitosti komplementaran župnoj katehezi. Jedno drugo ne isključuje, već obogaćuje. Otvorila se također mogućnost pastoralne redarstvenika i vojnika, osoba lišenih slobode, branitelja, njihovih obitelji i djece, umirovljenika i bolesnika. A tu su i nova ekumenska promišljanja i međureligijski dijalog, te karitativno-socijalna djelatnost Crkve.

Kad se urušavao bezbožni sustav komunizma prije skoro dvadeset i pet godina, uvaženi francuski političar Jacques Delors (6. veljače 1992.) rekao je da „Europi treba vratiti dušu. Ako joj tijekom slijedećih deset godina ne uspijemo dati dušu, vratiti duhovnost i otkriti njezino značenje, izgubiti ćemo Domovinu“. Njegov nasljednik i imenjак, Belgijanac Jacques Santer, ponovio je sličnu misao i dodao kako „za dati dušu Europi nije dovoljno prisjetiti se načela pomirbe, pravde i solidarnosti, slobode, prava i ljudskog dostojanstva. Valja uočiti, uvažiti i prihvatiti da religijski i filozofski sustavi i stavovi imaju važnu ulogu u životu ljudi i u stvaranju identiteta“. Čini mi se korisnim citirati ovu dvojicu europskih javnih djelatnika kršćanske orijentacije u sklopu teme o „pučkoj pobožnosti“. Ne mislim time reći kako je to ta „duhovnost“ koju je Delors priželjkivao vratiti Europi. Ali, sigurno pučka pobožnost spada u „religijske i filozofske sustave i stavove“ za koje je njegov nasljednik Santer tvrdio da ih valja „uočiti, uvažiti i prihvatiti“, kako ne bismo „izgubili Domovinu“. Ona, naime, ima važnu ulogu u životu ljudi i u stvaranju osobnog i narodnog identiteta.

Kad se o tomu govori, zapravo, indirektno se misli na čovjeka koji se oduvijek pitao i tragao za svojim korijenima, za smislom i značenjem. Znanstvenici su ga u tom smislu opisivali kao biološko, psihološko, razumno, političko, ekonomsko, moralno, religiozno, tehničko, povijesno, utopijsko, estetsko, otvoreno, nesigurno biće. Svaka od spomenutih riječi-definicija izražava poneku njegovu mogućnost. Ali, sve zajedno zbrojene ne obuhvaćaju čovjeka u potpunosti. Čovjek je tajna beskraja. Naime, kad o njemu zborimo, na području smo punom nejasnoća; na pučini oceanskoj gdje se obrisi čvrstoga jedva i naziru. A pogled se gubi u beskraju nedokučivoga i nedokučenoga. Zbog toga valja otkloniti mišljenja onih koji, zbunjeni kompliciranošću čovjekova bivstva, vele da on „nije ništa drugo nego obična, malo inteligentnija životinja“, „sklop materijalnih čestica“, „proizvod prirode i njezinih sila“ (Hume, Helvetius, Feuerbach, Marx, Lenjin, Comte, Spencer, Freud, neopozitivisti i strukturalisti), ili pak „proizvod socijalnih, povijesnih i ekonomskih uvjetovanosti“ kako se često čuje u svijetu suvremene znanosti i tehnike.

Treba još istaknuti kako postoje ona tipično ljudska područja koje ne nalazimo kod drugih živih bića, a to je njegova religioznost i moralnost. Nema plemena, ni naroda koji ne bi bio „religiozan“, a moralni osjećaj prisutan je u svim kulturama. Jer svi govore da „ima stvari koje su dobre i koje treba činiti; ali, ima i loših koje treba izbjegavati“. Osjećaj za moralno vrjednovanje ne nalazimo kod životinja. One ne mogu zaključivati, već čine ono što im instinkt nalaže. Zbog toga je čovjek

skroz naskroz različit od životinja. U tom vidu religiozni problemi uvijek su suvremeni, a ne „natražni“, životni, a ne „otuđujući“. I humani. A religiozna pitanja spadaju među najvažnija, jer oko njih vrti se sudbina svakog pojedinca.

2. Blaženici, sveci i mučenici poticaj i uzor evangelizacije?

U Poruci sa sinode o „Novoj evangelizaciji za prenošenje kršćanske vjere“ (2012.) biskupi su napisali kako se „osjeća potreba ponovno oživjeti vjeru kojoj prijeti opasnost da potamni u kulturnim okruženjima koja priječe njezino ukorjenjivanje u životu ljudi i njezinu prisutnost u društvu.“ (br. 2). Stoga život svetaca „predstavlja povlašteno oruđe nove evangelizacije“ (br. 5). Zahvaljujemo Bogu za velikane vjere, među kojima osobito mjesto zauzima blaženi Alojzije Stepinac, koji je svoj život žrtvovao hrabro svjedočeći ljubav prema svakom čovjeku. I posebice zajedništvo s Petrovim nasljednikom u Rimu. Sv. Ivan Pavao II. ga je zbog toga proglasio blaženim 1998. u nacionalnom svetištu Mariji Bistrici. On je divan uzor kako se „strah može vjerom pobijediti, poniženje nadom i ravnodušnost ljubavlju“. U teškim neprilikama hrabro se suprotstavljao ratnom bezumlju. Nije ostajao ravnodušan pred patnjama nevinih i nije šutio kad je trebalo govoriti. I danas nam je potrebna njegova vjera i način kako odvažno krenuti u evangelizaciju društva i naroda! Budući da on pripada nama i sveopćoj Crkvi, valja promicati njegovo upoznavanje i štovanje. Radujemo se pothvatima gradnji crkava i oltara njemu u čast, kao i osnivanju društava i ustanova pod njegovim imenom. Najvažnije je, međutim, širiti istinsku pobožnost koja će ljude voditi evanđeoskoj obnovi i obraćenju. U protivnom, može se dogoditi da nam blaženi Alojzije bude percipiran kao neki „nacionalni simbol i heroj“, više nego uzor u izgradnji kršćanskih krjeposti i ljubavi prema bližnjima, te čvrste vjere u Boga i vjernosti Petru naših dana. Stoga, uz uobičajene programe predviđene za „Godinu milosrđa“

– Valjalo bi pomoći vjernicima kroz homilije i vjeronaučne susrete u školi i u župi da upoznaju naše velikane, poput bl. Alojzija i drugih...

– U tom vidu bilo bi korisno izdvojiti ono što je aktualno za današnje prilike, kao npr. hrabro svjedočiti vjeru i zauzimati se za čovjeka bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost. Posebice pak njegovati istinsko rodoljublje i domoljublje, kao i potrebu praštanja i čišćenja memorije.

– Vrlo je korisno organizirati hodočašća u svetišta i rodna mjesta svetaca i blaženika. A dobro je tiskati prigodne molitvene obrazce koje se može dijeliti i moliti na koncu mise ili u prigodi nekih pobožnosti.

3. Komplementarnost liturgije i pučkih pobožnosti

Pučka je pobožnost imala važnu ulogu u prijenosu vjerskih, moralnih i kulturnih vrjednota, osobito u teškim vremenima okupacije i protuvjerskih ideologija. Liturgija je sa svoje strane bila odraz ukusa i potreba klerika i monaha, pa nije bila prikladna za običnog čovjeka. Novi pridošli barbar-ski narodi nisu smatrali latinski svojim jezikom. Zato ime je liturgija postala „nerazumljivom“ pa su „drugdje tražili način zadovoljenja svojih vjerskih potreba“.

Osobiti procvat pučkih pobožnosti dogodio se u XX. stoljeću, posebice poslije objave dviju pobudnica Pavla VI. („*Marialis cultus*“ i „*Evangelii nuntiandi*“), te treća sinoda biskupa o „evangelizaciji u suvremenom svijetu“ (1974.). To je zapravo „trokut obnove pučkih pobožnosti“ koje su u XX. stoljeću doživjele svoj „vjerski revival“. To je bilo i razlogom da je Učiteljstvo Crkve odlučilo reći svoju riječ o pučkoj pobožnosti. Direktorij za pastoralnu službu biskupa, „*Ecclesiae imago*“ (1973.), veli između ostalog kako biskup ima zadaću „bdjeti nad različitim oblicima pučke pobožnosti i to s crkvenim osjećajem“. Jer, njegova je dužnost „biti pozoran da se ne pojave sadržaji koji bi bili protivni vjeri, te u isto vrijeme ostaviti prostor slobodi za nove izričaje pučke pobožnosti, jer ona je integralni dio crkvene pobožnosti.“

No, treba imati na umu kako ima onih koji bi najradije eliminirali pučke pobožnosti, kao i onih koji bi ih umnažali. Između ta dva ekstrema postoji pozicija sredine („u srijedi, na zlatnoj gredi“). Taj srednji put ne prihvaća njihovo uklanjanje. Ali, i ne zanosi se da je pučka pobožnost „ključ nove evangelizacije“. Nju ne treba otpisivati nekim puritanskim duhom kao da bi ona bila samo folklor,

magija ili praznovjerje; ili pak neki nadživjeli oblici poganskih obreda. Ona je izraz iskonske vjere u kojoj ljudi žive kršćansku poruku kao evandeosku i onda kada je alternativna liturgijskim oblicima. Crkveno Učiteljstvo u više navrata osvrta se na pučku pobožnost kao na nešto što je trajno prisutno u svijesti vjernika. I po sebi je dobro. Ali, potrebno ju je trajno teološki produbljivati i pročišćavati od onoga što nije u skladu s crkvenim učenjem. Iako je prije Sabora pučka pobožnost bila izvrgnuta žestokom udaru kri-tičara koji su držali da je ona „uzroko-vala zastoj liturgijske obnove“, na Saboru se slijedilo liniju „pastoralne razboritosti“. Pokušalo se uskladiti, a ne suprotstavljati ove dvije stvarnosti. Tako se zaključilo da „liturgija ne obuhvaća čitavu djelatnost Crkve“, a „duhovni život ne iscrpljuje se samo sudjelovanjem u liturgiji“ (SC 13). Liturgija, dakle, ne želi uklanjati oblike pučkih pobožnosti koje upućuju na Krista Spasitelja. I ona je veliko blago Crkve. Kakvo bi samo duhovno osiromašenje i šteta bila kad bi kršćanstvo ostalo napr. bez krunice i pobožnosti križnog puta.

4. Harmonična usmjerenost liturgije i pučkih pobožnosti

Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji donosi mnoštvo operativnih prijedloga kako provoditi zdravo crkveno načelo da se stvari „ne raditi na svoju ruku“ i da se „brani pučku pobožnost od samovolje pojedinaca“. Primat liturgije, koja je „vrhuncu i izvoru“ kršćanskoga slavlja, ne smije se shvaćati u duhu „isključivosti, suprotnosti ili marginaliziranja pučkih pobožnosti“ (br. 11). Dapače, one su „važne za vjerski život Božjega naroda, za čuvanje same vjere i za usva-žanje novih inicijativa evangelizacije“ (br. 64). „Nije moguće, dakle, ne voditi računa o pobožnostima koje vjerni narod obavlja dirljivim žarom i čistoćom nakane“. A „zdrava pučka religioznost može biti protuotrov za sekte i jamstvo vjernosti poruci spasenja“ (br. 64). Zbog toga je potrebno upoznati vrjednote pučke pobožnosti, štititi njezinu iskonsku bit, čistiti je od nepotrebnih naslaga, osvjetljivati je tekstovima Svetoga Pisma, usmjeravati je i ne suprotstavljati svetoj liturgiji. Blaženi Ivan Pavao II. je isticao kako pučkoj pobožnosti treba „trajna prisutnost evangelizacije kako bi vjera koju očituje bila zrela i autentična“. I zaključuje da bi se pastoral u Crkvi trebao „osloniti na njezino bogatstvo“, te je „pročišćavati i usmjeravati prema liturgijskim slavljinama kao dar puka Božjega“. U tom vidu pastoralni djelatnici mogu naći veliku pomoć u Direktoriju pučke pobožnosti koji govori o naravi i biti, principima i jeziku pučke pobožnosti. I dok jasno razlikuje liturgiju i pučke pobožnosti, Direktorij naglašava potrebu njihove harmonične usmjerenosti, kao i uvažavanja i poštivanja njihove posebnosti. A pučka pobožnost je „privilegirani oblik inkulturacije vjerskog fenomena“ i „prvotni majčin govor svake religije“. Iako se razlikuju liturgija i pučka pobožnost, Direktorij naglašava potrebu njihove harmonične usmjerenosti, te uvažavanja i poštivanja njihove posebnosti. Bez miješanja „krušaka i jabuka“. Naime, pučka pobožnost je „živa zbilja u Crkvi i zbilja Crkve“, jer u njoj je „kao u klici religiozna duša naroda“ (Direktorij, 61). Zbog toga, tolle et legge, carissime!

Otvorimo srca za jad i nevolju svijeta (Lk 16,19-31)

1. Luka nam u večerašnjem evanđelju daje pouku o opasnosti bogatstva koje razdvaja ljude. A siromahe i kad su pred vratima ne vidi se i zaboravlja. Kao da ne postoje. Prispodoba o bogatašu i siromahu Lazaru ima dva čina. U prvom činu Luka opisuje bogataša kako živi u izobilju, luksuzno se odijeva i svaki dan sjajno se gosti (Lk 16,20). A pred njegovim vratima u istom činu gledamo siromašnog Lazara koji je bolestan i u čirevima. A nema ni krova nad glavom. Gladan i žedan prepušten je društvu pasa koji pokazuju više samilosti, nego bogataš koji mu ne da ni mrvica sa svoga stola. Luka ne spominje ime bogataša, niti mu predbacuje što posjeduje toliko imanje. Zamjera mu se, međutim, što od bogatstva ne vidi bolesnog siromaha pred svojim vratima. Upada u oči, rekoh, da bogataš nema imena, dok se siromah zove Lazar, a to znači „Bog pomaže“. Bog pomaže siromahu i uvijek je na njegovoj strani. Ova potresna priča pokazuje koliko ljudsko srce može biti tvrdo, a pamet nerazumna. U drugom činu ove priče slušamo što se poslije smrti zbilo. Obojica su preminula i našli na dva različita kraja: Siromašni Lazar „u krilu Abrahamovu“, u raju kamo su ga odnijeli anđeli, u društvo Božjih prijatelja. Bogataš naprotiv našao se na suprotnom kraju, u mu-

kama, u paklu. Trpi od žeđi pa bi mu i kap s prsta umočenog u vodu olakšala muku i patnju. Moli zato Abrahama neka pošalje Lazara da „umoči vršak prsta u vodu i rashladi mu jezik, jer se strašno muči u plamenu”. No, čuje potresan odgovor kako to nije moguće učiniti jer se između njih proteže „provalija golema”. A kad je bogataš zamolio barem da Lazar pođe k „njegovima i posvjedoči njegovoj braći” u kakvom se stanju nalazi, kako i oni ne bi „dospjeli u to mjesto muka”, Abraham odgovara: „Imaju Mojsija i proroke, njih neka slušaju!” Jer, ako njih ne slušaju, neće povjerovati sve da i od mrtvih netko ustane!” Isus jasno poručuje: Držite se redovitog puta koji Bog pokazuje po svojoj riječi i po svojoj Crkvi. I ne tražite posebne intervencije, ni od neba, ni od ljudi. Jer ih nećete dobiti.

2. Ovom prisposodobom Isus nas želi poučiti kako u životu valja imati budno oko i osjetljivo srce koje zapaža ljudski jad i potrebe; i potiče nas pomagati takvima dok još imaš vremena. Korizmeno vrijeme dobra je prigoda upitati se da nisam i ja poput ovog bezimenog bogataša koji nema vremena, ni dobrote, ni srca, ni duše za potrebne, pa onda ni imena. Bogataš nije dospio u mjesto muka zbog toga stoje imao bogati stol, niti zato stoje imao veliko bogatstvo, već zbog toga što je imao ledeno srce i sebičnu dušu, pa je siromašni Lazar skapavao od gladi kraj njegovih vrata. Započeli smo prije dva tjedna sveto korizmeno vrijeme koje nas poziva da ga ispunimo i proživimo u molitvi, postu i dobrim djelima. 11. travnja prošle godine (2015.) papa Franjo je uručivanjem bule „Lice milosrđa” proglasio izvanrednu Svetu godinu milosrđa. I pozvao vjernike neka radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa kako bismo „otvorili svoje srce za jad i nevolju svijeta”, te postali kadri poći svima koji su „lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć” (br. 15). Papa se od svog ustoličenja ne umara poticati i usrdno pozivati da se „približimo takvima i pružimo im svoje prijateljstvo, toplinu i potporu”. Dapače, on moli da „njihov vapaj postane našim vapajem kako bismo skupa, noseći im utjehu i solidarnost, dokimili barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma” koji vlada u svijetu.

3. Papa želi i iskreno se nada kako će puk Božji tijekom ove jubilarne godine osobitu pozornost posvetiti upoznavanju i vršenju onih klasičnih djela milosrđa koje poznajemo kao „tjelesna”: Gladna nahraniti, žedna napojiti, siromaha odjenuti, stranca primiti, bolesna podvoriti, utamničena pohoditi i mrtva pokopati) i „duhovna djela milosrđa”: Dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi i za žive i mrtve Bogu se moliti). A to je zapravo ono po čemu će nas Vječni Sudac prepoznati na koncu svijeta kad nam bude progovio: „Zaista kažem vam, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste” (Mt 25, 40).

Iskoristimo, braćo i sestre, ovo blagoslovljeno vrijeme korizme kao i svetu Godinu milosrđa za duhovni rast i napredak. U duhu večerašnje zborne molitve koja veli neka nam „Gospodin ulije Duha revnosti da budemo postojani u vjeri i plodni u dobrim djelima”. Amen.

Mostar-katedrala, 25. 02. 2016.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Pozdrav mons. Želimira Puljića u prigodi ređenja novog vojnog Ordinarija

30. studenoga 2015. iz Apostolske nuncijature stiglo je priopćenje daje Sveti Otac, Papa Franjo prihvatio odreknuće od službe mons. Jurja Jezerinca, te imenovao vojnim ordinarijem u Republici Hrvatskoj mons. Juru Bogdana, dosadašnjeg rektora Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Rekli bismo onako na prvu: „Jure poslije Jurja”. Netko bi se mogao zapitati je li to pravilo da na čelu Vojne biskupije bude netko tko nosi časno ime „omiljenog vojničkog sveca, u odori viteza, na bijelom konju i s mačem u ruci”. Ili se pak radi o pukoj slučajnosti. Ne kanim odgovarati na to retoričko pitanje, već dok još razmišljamo o znakovitosti i svetosti događaja ređenja novog biskupa, nasljednika svetih apostola, u ovoj svečanoj prigodi želim izreći u osobno ime, kao i u ime biskupa Hrvatske biskupske konferencije iskrenu zahvalu i čestitku. Čestitam

i zahvaljujem najprije Vama, preuzvišeni mons. Jezerinac, za Vaše odano i vjerno obnašanje službe prvog vojnog ordinarija u teškom i zahtjevnom vremenu. U isto vrijeme izričem čestitku i Vašem nasljedniku, mons. Juri Bogdanu, na koga ste danas kao suposvetitelj položili svoje ruke. Čestitam i ovoj časnoj nadbiskupiji i metropoliji splitsko-makarskoj na čelu s njezinim nadbiskupom i metropolitom mons. Marinom Barišićem, na daru novog biskupa.

Preuzvišeni biskupe Bogdane,

Već sam Vas pozdravio u siječnju u Zagrebu, u prigodi izvanrednog zasjedanja hrvatskih biskupa. S radošću to činim i kod ove svečanosti kad ste pred svojim rediteljem javno obnovili obećanja koja Crkva od vas očekuje. Uvijek je dirljivo sudjelovati na obredima ređenja koja su svojevrsna teodrama u kojoj osjećamo ljudsku, ali i onu vrhunaravnu, božansku dimenziju koja daje snagu i podlogu našem zvanju i poslanju. Vi preuzimate pastoralnu skrb u vojnoj biskupiji koja se rađala u teškom vremenu obrane Domovine, te prije nego je dekretom Svete Stolice bila osnovana, ona je već bila zaživjela petogodišnjom službom „ravnateljstva za dušobrižništvo vojnika” koje je vodio Vaš predšasnik mons. Juraj Jezerinac, koji će nakon potpisanog „Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske” (1996.), 20. ožujka 1998. biti imenovan prvim Vojnim Ordinarijem u RH.

Vi sada, preuzvišeni gospodine Bogdane, preuzimate kormilo te Vojne biskupije koja je pod zaštitom Gospe koja je od početka, otkad smo se kao narod i kao Crkva rađali, bila „Majka Crkve i roda našega”. Stoga smo taj najstariji marijanski lik s oltarne pregrade iz katedrale sv. Marije u Kninu nazvali „Gospom Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta”. Taj romanički zabat, naime, iz druge polovice XI. stoljeća, koji se čuva ovdje u Splitu, u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika, svjedoči da nam je „Gospa sačuvala vjeru i lozu našu” (I. Meštrović). U tome danas otkrivamo znakovitost Vaše službe i novog zaduženja. Kao sin ove stare i časne metropolije, u kojoj je u središtu Solinsko prasnvetište, koje je gradila kraljica Jelena, Vi preuzimate vodstvo biskupije pod Gospinom zaštitom.

U svojoj nedavnoj jutranjoj propovijedi, od 22. siječnja ove godine, Papa Franjo je istakao da su „biskupi stupovi Crkve za koje vjernici moraju moliti”. A oni sami prvenstveno su „ljudi molitve i nisu neki privatni vjernici, već svjedoci Krista Uskrnuloga”. Njima je Gospodin povjerio čuvati poklad vjere, te prosuđivati i na prikladan način nalagati što se ima vjerovati. Biskupstvo pak kao zajedništvo apostolskih nasljednika na otajstven način umreženo je u šire zajedništvo Božjeg naroda. U ime kolega hrvatskih biskupa, želim Vam srdačnu dobrodošlicu u zbor naše biskupske konferencije. Budite nam dobar suradnik i mudar savjetnik. Neka Vas Marija, Majka Crkve i majka biskupa i svećenika prati svojim zagovorom i pomaže u odgovornoj službi poučavanja i odgajanja u vjeri. Ona je ulijevala sigurnost i snagu našim hrabrim braniteljima, pa su s krunicom oko vrata stali na braniku Domovine. A sveti Jure, neustrašivi Božji vitez koga ste stavili i u svoj grb, zaštitnik vitezova i vojnika, ratara i pastira neka Vas krijepi da naviještate trajne i vječne vrjednote pred suvremenim krivim antropologijama i ideologijama koje i danas šire poluistine o čovjeku i svijetu. Zadatci Vam mogu izgledati naporni, izazovni i teški. Ali, ne bojte se. Niste sami. Uz biskupe i svećenike, redovnice i redovnike tu su i zauzeti vjernici laici koji će Vas pratiti

svojim molitvama i savjetima. Ne gubite, dakle, daha, već poput Petra na Isusovu riječ „bacajte mrežu” (Lk 5, 5) i „svu svoju brigu povjerite njemu” (1 Pt 5,7). Uz prigodni dar slike sa Zrinjevca iz Zagreba koju Vam poklanjaju hrvatski biskupi, izričem Vam još jednom iskrenu dobrodošlicu u zbor Hrvatske biskupske konferencije, kao i srdačne Čestitke za današnji dan s molitvom neka Vas Gospodin blagoslovi i čuva.

Split-konkatedrala sv. Petra, 27. 02. 2016.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski
Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

ODREDBE

Broj: 1612/2015.

Zadar, 30. prosinca 2015.

Predmet: Imenovanje kanonikom Stolnoga kaptola sv. Stošije

Župnim uredima i samostanima u nadbiskupiji

Ovim obavješćujem svećenike i redovničke samostane da sam nakon obavljenog savjetovanja, posebice s članovima Stolnog kaptola sv. Stošije, u smislu članka 4. i 5. "Statuta Stolnog kaptola katedrale sv. Stošije" u Zadru imenovao sljedeće nove članove Kaptola:

- Novi članovi Stolnog kaptola sv. Stošije:

Don Josip Lenkić

Don Zdenko mr. Milić

Don Anđelko Buljat

Don Damir Juričin

Don Gašpar mr. Dodić

Don Josip Radoica-Pinčić

- Novi začasni članovi Stolnog kaptola sv. Stošije:

Mons. dr. Juraj Batelja

Don Anđelo Zorić

Don Stanislaw Wielinski

Predviđeno je da čin instalacije bude tijekom devetnice naše nebeske zaštitnice svete Stošije, 10. siječnja 2016., u katedrali u 18 sati.

S poštovanjem Vas pozdravljam.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 1613/2015.

Zadar, 30. prosinca 2015.

Predmet: Konstituirajuća sjednica članova Stolnoga kaptola sv. Stošije

Članovima Stolnoga kaptola sv. Stošije

Ovim pozivam članove Stolnoga kaptola sv. Stošije na susret u uredu Nadbiskupa u Ordinarijatu, 9. siječnja 2016. u 9,30 sati, sa sljedećim programom:

- Pozdrav
- "Ispovijed vjere" pri preuzimanju službe (Statut, čl. 7.)
- Izbor dostojanstvenika i službi (Statut, čl. 6.)
- Proslava svetkovine sv. Stošije

Želim plodne dane pripreve za svetkovinu naše nebeske zaštitnice. A Božjim blagoslovom neka budu ispunjeni dani Nove 2016. godine.

Uz pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 4/2016.

Zadar, 5. siječnja 2016.

Predmet: Proslava svetkovine svete Stošije

Župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U petak, 15. siječnja 2016., slavimo svetkovinu svete Stošije, mučenice, zaštitnice naše Nadbiskupije i naslovnice naše prvostolne crkve. Katedrala je majka svih crkava u našoj Nadbiskupiji, a sveta Stošija naša zaštitnica i zagovornica svih vjernika Zadarske nadbiskupije. Blagdan svete Stošije je stoga blagdan cijele Nadbiskupije i svih njenih župa i crkava.

Sve Vas pozivam da sudjelujete u proslavi njezina blagdana, koji započinje u četvrtak, 14. siječnja 2016., svečanom Večernjom u 18 sati, koju predvodi Nadbiskup, a nastavlja se na sam blagdan, u petak, 15. siječnja 2016., svetim misama u 7, 8 i 9 sati, te svečanom koncelebracijom u 11 sati, koju predvodi Nadbiskup.

Pod svečanom Večernjom podijelit ću plakete zaslužnim vjernicima za očitovane znakove služenja u Crkvi i hrabrog svjedočenja stožernih kršćanskih krjeposti vjere, ufanja i ljubavi prema svima koji su potrebni ljudske pažnje i pomoći.

Svečanu koncelebraciju biskupa i svećenika u 18 sati predvodi đakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro Hranić.

Svojim sudjelovanjem u svetim Otajstvima posvjedočimo svoju vjeru Kristu Gospodinu i privrženost našoj nebeskoj zaštitnici, mučenici svetoj Stošiji.

S poštovanjem Vas pozdravljam i želim svako dobro od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 128/2016.

Zadar, 13. siječnja 2016.

Predmet: Ekumenski molitveni susret u Osmini za jedinstvo kršćana

- petak, 22. siječnja 2016., crkva Benediktinki Svete Marije - Večernja molitva

Svim župnim uredima i Samostanima u Gradu

Od 18. do 25. siječnja održava se u čitavom svijetu tradicionalna Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Jedinstvo Kristove Crkve spada u temeljne molitvene nakane svakoga kršćana i svih kršćanskih Crkava.

Ove godine, u našem gradu, održat će se molitva za jedinstvo kršćana, u petak, 22. siječnja 2016., u crkvi Benediktinki Svete Marije, s početkom u 18,00 sati, gdje će biti molitva Večernje.

Svojim sudjelovanjem i molitvom ispunjavamo zapovijed samoga Krista koji je prvi molio Oca za svoje učenike 'Da svi budu jedno' (Iv 17,11).

Pozdrav u Gospodinu.

mr. don Marinko Duvnjak
povjerenik za ekumenizam

ODREDBE

Broj: 137/2016.

Zadar, 18. siječnja 2016.

Predmet: Godišnjica smrti nadbiskupa Ivana Pređe

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U ponedjeljak, na blagdan Obraćenja svetog Pavla apostola, 25. siječnja 2016., godišnjica je smrti nadbiskupa Ivana Pređe. To je prigoda da ga se sjetimo u našim molitvama i ujedno pozovemo vjernike na molitvu. Povodom šeste godišnjice smrti nadbiskupa Ivana Pređe u katedrali svete Stošije u 18,00 sati slavit će se misa zadušnica.

Gospodin mu bio nagrada za sve što je učinio i ostavio kao duhovnu baštinu u Zadarskoj nadbiskupiji.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 189/2016.

Zadar, 20. siječnja 2016.

Predmet: Inicijativa 40 dana za život

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava, crkvenim pokretima, zajednicama i udrugama u Nadbiskupiji

Poštovani,

Nakon dobrog iskustva od prošle godine želja nam je i u ovoj, Jubilejskoj godini - Godini milosrđa, nastaviti sa inicijativom '40 dana za život'. Počeli bismo 10. veljače 2016. godine, a završili 20. ožujka 2016. godine ispred Opće bolnice u Zadru od 9,00 – 15,00 sati.

Zato vas sve pozivam da dođete u četvrtak 28. siječnja 2016. godine u 18,00 sati u katedralu na svetu misu, a poslije svete mise u dvoranu u sjemenište 'Zmajević' na kratko predstavljanje kampanje i plodove u ove dvije godine u Hrvatskoj.

Molimo svećenike koji su spriječeni doći da pošalju nekoga iz svoje župe. Isto tako da ovu obavijest stavite u oglas za slijedeću nedjelju.

Unaprijed zahvaljujem,

mons. Ivan Mustać

Delegat za crkvene pokrete i zajednice u Nadbiskupiji

Broj: 232/2016.

Zadar, 25. siječnja 2016.

Predmet: Blagdan Svijećnice i Dan posvećenog života

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo i sestre!

Na Svijećnicu, blagdan Gospodinova prikazanja u hramu, Crkva slavi Dan posvećenog života. Budući da je na taj dan Isus prikazan u hramu, s pravom je povezan s danom posvećenog života,

Zahvalna za veliki Božji dar redovnika i redovnica, Crkva moli za posvećene osobe da u svom posvećenju sve više rastu. U čitavoj Crkvi ovogodišnji blagdan Prikazanja Gospodina određen je za slavlje završetka Godine posvećenoga života, kao i za slavlje 'redovničkoga Jubileja' u Svetoj godini milosrđa. Svi će naši redovnici i redovnice kao i druge osobe posvećenog života taj Dan proslaviti u svojim zajednicama. Na nadbiskupijskoj razini mi ćemo taj dan i ove godine svečano proslaviti misnim slavljem u crkvi Svete Marije u Zadru, u nedjelju, 31. siječnja 2016. godine u 17,00 sati koje ću osobno predvoditi.

Na sam blagdan, u utorak, 2. veljače 2016. u svetištu svetog Šime u Zadru svete mise slavit će se u 8,30 sati i u 18,00 sati s blagoslovom svijeća i ophodom.

Pozivam vas da se zajedno i svečano, molitvom i pjesmom proslavi blagdan Prikazanja Gospodina i Dan posvećenoga života.

Sve Vas pozdravljam i blagoslivljam u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 233/2016.

Zadar, 25. siječnja 2016.

Predmet: Pepelnica u Katedrali

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

Draga braćo svećenici,

U nedjelju, 7. veljače 2016. godine na svetim Misama s narodom oglasite sljedeće:

Na Čistu srijedu - Pepelnicu, 10. veljače 2016., u katedrali svete Stošije u 18,00 sati predvodit ću misno slavlje i obred pepeljanja.

Na Čistu srijedu i Veliki petak obvezni su post i nemrs: post za sve punoljetne vjernike do započete šezdesete godine života, a nemrs za sve one koji su navršili četrnaestu godinu života. Nemrs treba obdržavati u sve korizmene petke, dok se u drugo vrijeme kroz godinu može zamijeniti nekim drugim pokorničkim djelom. Dobro je na to uvijek iznova podsjećati i podučavati naše vjernike. Postom, pokorom, molitvom i milostinjom pridružimo se cijeloj Crkvi kako bismo postali što sličniji svome slavlju Gospodinu.

Pozivam vjernike da mi se pridruže i da tako zajednički označimo početak svetog korizmenog hoda prema svetkovini Uskrsnuća Gospodnjega.

U Gospodinu Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 234/2016.

Zadar, 5. veljače 2016.

Predmet: Korizmena akcija 2016.

ŽUPNIM UREDIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U NADBISKUPIJI
OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI
VJEROUČITELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI
GRADOVIMA I OPĆINAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Draga braćo i sestre,

Ulazeći u sveto korizmeno vrijeme, potaknuti željom da nam korizma započne i prođe u 'postu,

ODREDBE

molitvi i bratskoj ljubavi', i ove godine nastavljamo s našom 'korizmenom akcijom' koja se u našoj Nadbiskupiji provodi već više godina. U njoj sudjeluju odrasli, djeca, mladi, župe, škole, ustanove i ljudi dobre volje koji tako pomažu u raznim društvenim potrebama (bolnice, dječji vrtići, škole, obitelji.), kako u Domovini, tako i u misijama diljem svijeta.

'Korizmena akcija' znak je djelotvorne ljubavi koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba naših bližnjih, kao i brzu pomoć onima koji nas trebaju. Ovogodišnja prikupljena sredstva namijenit ćemo za kupnju novog ultrazvuk aparata na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar.

Župnike molim neka akciju provode tijekom cijele korizme na način koji najbolje odgovara prilikama u župi koju poslužuju. A sve koji žele sudjelovati, molim, neka svoj prilog dostave u župni ured ili pak uplate na žiro-račun Nadbiskupije s naznakom: 'za uzv aparat na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar':

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT - ZADAR

HR5324070001100041082 Poziv na broj: HR02 00755877 - 536

Uz ovu 'korizmenu akciju' i ove će godine kao i do sada biti organiziran 'Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini' (21.-28. veljače 2016.). Podsjećam kako je milostinja koja se prikupi na 3. korizmenu nedjelju u crkvama diljem Nadbiskupije namijenjena za programe Caritasa BiH i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom 'Kolekta za BiH'.

Tjedan solidarnosti s Crkvom u BiH, pod geslom 'Budite svi jedno dušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni.' (1 Pt 3,8) ima za cilj, ne samo materijalnu pomoć, opstanak Hrvata katolika u BiH, napose u onim dijelovima u kojima su egzistencijalno ugroženi, nego jačanje međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj drugoj razini između Crkve u Hrvatskoj i BiH.

Želim svima plodne korizmene dane uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 235/2016.

Zadar, 25. siječnja 2016.

Predmet: Obred izbora ili upisa imena među izabranike za sakramente kršćanske inicijacije

Poštovani gospodine Župniče,

Ovime pozivam sve župnike koji su u svojim župama u duhu 'Pastoralnih uputa za uvođenje odraslih u kršćanstvo-katekumenat' (Br. 1370/2012., od 28. 8. 2012.) organizirali prošle jeseni pripremu odraslih kandidata za sakramente kršćanske inicijacije da upute pripravnike na obred izbora ili upisa imena među izabranike za sakramente kršćanske inicijacije koji će se održati u nedjelju, 14. veljače 2016., u crkvi Presvetog Srca Isusova u Zadru na Voštarnici, s početkom u 18,00 sati.

U skladu s crkvenim propisima sakramenti kršćanske inicijacije slave se u bdijenju na Veliku subotu ili na svetkovinu Pedesetnice. Svaki župnik treba prethodno zamoliti i dobiti od dijecezanskog biskupa za to dopuštenje, a moguće ga je udijeliti samo onima koji se pridržavaju cjelovitog puta priprave.

U Gospodinu Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 297/2016.

Zadar, 1. veljače 2016.

Predmet: 'Crkva je Božja obitelj u svijetu' (Deus caritas est, br. 25.) O mogućnostima pastoralne obitelji 'iz srca Evanđelja' Peti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike (Zagreb, 24.-25. veljače 2016.)

Svim prečasnim dekanima u Nadbiskupiji

Poštovani gospodine Dekane,

Po nalogu gospodina Nadbiskupa u privitku Vam dostavljamo dopis vezan uz Peti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike, u organizaciji Hrvatske biskupske konferencije - Vijeća za kler i Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju u suradnji s Uredom HBK za život i obitelj. Tema Kolokvija je: 'Crkva je Božja obitelj u svijetu' (Deus caritas est, br. 25.). O mogućnostima pastoralne obitelji 'iz srca Evanđelja', a održat će se 24. i 25. veljače 2016. u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu (Kaptol 29a).

Također, u privitku dostavljamo i program Kolokvija, pa Vas molimo, da u dogovoru sa svećenicima iz Vašeg dekanata delegirate jednog svećenika koji će sudjelovati na Kolokviju i prijavite Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, najkasnije do 18. veljače 2016. godine.

S poštovanjem Vas pozdravljam,

don Josip Lenkić, kancelar

Prilog: Dopis sudionicima Kolokvija; Program Petog pastoralno-katehetskog kolokvija za svećenike

Broj: 381/2016.

Zadar, 8. veljače 2016.

Predmet: Izvještaj za Svećeničku godišnju skupštinu

P. t.

SVEĆENIČKI DOM "ZMAJEVIĆ"

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE "ZMAJEVIĆ"

KLASIČNA GIMNAZIJA IVANA PAVLA II. s pravom javnosti

VISOKA TEOLOŠKO-KATEHETSKA ŠKOLA U ZADRU

CARITAS ZADARSKE NADBISKUPIJE

KATEHETSKI URED ZADARSKE NADBISKUPIJE

URED ZA MLADE ZADARSKE NADBISKUPIJE

TISKOVNI URED ZADARSKE NADBISKUPIJE

TAJNIŠTVO ZA POVRAT CRKVENE IMOVINE

SVIM POVJERENSTVIMA U NADBISKUPIJI

Poštovani!

Budući da idemo ususret 45. godišnjoj skupštini prezbitarija Zadarske nadbiskupije koja će se održati u srijedu, 17. veljače 2016., na kojoj želimo prikazati život i rad u Nadbiskupiji u protekloj godini, ovime Vas pozivam da Nadbiskupskom ordinarijatu, najkasnije do 12. veljače 2016. pismeno dostavite sljedeće:

1. Izvještaj o radu u protekloj godini;
2. Konkretni planovi za 2016. godinu.

U Gospodinu Vas pozdravljam i blagoslivljam.

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

Broj: 382/2016.

Zadar, 8. veljače 2016.

Predmet: Izvještaj za Svećeničku godišnju skupštinu

Svim crkvenim pokretima, zajednicama i udrugama u Nadbiskupiji

Poštovani!

Budući da sam imenovan delegatom za crkvene pokrete i zajednice, kao i koordinatorom njihovog djelovanja i rada u Nadbiskupiji (dekret imenovanja: br. 226/2011., od 18. 01. 2011.), ovime Vas pozivam da Nadbiskupskom ordinarijatu, najkasnije do 12. veljače 2016. pismeno dostavite sljedeće:

1. Izvještaj o radu u protekloj godini;
2. Konkretni planovi za 2016. godinu.

S poštovanjem Vas pozdravljam,

mons. Ivan Mustać

Delegat za crkvene pokrete i zajednice u Nadbiskupiji

Broj: 390/2016.

Zadar, 8. veljače 2016.

Predmet: 45. svećenička skupština Zadarske nadbiskupije - srijeda, 17. veljače 2016.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Draga braćo svećenici,

Ovim sazivam 45. svećeničku skupštinu koja će se održati u srijedu, 17. veljače 2016., u Nadbiskupskom sjemeništu "Zmajević" u Zadru, sa sljedećim dnevnim redom:

I. Kapelica Sjemeništa:

9.00 sati Prigoda za sakrament pomirenja

9.30 sati Euharistijsko slavlje

Stanka

II. Dvorana Sjemeništa (10.30 sati)

1. Nadbiskup:

- Dovodi li „nova evangelizacija“ u pitanje „stare“ pastoralne metode? Kako blaženici, sveci i mučenici mogu poslužiti kao poticaj i uzor nove evangelizacije?

2. Nekoliko priloga:

a. 500 godina slavljenja "Gospe od Zečeva" (don Božo Barišić)

b. Postupak kod planiranja izgradnje, obnove i uređenja crkvenih objekata (don Šime Kevrić)

c. Pobožnosti u katedrali u Godini milosrđa (don Josip Radoica Pinčić)

Diskusija

3. Nadbiskup:

- Komplementarnost i harmonična usmjerenost liturgije i pučkih pobožnosti

III. Zajednički objed u blagovaonici Sjemeništa (ca. 12.15 sati)

Očekujem braću svećenike na ovoj našoj 45. svećeničkoj godišnjoj skupštini koja je važan znak našeg biskupijskog zajedništva. Sve Vas u Gospodinu pozdravljam i blagoslivljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Prilog: Izvještaj iz Ekonomata za 2015.

Doprinos župa po fondovima u 2015.

Broj: 408/2016.

Zadar, 11. veljače 2016.

Predmet: Istek petogodišnjeg mandata Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije

Svim članovima Svećeničkog vijeća

Draga braćo svećenici!

Ovim Vam javljam, da je na temelju Pravilnika Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije (čl. 17.) istekao petogodišnji mandat članovima Svećeničkog vijeća (dekret imenovanja br. 93/2011., od 12. siječnja 2011.) te je potrebno pristupiti novom izboru članova Vijeća.

Dosadašnjim članovima Svećeničkog vijeća zahvaljujem na svemu što su učinili za vrijeme mandata službe u Vijeću.

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 437/2016.

Zadar, 12. veljače 2016.

Predmet: Odluka kojom se određuju čini izvanrednog upravljanja

za javne pravne osobe koje su podložne dijecezanskom biskupu

U smislu Zakonika kanonskoga prava, kan. 1281, § 2; te kan. 1291 i 1295, koji se odnose na otuđenje i poslove koji mogu pogoršati imovinsko stanje javne pravne osobe, kao i smislu kan. 1297, koji se odnose na zakup, s obzirom na odluku HBK od 24. siječnja 2007., kao i već done-senu odluku mog predšasnika mons. Ivana Prende (broj:631/2007. od 21. veljače 2007.), a sa-slušavši mišljenje Nadbiskupijskog ekonomskog vijeća od 30. rujna 2015. godine, donosim ovu

ODLUKU

kojom određujem da su za javne pravne osobe koje su pod mojim upravljanjem - čini izvanred-nog upravljanja sljedeći:

1. otuđenje nepokretnih dobara bilo koje vrijednosti;
2. otuđenje pokretnih dobara u vrijednosti veće od 3000 € (eura);
3. svako raspolaganje koje je štetno za osnovnu imovinu, kao što su npr. davanje na korištenje, u koncesiju, pravo na neku površinu, renta, zakup, hipoteka, zajam ili jamstvo;
4. stjecanje nekretnina bilo oneroznim bilo neoneroznim ugovorom;
5. promjena namjene korištenja nekretnina;
6. primanje donacija, nasljedstava i legata;
7. odbijanje donacija, nasljedstava, legata i prava općenito;
8. gradnje, rekonstrukcije, restauracije i konzervatorske sanacije, izvanredna održavanja bilo koje vrste;
9. svaki čin koji se odnosi na nepokretna ili pokretna dobra umjetničke, povijesne ili kulturne vrijednosti;

ODREDBE

10. započinjanje, nastavljanje ili ustupanje poduzetničke ili trgovačke aktivnosti;
11. osnivanje udruge bilo koje vrste ili sudjelovanje u njoj;
12. zaduženje bilo koje vrste kod banaka, pravnih osoba ili ustanova, te fizičkih osoba;
13. dodavanje novih stavki izdataka u odnosu prema onima koje su navedene u odobrenom predračunu odnosno ponudi;
14. uzimanje pomoćnog osoblja i sklapanje ugovora za usluge koje nisu prigodnog karaktera;
15. pokretanje sudskog postupka pred sudbenim vlastima, administrativnim i upravnim tijelima, napose pred državom;
16. za župe: primanje na trajni stan bilo koje osobe koja ne pripada kleru župe.

Da se neki od navedenih poslova mogu valjano izvršiti, potrebno je pismeno odobrenje mjesnog Ordinarija. Bez toga odobrenja navedeni su čini pravno ništavni i ne proizvode nikakve učinke.

Molbi za odobrenje treba priložiti mišljenje ekonomskog vijeća dotične javne pravne osobe.

don Josip Lenkić
kancelar

mons. Želimir Puljić,
zadarski nadbiskup

Čini izvanrednog upravljanja - tumačenje pojmova:

Uz br. 1. i 2. - Otuđenje (alienatio) = u strogom smislu je zakoniti prijenos prava vlasništva nad nekim predmetom s jednog vlasnika na drugog. U širem se smislu pod otuđenjem razumijeva svaki pravni posao, kojim se imovinska prava jednog subjekta prenose na drugoga, a da se pri tome samo pravo vlasništva ne prenosi (npr. zakup). U kanonskom zakonodavstvu, pa tako i u ovoj odluci, otuđenje se uzima i u strogom i u širem smislu.

Uz br. 3. - Osnovna imovina (patrimonium stabile) = radi se o neotudivim dobrima, jer nisu određena za redoviti život pravne osobe, nego imaju cilj da osiguraju podršku, financijsku osnovu, koja omogućava toj osobi potrebna djelovanja za postignuće njezinih svrha.

- Zajam, zalog, hipoteka = Zajam (mutuum) je ugovor kojim se nekom izručuje u vlasništvo neko potrošno dobro (novac, živežne namirnice i si.), uz obvezu da isto takvo potrošno dobro vrati. Zajam se može sklopiti i tako da se crkvena pravna osoba optereti zalogom ili hipotekom. Ako se kao jamstvo vjerovniku za osiguranje primljenog zajma daje neko pokretno dobro (npr. novac), onda je riječ o zalogu, a ako se daje nepokretno dobro (npr. kuća), onda se radi o hipoteci. Zajam je posao kojim se može pogoršati imovinsko stanje pravne osobe pa, prema tome, treba obdržavati propise o otuđenju i izvanrednim činima upravljanja.

- Zakup (locatio) = je vrsta dvostranog konsenzualnog ugovora (tj. zaključuje se samim sporazumom), kada se jedna stranka (zakupodavac) obvezuje da će drugoj stranci (zakupac) dati na korištenje neku stvar ili neko služenje kroz neko određeno vrijeme, uz naknadu određene protuvrijednosti (zakupnina, renta, nagrada). Tri su temeljne vrste zakupa: zakup stvari (locatio rei - ugovor o zakupu), zakup svoje radne snage (locatio operarum - ugovor o radu) i zakup djela (locatio operis - ugovor o djelu). Kanonsko se pravo pretežno zanima za zakup stvari (locatio rerum). Za razliku od zakupa, najam je ugovor kojim se najmodavac obvezuje predati najmoprimcu određenu stvar na uporabu, a najmoprimac se obvezuje za to plaćati određenu najamninu. Najam, za razliku od zakupa, ne obuhvaća i uživanje u smislu pribiranja plodova (zarada i si.).

- Koncesija je pravo korištenja prirodnog bogatstva, dobara u općoj uporabi ili obavljanja neke djelatnosti, koje koncedent (pravna osoba koja daje nešto u koncesiju) ustupa koncesionaru (fizička ili pravna osoba koja prima nešto u koncesiju), na određeno vrijeme i pod određenim uvjetima, uz plaćanje koncesionarske naknade, stoje sve regulirano koncesionarskim ugovorom.

rom.

Uz br. 4. - Onerozan ugovor (*contractus onerosus*) = ugovor s teretom, donosi terete ili nepogodnosti za obje ugovorne strane (npr. prodaja). Takvim oneroznim ugovorom je crkvena pravna osoba opterećena nekim obvezama na koje se obvezala da ih izvrši. Od oneroznog razlikujemo neonerozni ili ugovor bez tereta (*contractus gratuitus*) koji donosi terete i nepogodnosti samo za jednu od ugovornih strana (npr. donacija).

Uz br. 6. i 7. - Legati = također su vrsta dvostranog konsenzualnog ugovora, kojim se crkvena pravna osoba obvezuje služiti sv. mise, trajno ili na neko određeno vrijeme, za nekog pokojnika jer je ovaj za života toj crkvenoj pravnoj osobi ostavio neko nepokretno ili pokretno dobro. Legati, prema tome, po svojoj naravi spadaju u onerozne ugovore.

Uz br. 14. - Usluge prigodnog karaktera ne pretpostavljaju nikakvu trajnost u službi nego samo uzimanje ad hoc pomoćnog osoblja, to jest za izvršenje nekog konkretnog posla ili čina. Ne smatraju se dakle uslugama prigodnog karaktera svi oni poslovi koji traže trajno ili na neko određeno vrijeme uzimanje u službu osobe za neki posao uz redovitu nagradu.

Broj: 504/2016.

Zadar, 29. veljače 2016.

Predmet: Križni put u Zadru (na Poluotoku), 13. ožujka 2016., u 16 sati

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava, samostanima, redovničkim zajednicama, katehetama, članovima crkvenih društava i pokreta u Nadbiskupiji

Vjernici u korizmi rado sudjeluju na pobožnosti križnog puta jer raspeti Krist znak je i slika tilih patnika, prognanika i žrtava povijesti. Njegove raširene ruke na Golgoti postale su mnogima izvorom života, svjetlosti i nade. Jer, otkad je položio život za spas svijeta i ljudi, nema patnika koji mu nije blizak i drag.

Zadnjih nekoliko godina u organizaciji Ureda za mlade tijekom korizme održavana je vanjska pobožnost križnog puta na više mjesta diljem naše Nadbiskupije. I ove godine pobožnost križnog puta održat ćemo na Poluotoku, u samom srcu Grada na 5. korizmenu nedjelju, 13. ožujka 2016., s početkom u 16 sati. Pobožnost bi započela u crkvi sv. Dimitrija, a onda bi procesija išla zadarskom rivom do crkve sv. Frane, u samostanu Male Braće. Pobožnost križnog puta predvodi o. Nadbiskup u zajedništvu s nazočnim klerom i narodom.

Ova puku našem draga pobožnost dobra je prigoda za susret i molitvu. Stoga, dođite i pozovite svoje susjede, rodbinu i prijatelje pa u korizmenom hodu pratimo Isusa na njegovom trnovitom putu. Molimo i pjevajmo: Častimo te križu sveti, na kom umrije Isus naš. Na života tamnoj stazi, kao zvijezda ti nam sjaš. I zahvalimo Bogu na daru života, obitelji, Crkve, slobode i Domovine.

Dok vas pozivam da se pridružite ovom molitvenom hodu koji nas vodi prema svetkovini Isusova Uskrsnuća, u Gospodinu sve pozdravljam i želim blagoslovljene korizmene dane,

† Želimir Puljić, nadbiskup

KRONIKA

SIJEČAN 2016.

9.01. – U Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru održana je konstituirajuća sjednica Stolnog kaptola sv. Stošije, kojoj je predsjedao o. Nadbiskup. Povod sjednici je imenovanje šestorice novih kanonika Stolnog kaptola: mons. Josip Lenkić, generalni vikar, don Zdenko Milić, župnik Bibinja, don Josip Radoica-Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije, don Gašpar Dodić, župnik Paga, don Anđelko Buljat, župnik Benkovca, don Damir Juričin, župnik Poličnika, te trojice začasnih kanonika: don Anđelo Zorić, župnik Božave, don Stanislaw Wiełinski, duhovnik u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“, te mons. dr. Juraj Batelja, svećenik zagrebačke nadbiskupije, posturaltor kauze za proglašenje svetim mons. Alojzija Stepinca, te nekadašnji duhovnik u sjemeništu u Zadru.

10.01. – O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu u katedrali sv. Stošije o blagdanu Krštenja Gospodina, u kojoj je uveo u službu nove kanonike Stolnog kaptola sv. Stošije.

13. 01. – U prostorijama Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ održana je mjesečna svećenička rekolekcija. Susret je započeo molitvom Srednjeg časa u kapeli Sjemeništa, a predavanje na temu: „O ispovijedi kao milosrdnom susretu (sv. L. B. Mandić i sluga Božji o. Ante Antić), održao je fra Andrija Bilokapić, provincijal provincije sv. Jeronima u Zadru. Susretu je nazočio i o. Nadbiskup.

14.01. – U katedrali sv. Stošije, o. Nadbiskup je predsjedao svečanoj Večernjoj u čast sv. Stošije, nebeske zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice Katedrale. Tom prigodom podijelio je i plakete zaslužnim vjernicima s područja Nadbiskupije.

15. 01. – Na svetkovinu sv. Stošije, o. Nadbiskup je predslavio jutarnje svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije. Popodnevno svečano slavlje predslavio je mons. Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko – osječki i metropolit, u zajedništvu s (nad)biskupima i svećenicima.

16. – 22. 01. – O. Nadbiskup je boravio u Sri Lanki na susretu generacije redenika iz Rima.

25. 01. – U zgradi Hrvatske biskupske konferencije održano je izvanredno zasjedanje HBK kojemu je predsjedao o. Nadbiskup.

26. – 28. 01. – U prostorijama Međubiskupijskog sjemeništa na Šalati održan je 56. Teološko pastoralni tjedan čija je tema bila „Teologija i pastoral Božjeg milosrđa, na kojemu je sudjelovao i o. Nadbiskup.

31.1. – U crkvi sv. Marije, o. Nadbiskup je predsjedao svečanom euharistijskom slavlju u prigodi završetka Godine posvećenog života.

VELJAČA 2016.

2. 02. – O. Nadbiskup je u Dubrovniku sudjelovao na otvaranju Feste sv. Vlaha kao i na svečanoj Večernjoj u katedrali.

3.02. – U zajedništvu s tridesetak (nad)biskupa iz Hrvatske i inozemstva, o. Nadbiskup je sudjelovao na euharistijskom slavlju i procesiji o 1700. obljetnici mučeničke smrti dubrovačkog Parca sv. Vlaha (316.-2016.)

5. 02. – U dvorani Nadbiskupskog ordinarijata u Zadru održana je sjednica Ekonomsko vijeća kojoj je predsjedao o. Nadbiskup.

7.02. – U Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio vrhovnu glavaricu sestara Milosrdnica s. Miroslavu Bradicu.

8.02. – O. Nadbiskup je primio delegaciju općine Nin i župnika don Božu Barišića, koji su došli predstaviti program za proslavu 500. obljetnice slavlja Gospe od Zečeva.

9. 02. – U župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu održana je proslava župnog zaštitnika. Svečano euharistijsko slavlje predslavio je o. Nadbiskup.

10. 02. – Svečanim euharistijskim slavljem i obredom pepeljenja na Čistu Srijedu u katedrali sv. Stošije, koju je predslavio o. Nadbiskup, započelo je korizmeno vrijeme.

13. 02. – U zgradi Hrvatske biskupske konferencije održano je zasjedanje Stalnog vijeća HBK kojemu je predsjedao o. Nadbiskup.

17. 02. – U Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ održana je 45. Svećenička skupština kojoj je predsjedao o. Nadbiskup.

19. 02. – U Osnovnoj školi Bartula Kašića održana je Vjeronaučna olimpijada za osnovnu školu i natjecanje iz vjeronauka za srednje škole. Tema ovogodišnjeg natjecanja bila je „Brak i obitelj u Božjem naumu“. Natjecanje je otvorio o. Nadbiskup.

25. 02. – U povodu 25. obljetnice biskupstva mons. dr. Želimira Puljića u Mostaru je organizirano predstavljanje zbornika radova „U jedinstvu, slobodi i ljubavi“. Večer je započela svečanom sv. Misom koju je predslavio o. Nadbiskup u zajedništvu s domaćim biskupom mons. Ratkom Perićem i još 15 biskupa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nakon sv. Mise predstavljen je zbornika u župnoj dvorani.

26.02. – U prostorijama kuće susreta „Emaus“ u Potocima pored Mostara održano je XVIII. zajedničko zasjedanje biskupskih konferencija Hrvatske i Bosne i Hercegovine pod predsjedanjem mons. dr. Želimira Puljića, predsjednika HBK i mons. Vinka Puljića, predsjednika BK BiH.

27. 02. – U konkatedrali sv. Petra u Splitu održano je biskupsko ređenje novog vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj mons. Jure Bogdana. Svečanom činom nazočio je i o. Nadbiskup koji je u ime HBK na kraju mise pozdravio novozaređenog biskupa Bogdana.

IMENOVANJA I RAZRIJEŠENJA

1. Don Mario Soljačić razriješen je službe v.d. dekana Silbanskog dekanata (dekret broj: 32/2016., od 8. siječnja 2016.);
2. Mr. don Zdravko Katuša imenovan je dekanom Silbanskog dekanata (dekret broj: 33/2016., od 8. siječnja 2016.);
3. O. Franek Kowal imenovan je povjerenikom za mlade i studente u Zadarskoj nadbiskupiji (dekret broj: 425/2016. od 15. veljače 2016.)

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

PETI BOŽIĆNI KONCERT KLAPA U CRKVI SV. FRANE U ZADRU

Božićni koncert klapa petu godinu u nizu na svetkovinu Bogojavljenja u srijedu 6. siječnja održan je u crkvi sv. Frane u Zadru. U organizaciji Zadarske nadbiskupije i pod vodstvom regnes chorija zadarske katedrale sv. Stošije, Žana Morovića, koncert je i ove godine okupio brojnu publiku iz cijele nadbiskupije i ljubitelje klapske pjesme željne čuti raznoliki tradicionalni izraz iz svih krajeva Hrvatske koji pjesmom slavi božićno otajstvo.

Nastupilo je osamnaest klapa iz Zadarske nadbiskupije, među kojima su sljedeće muške klape: Galija, Zadar, izveli su pjesmu Zdravo budi, mladi Kralju (Međimurje, obr. Lj. Stipišić), Ponistra, Crno (voditelj L. Subotić), s pjesmom Dvorani neba (HCK, obr. T. Košta), Težaci, Paljuv (T. Jergan Botunac), Oj mladosti plemenita (N. Veršić), Donat, Zadar (umjetnički savjetnik D. Habuš), Kad se Isus Ditić (Stari Grad, Hvar, obr. J. Čaleta), Condura, Nin (T. Jergan Botunac), Veseli se Majko Božja (Dalmacija, obr. M. Demović), Zvono, Kistanje (D. Marković), O pastiri (HCK, obr. J. Cirimotić-Ope), Asseria, Benkovac (M. Marić), Radujte se narodi (HCK, obr. D. Sarac) i Kalelarga, Zadar, Kad se Isus porodi (Prvić, obr. J. Čaleta).

Nastupile su i ženske klape: Zikva, Pašman (M. Šindija), Zvona zvone, Božić je (M. Perković, obr. M. Šindija), Karmel, Turanj (M. Miočić), O Betleme, grade slavni (HCK, obr. M. Demović),

Arbanaške, Zadar (Ž. Morović), Rodilo ti žito i čenica (Veli Iž, obr. J. Čaleta), Luna, Kožino (A. Jurić), Gloria (francuska narodna, obr. P. Čančar), Garofuli, Bibinje, Nebo, daj oku (HCK, obr. T. Košta) i Kapric, Zadar (S. Lukašević), Tri kralja hodjahu (Nerežišće, Brač, obr. J. Čaleta).

Nastupili su i vokalni sastav Magnificat (M. Jaklin), Kog zemlja, more (M. Nardelli, obr. M. Jaklin) te mješovite klape Školji, Ugljan/Pašman (M. Rušev), Ovoga vrimena (Zadar, obr. M. Rušev), Kolajna, Zadar (R. Perović), Tiha noć, (F.X. Gruber) i Maraška, Zadar (J. Laća), Oj Djetešce, moje drago (Prigorje, obr. J. Laća).

Koncert je zaključen zajedničkim nastupom svih klapa koje su pod ravnanjem Žana Morovića izvele tradicionalnu 'Preveliku radost' u obradi Joška Čaleta i 'Svim na zemlji', obradu N. Buble, u spomen na maestra dr. Nikolu Buble koji je preminuo 2015. g. Buble je bio redoviti profesor na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu, prvi dirigent orkestra Hrvatske ratne mornarice u samostalnoj Hrvatskoj, a obavljao je još niz službi i djelatnosti kojima je dao neizmjeran doprinos razvoju klapskog pjevanja i glazbe u cjelini u Hrvatskoj.

Prigodnu riječ uputio je generalni vikar i kancelar Zadarske nadbiskupije mons. Josip Lenkić. „Pjesma i molitva uzdižu čovjekov duh i vesele srce. Iako nema dugu tradiciju održavanja kao neki drugi festivali i smotre klapske pjesme, od početka je ovaj koncert prepoznat

kao jedinstven, osvježenje i obogaćenje. Nema natjecateljski karakter, a sve su skladbe tematski posvećene Isusovom rođenju, Božiću“ rekao je mons. Lenkić, izražavajući uvjerenje da je svatko osjetio ljepotu čarolije klapske pjesme u koncertu koji je glazbeni, ali i duhovni događaj.

Mons. Lenkić je i u ime zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića čestitao svim izvođačima i voditeljima klapa, sudionicima pripreme i realizacije koncerta te domaćinu, samostanu sv. Frane. „Nijedan narod nema takvo bogatstvo božićnog melosa kao naš hrvatski narod. U mnoštvu božićnih običaja i pjesama otkrivamo bogatstvo božićnog otajstva“ rekao je mons. Lenkić. Tim je koncertom označen i završetak Krševanovih dana kršćanske kulture u Zadru i početak devetnice uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale.

KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA STOLNOG KAPTOLA SV. STOŠIJE

U subotu, 9. siječnja 2016. godine, zadarski nadbiskup, mons. dr. Želimir Puljić, sazvao je i predsjedao sjednici Stolnog kaptola sv. Stošije. Povod susretu bilo je Nadbiskupovo imenovanje šestorice novih kanonika i trojice začasnih kanonika. Na samom početku susreta, uz dosadašnje kanonike don Pavu Kera i don Čedomila Šuprahu, na poseban je način pozdravio novoimenovane kanonike: mons. Josipa Lenkića, generalnog vikara, don Zdenka Milića, župnika Bibinja, don Josipa Radoicu Pinčića, župnika katedrale sv. Stošije, don Gašara Dodića, župnika Paga, don Anđelka Buljata, župnika Benkovca, don Damira Juričina, župnika Poličnika, dvojicu začasnika kanonika: don Anđela Zorića, župnika Božave, don Stanisława Wielinskog, župnika Crnog i duhovnika u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“, te mons. dr. Jurja Batelju, svećenika zagrebačke nadbiskupije, posturaltora kauze za proglašenje svetim mons. Alojzija Stepinca, te nekadašnjeg duhovnika u sjemeništu u Zadru. Nakon pozdrava o. Nadbiskup je kanonicima, u kratkim crtama, posvijestio što je to kap-

tol: „Kaptol je zbor svećenika, klerika koji su bili članovi katedralnog kaptola, a po ustaljenom rasporedu zajedno u koru katedrale molili časoslov, obavljali bogoslužje i ispovijedali u stolnoj crkvi (katedrali). Oni su uz to pomagali biskupu u upravljanju biskupijom. Kanonici se pojavljuju u razdoblju od VI. Do XI. Stoljeća. Neki su kaptoli živjeli poput redovnika po pravilima svetoga Augustina“.

„Kanonici su uz to vodili školstvo, a posebna im je briga bila odgoj biskupijskog svećenstva. Sve do modernoga doba oni su svojim pastoralnim, kulturnim, društvenim, organizacijskim i gospodarskim djelovanjem utjecali na razvoj grada i biskupije pa su tako bili jednim od važnijih crkvenih institucija. Za svoju službu dobivali su od nadbiskupa nadarbinu, posjede zemlje ili šume“, rekao je Nadbiskup Puljić te dodao kako je na čelu stolnoga ili zbornoga kaptola stajao prepozit ili prepošt, a anonik zadužen za školstvo zvao se kanonik lektor. Kanonik kantor bio je zadužen za pjevanje i blagdanski red u stolnoj crkvi, dok eje kanonik kustos je bio čuvar inventara stolne crkve“.

Nakon što je pročitao članak Statuta Stolnog kaptola svete Stošije koji govori o službama u kanoničkom zboru, pristupilo se izboru novih službi. Za predstojnika ili prepozita izbaran je mons. Josip Lenkić, za dekana don Zdenko Milić, za arhiđakona don Josip Radoica Pinčić, za teologa don Gašpar Dodić, za pokorničara don Anđelko Buljat te za kantora don Damir Juričin, dok don Čedomil Šupraha ostao kustos ili rizničar. Sjednica je završila čestitkom oca Nadbiskupa svim kanonicima na novim službama i pozivom da svoju odgovornu i časnu službu vrše onako kako su to stoljećima činili njihovi predšasnici.

Nekoliko povijesnih podataka o Stolnom kaptolu svete Stošije

Prvi izričiti spomen Kaptola u Zadru nalazi se u ispravama pape Klementa III., iz godine 1189. (prije 813. Godina). Međutim, naslov „archdiacono“, jedna od službi u Kaptolu, spominje se u Zadru već 820. Godine (prije 1172. Godine). Isto tako naslov „archipresbyter“, spominje se u Zadru prvi put 900. Godine (prije 1102. Godine). Može li se tko kod nas u Hrvatskoj dičiti takvom povijesti? Zasigurno naš Stolni kaptol spada među najstarije kod nas i u svijetu. Povjesničar Zadarske nadbiskupije, kanonik, Karlo F. Bianchi pretpostavlja da je Katedralni kaptol u Zadru mogao nastati između 8. i 9. Stoljeća, povezujući njegovo ustanovljenje s imenom našeg velikog biskupa sv. Donata, graditelja i diplomate.

Naš zadarski Kaptol sv. Stošije ima svoju dugu i častnu povijest. Nemoguće je izreći koliko je dobra učinio u životu cjelokupne Nadbiskupije, poglavito u vjerskom, kulturnom, duhovnom i društvenom životu grada Zadra. Bez te časne ustanove naš grad i Nadbiskupija bili bi osiromašeni za mnoge povijesne isprave, rukopise, inkunabule, rijetke knjige i umjetnine. Pojedini predmeti svetoga ruha i posuda, kojima se i danas služimo u bogoslužju, nose upisana imena svojih darovatelja kanonika. Iz redova Stolnoga i Prvostolnoga kaptola sv. Stošije u Zadru ponikao je niz znamenitih hrvatskih muževa na području vjere i kulture. Navodimo samo neka inena:

Šime Budinić, pjesnik.

Juraj Baraković, pjesnik 'Vile Slovinke', u kojoj je ispjevan hvalospjev Zadru.

Valerio de Ponte, glasoviti pjesnik.

Petar Ljubavac, povjesničar.

Ivan Tanzlinger, književnik i sastavljač Rječnika talijansko-hrvatsko-latinskoga.

Ivan Matija Škarić, bibličar i prevoditelj Svetoga pisma Staroga i Novoga zavjeta na hrvatski jezik.

Karlo F. Bianchi, povjesničar neprocjenjivih zasluga za povijest Zadra i Nadbiskupije zadarske.

Ivan Brčić, jezikoslovac, slavist, među prvim član HAZU i član znanstvenih akademija u Europi.

Jakov Čuka, poznat pod pseudonimom Jakša Čedomil, književnik i tvorac moderne hrvatske književne kritike.

Zbor kanonika, sve do II. vatikanskog sabora, bio je senat biskupa. Biskup je bio dužan u nekim poslovima pitati mišljenje kanonika, a u upravi crkvenim vremenitim dobrima dobiti i njihov pristanak. Kaptol je poslije smrti biskupa preuzimao upravu dijeceze i birao kapitularnog vikara. Te službe sada spadaju na druga biskupijska tijela. Novi Zakonik kanonskog prava vraća kanonicima njihovu prvobitnu namjenu – svečanijeg bogoslužja u katedralnim i kolegijalnim crkvama. Kan 503. Ovako definira Kaptol kanonika: „Kaptol kanonika, bilo katedralni ili kolegijalni, jest zbor svećenika na koje spada da na svečani način obavljaju sveto bogoslužje u katedralnoj ili kolegijalnoj crkvi; osim toga na katedralni Kaptol spadaju one dužnosti koje im povjere pravo ili dijecezanski biskup“.

Sveto je bogoslužje najveće djelo što ga Crkva može slaviti. U njemu ona najpotpunije izriče sebe. „Doista, liturgija kojom se osobito u božanskoj žrtvi euharistije vrši djelo našega otkupljenja u najvećoj mjeri pridonosi da vjernici životom izraze i drugima očituju otajstvo Kristovo i istinsku narav prave Crkve. Ona je po svojoj naravi ljudska i božanska; vidljiva i nevidljivim stvarnostima obdarena. U njoj je ljudsko upravljeno i podređeno božanskom, vidljivo nevidljivome, djelovanje kontemplaciji i sadašnjost budućem gradu koji tražimo. Budući da liturgija one koji su unutar Crkve svakodnevno izgrađuje u sveti hram Gospodi-

nu, za stan Božji u Duhu, do pune mjere Kristova rasta, ona ujedno na čudesan način jača njihove snage za naviještanje Krista; tako onima koji su vani pokazuje Crkvu kao znak podignut među narodima, pod kojim će se raspršena djeca Božja privoditi k jedinstvu, dok ne budu jedno stado i jedan pastir“ (SC 2).

Sve što je najljepše i najdragocjenije Crkva ugrađuje u sveto bogoslužje: arhitekturu i glazbu, slike i kipove, zlato i srebro za sveto posuđe, umjetnički obrađen tekstil za liturgijsko ruho, orgulje i zvona, cvijeće, svijeće i tamjan. Sveto bogoslužje svojim otajstvom i sadržajem, prostorom i znakovima, obredima i milostima je neprestano slavljenje Boga i rječito naviještanje Kristova otajstva ljudima. Milost je, stoga, biti unesen u sveto bogoslužje! Milost je slaviti sveta otajstva naše vjere „In persona Christi“ (PO 2). Svečano sveto bogoslužje izravno izvire iz vjere Crkve.

U našoj Zadarskoj nadbiskupiji novi kanonici su nosioci jedne drevne, časne i veoma zaslužne crkvene ustanove našega Stolnog kaptola sv. Stošije u Zadru. Kanonici svojim ljudskim i svećeničkim srcem duboko ljube svoju Crkvu, i svojim radom poklanjaju joj sve svoje snage i sposobnosti. Naši kanonici časno stoje uz bok svojih velikih i zaslužnih predšasnika i nastojat će unaprijediti već ranije započeto djelo vjere i kulture, Bogu na slavu i sv. Stošiji na proslavu, a svojoj bazilici na ures i ponos. U njihovoj kanoničkoj službi neka ih prati Božja pomoć, zaštita presvete Bogorodice Marije, zagovor sv. Stošije, mučenice, i molitve svih svetih predšasnika kanonika našega Stolnog kaptola u Zadru.

ZADARSKI BESKUĆNICI SADIT ĆE NA BOKANJCU POVRĆE ZA PUČKU KUHINJU!

Riječ je o značajnom projektu jer će se ti ljudi, koji su spletom raznih životnih okolnosti postali beskućnici, napokon opet osjećati korisnima. Trenutačno se za početak rada na zemlji priprema osam beskućnika iz Prenosišta svetog Vinka Paulskog

Iza hladnog, šturog i birokratskog naziva – Nove vještine, za nove kompetencije krije se još jedna značajna priča Caritasa Zadarske nadbiskupije o kojoj se još uvijek vrlo malo zna iako je u fazi realizacije, a riječ je o zapošljavanju zadarskih beskućnika.

Radi se o projektu resornog Ministarstva koje je lani raspisalo natječaj s ciljem smanjivanja stope rizika od siromaštva i socijalne isključenosti socijalno osjetljivih skupina među kojima su i beskućnici. Stručni tim Caritasa Zadarske nadbiskupije je vrijedno pripremio projekt, javio se na natječaj u listopadu prošle godine, potpisao Ugovor i dobio sredstva kojima će se na plodnoj zemlji – poljoprivrednom zemljištu od oko dvije tisuće metara četvornih na predjelu Bokanjca beskućnici već ovog proljeća baviti povrtlarstvom.

– Jako smo sretni i zadovoljni jer smo prošli na natječaju, a za realizaciju ovog vrijednog projekta od nadležnog smo Ministarstva dobili 140 tisuća kuna. Zemljište je već pripremljeno, traktori su ga izorali. To je vrlo plodna zemlja, a već u veljači krenut ćemo sa sadnjom prvih povrtnih kultura. Na toj će se zemlji zaposliti naši beskućnici, odnosno ljudi iz Prenosišta svetog Vinka Paulskog, a svi plodovi zemlje bit će namijenjeni u prvom redu Pučkoj kuhinji, ali planiramo i sudjelovanje na sajmovima – pojasnila je socijalna radnica i pomoćnica ravnatelja Caritasa Zadarske Nadbiskupije Mirjana Tadić.

U početku bez naknade

Dodala je kako u prvoj fazi beskućnici za svoj rad neće dobivati naknadu, ali s vremenom će se, kako vjeruje Tadić i to promijeniti. U pro-

jekt je za sada uključeno osam beskućnika iz prenoćišta u dobi između 40 i 50 godina.

– Ovo je vrlo značajan projekt i veliki iskorak jer će se ti ljudi, koji su spletom raznih životnih okolnosti postali beskućnici, napokon opet početi osjećati korisnima i rad će im vjerojatno vratiti vjeru i nadu u bolju budućnost. Trenutačno, kao priprema za početak rada na zemlji, u tijeku su i radionice kojih će biti sveukupno devet, a na kojima naš psiholog radi s beskućnicima i na neki ih način priprema za rad na zemlji, odnosno vraća ih na “tržište rada” – pojasnila je Tadić.

Osim što ovaj projekt ima za cilj smanjivanje stope rizika od siromaštva i socijalne isključenosti socijalno osjetljivih skupina, beskućnike će ponajprije motivirati, a potom za njih osigurati i uvjete za rad na poljoprivrednom zemljištu.

– Kad ova skupina ljudi stekne iskustvo uzgoja povrtnih kultura to isto znanje moći će koristiti i kao novu kvalifikaciju pri traženju zaposlenja. I na taj će se način utjecati na smanjenje stope rizika od siromaštva. Što se pak, tiče socijalne isključenosti te na neki način društvene marginalizacije pa i stigmatizacije, taj će se rizik umanjiti posjećivanjem sajmova i novim okruženjima. Na taj način pokazat će da njihov rad daje vrijedne rezultate te da postoje poslovi u kojima oni mogu ravnopravno sudjelovati s osobama koji ne nose društvenu stigmatu jednaku njihovoj – naglasila je pomoćnica ravnatelja Caritasa Zadarske nadbiskupije Mirjana Tadić. Jedan od njih kojemu je Caritasovo Prenoište svetog Vinka Paulskog već godinama jedini dom je i 44- godišnji Vili Vukić koji je oduševljen novim projektom i jedva čeka, kako je rekao, da počne raditi.

Nove perspektive

Za sada, kao i moji “cimeri” iz Prenoišta, idem na radionice i to je super stvar. Svi smo jako zadovoljni zbog ovoga i jedva čekamo da stvarno i počnemo raditi. Vjerujemo da će nam to otvoriti i neke nove mogućnosti i možda dati drugu životnu šansu za neku sigurniju i bolju budućnost. Svi u životu imaju pravo na drugu šansu – zaključio je Vili Vukić koji je na neki način već “zaposlen” jer vodi računa o prostorijama prenoćišta i sve drži pod kontrolom da sve bude čisto, uredno i uskače kao “kućni majstor”.

Podsjećamo, Prenoište svetog Vinka Paulskog ima kapacitet 12 postelja i od otvorenja krajem rujna 2007. godine, stalno je puno. Kod otvaranja prenoćišta je imalo muški i ženski dio s odvojenim sanitarnim čvorovima, no kako s vremenom ženska soba gotovo nije korištena u listopadu 2013. godine, ženski dio je pretvoren u poludnevni boravak što beskućnicima jako puno znači osobito zimi.

Stvarni broj zadarskih beskućnika se ne zna jer mnogi od njih, često i zbog ponosa i stigme, ne žele potražiti pomoć bilo da je riječ o toplom obroku u Pučkoj kuhinji, bilo da je riječ o krevetu.

BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA: MISNO SLAVLJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na blagdan Krštenja Gospodinova u nedjelju 10. siječnja zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Vjernici su za vrijeme mise obnovili krsna obećanja a nadbiskup je na početku mise puk u katedrali pošćropio blagoslovljenom vodom.

„Obredom krštenja na Jordanu Isus napušta Nazaret i izlazi na javnu scenu pred Ivana Krstitelja i mnoštvo ljudi koji bijahu u iščekivanju. Dok je Isus uronjen u molitvi nakon krštenja, nebo se otvara a Otac nebski progovara, To je sin moj ljubljani koji mi je omilio, njega slušajte. Taj trenutak su mnogi očekivali“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši na riječ proroka Izaije ‘O da razdereš nebesa i siđeš, molitvu starih proroka i ljudi koji su stoljećima iščekivali Mesiju.

„Svetkovina Isusovog krštenja podsjeća nas na naše krštenje po kojem ulazimo u Kristovu zajednicu. Oslobođeni ljage grijeha postajemo Isusova braća i sestre i subaštinci Božjeg obećanja. I na našem krštenju započela je radosna i uzvišena avantura našeg vjerničkog hodočašća, našeg hoda prema Kristu, našeg puta na kojem se želimo poput kraljeva pokloniti Isusu, ispovijediti vjeru da je on jedini spasitelj i otkupitelj ljudi“ rekao je nadbiskup, potaknuvši na zahvalnost za to hodočašće i taj sveti milosni početak, kao i na zahvalno sjećanje onih koji su nam u tome pomogli: roditelji koji su odgajali u vjeri, kumovi, krstitelji i župa u kojoj smo kršteni te smo urasli u Crkvu, mistično tijelo Kristovo.

Na završetku božićnog razdoblja, u propovijedi je mons. Puljić govorio o otajstvenoj zbilji Božjeg silaska na zemlju, Božjem utjelovljenju kao otajstvu koje čovjek ne može do kraja shvatiti svojim razumom. Istaknuo je kako prizor Josipa i Marije u molitvi i razmatranju pokraj novorođenog djeteta potiče da i mi tom događaju pristupamo s vjerom i adoracijom, jer se vječna Božja riječ koja je postojala prije vremena i po kojoj je svijet stvoren, utjelovala u vremenu i postala čovjekom. Pohod tri mudraca pokazuje kako ljudi različito reagiraju na tu otajstvenu stvarnost, na objavu Isusovog rođenja, rekao je mons. Puljić.

„Herod je bio zatečen informacijom o rođenju kralja te odmah saziva vijeće stručnjaka i učenjaka. Bio je spreman učiniti sve da novorođenom kralju odmah skonča njegov put kako ne bi poremetio njegove puteve i planove. Krvoprolie nevine dječice on će smatrati, kao brojni diktatori tijekom povijesti, nečim što je njemu kao kralju dopušteno. Ta vrsta ljudi ni danas

nije nestala, jer njihove su oči slijepe za objavu Božje ljepote i Božjeg lica. Za njih nema Bogojavljenja“ upozorio je mons. Puljić.

Podsjetio je i na pismoznance s kojima se Herod savjetovao da bi doznao je li istina što su mu mudraci s Istoka javili, jasno mu rekavši da će to biti u Betlehemu. Pismoznanci su mu sve protumačili, znali su gdje će se roditi Mesija, ali ni oni neće prepoznati Isusa. „U djetetu neće prepoznati lice Božje. Iako znaju gdje se Mesija rodio i to drugima znaju objasniti, kao što su Herodu objasnili i pokazali, oni ni prstom nisu maknuli da bi pošli tamo i vidjeli, doživjeli, osjetili, susreli. Ostaju u svojim mjestima i u svojim stavovima.

To držanje pismoznana i nas tjera na razmišljanje. Nismo li i mi često poput njih, koji puno toga znaju o Isusu, ali odlučiti se kršćanski radikalnije živjeti nemamo hrabrosti. Ostajemo u svojim stavovima i u svojim uvjerenjima. Stoga možemo dobro naučiti od mudrih kraljeva koji pri dolasku u Jeruzalem jednostavno ispovijedaju, Vidjeli smo gdje zvijezda izlazi pa mu se dođosmo pokloniti. Da su kalkulirali kakve ih nevolje i opasnosti čekaju na tom putu, ne bi nikada vidjeli Jeruzalem i nikad ne bi stigli u Betlehem.

Vidjeti i krenuti tajna je Božjeg nadahnuća. Ona je nosila i praoca Abrahama da se zaputi ne znajući kamo ide. Nije znao, ali je bio siguran: Bog koji me nadahnuo, koji me pozvao, neće me ostaviti“ istaknuo je mons. Puljić, dodavši da kraljevi ne idu u Betlehem iz znatiželje, nego iz pobožnosti. Nije im do turističke želje da upoznaju mjesta, Jeruzalem i ostala koja su susreli

na putu, nego da izraze svoju odanost i poklonstvo Bogu svemogućemu.

„Ne zaboravimo, imajmo uvijek u vidu kako su samo dvije vrste ljudi Krista prepoznale i iskreno se radovala njegovom dolasku, nebeskom djetetu. Priprosti, jednostavni i siromašni pastiri te učenici, mudri i ponizni kraljevi s istoka. Da bi čovjek prepoznao i srcem prihvatio Isusa, potrebno je upravo to: jednostavno, otvoreno i djetinje srce koje prihvaća to otajstvo i pred njim se iskreno klanja.

Kraljevi su nakon poklonstvenog čina i darova koje su Isusu donijeli, u snu bili upućeni poći drugim putem u svoju zemlju. Onaj tko susretne Krista i u njega se zaljubi, ne vraća se više istim putem. On je drugi čovjek. Susret s Kristom mijenja njegov život i njegove puteve“ zaključio je nadbiskup Puljić u propovijedi misnog slavlja za vrijeme kojeg su i instalirani novi kanonici Stolnog kaptola sv. Stošije.

INSTALACIJA NOVIH ČLANOVA STOLNOG KAPTOLA SV. STOŠIJE

Kanonici, instalacija novih članova Stolnog kaptola sv. Stošije Zadarske nadbiskupije upriličena je na blagdan Krštenja Gospodinova u nedjelju 10. siječnja za vrijeme misnog slavlja u katedrali sv. Stošije u Zadru koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Novi zadarski kanonici su Josip Lenkić (generalni vikar i kancelar Zadarske nadbiskupije, župnik župe sv. Šime, Zadar), Zdenko Milić (sudac na Nadbiskupijskom sudu prvog stupnja, župnik Bibinja), Anđelko Buljat (župnik Benkovca i dekan Benkovačkog dekanata), Damir Juričin (župnik Poličnika i Visočana), Gašpar Dodić (predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije, župnik Paga i dekan Paškog dekanata) i Josip Radojica Pinčić (župnik katedrale sv. Stošije). Novi začasni članovi Stolnog kaptola sv. Stošije su mons. dr. Juraj Batelja (postulator kauze za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, izvanredni profesor na KBF-u, Zagreb), Anđelo Zorić (župnik Božave i poslužitelj Zverinca) i Stanislav Wielinski (duhovnik Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević).

Nadbiskup Puljić je nove članove Stolnog kaptola imenovao dekretom br. 1581/2015. a nove začasne kanonike dekretom br. 1604/2015, od 21. prosinca 2015. g.

Obred instalacije obuhvaća prisegu vjernosti u vršenju službe, primopredaju kanoničkih znakova i označavanje korskog sjedala imenovanog kanonika.

Nakon navještaja evanđelja, novi kanonici su poimence prozvani. Nakon prozivke svog imena svatko je ponaosob rekao 'Evo me' te se nakon pristupivši od svog mjesta pred nadbiskupa Puljića.

Mons. Puljić je svakom kanoniku stavio oplećak (mocetu) i križ s likom sv. Stošije kojeg nose kanonici u svečanoj prigodi a dar je pape Pija IX. Stolnom kaptolu. Nakon primanja kanoničkih znakova, svećenici su sjeli u za njih kao nove kanonike predviđena korska sjedala.

Biografski podaci o kanonicima

Prepozit Josip Lenkić, rođen u Bibinjama 19. ožujka 1973. g. Za svećenika je zaređen u Zadru 29. lipnja 1997. g. Dosadašnje službe: 1997. župnik Bruška, Ervenik, Medviđa, Nunić, Popović

i Rodaljice; 1999. župnik Škabrnje i Nadina, 2001. odgojitelj u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru; 2001. glavni nadbiskupski ceremonijar; 2002. župnik Silbe i Premude; 2003. Gorica-Raštane (do 2005) i kancelar Zadarske nadbiskupije; 2005. župnik sv. Šime, Zadar; 2010. voditelj i moderator Nadbiskupskog ordinarijata; 2014. generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Dekan Zdenko Milić, rođen u Salima 3. lipnja 1957. g., ređen u Zadru 29. lipnja 1982. g. Dosadašnje službe: 1982. Sutomišćica i Lukoran; 1985. studij kanonskog prava u Rimu; 1988. magistrirao crkveno pravo na Lateranu; poslužitelj Poljica i Visočana; kancelar Zadarske nadbiskupije; 1991. župnik sv. Šime, Zadar i Crno; 1994. župnik Sv. Stošija, Zadar; kancelar Zadarske nadbiskupije; 1996. povjerenik za sredstva društvenog priopćavanja Zadarske nadbiskupije; 1999. dijecezanski sudski vikar; župnik Kraljica Mira, Zadar; 2001. profesor na VTKŠ-u u Zadru; 2004. pridodani sudski vikar; 2005. branitelj ženidbene veze; 2006. župnik župa sv. Stošija i sv. Ivan Krstitelj u Biogradu i dekan biogradski; 2007. član Zbora savjetnika Zadarske nadbiskupije; 2011. član Svećeničkog vijeća i Zbora konzultora; 2012. župnik i dekan u Pagu, 2015. župnik župe sv. Roka u Bibinjama.

Arhiđakon Josip Radojica Pinčić, rođen u Zemuniku 16. prosinca 1951. g., ređen u Zadru 25. lipnja 1978. g. Dosadašnje službe: 1978. Gorica-Raštane i Tinj; 1989. član Ekonomskog vijeća zadarske nadbiskupije; 1990. Privlaka i Vir; 1993. duhovnik Sjemeništa u Zadru; 1996. pročelnik Povjerenstva za duhovna zvanja i ministrante; tajnik Pastoralnog vijeća; 2000. povjerenik za bogoslove Zadarske nadbiskupije; 2001. župnik Bibinja; 2009.- 2012. dekan dekanata Zadar-Istok; 2012. župnik katedralne župe sv. Stošija, Zadar.

Teolog Gašpar Dodić, rođen u Janjevu 9. studenog 1957. g., ređen 3. rujna 1983. g. u Janjevu (Skopsko-prizrenska biskupija). Dosadašnje službe: 1997. Kistanje i profesor na Visoko teološkoj-katehetskoj školi, Zadar; 1999. Nunić i Ervenik; 2000. predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije; 2002. Sv. Petar, Ploče i Dračevac zadarski, 2015. župnik župe Uznesenja BDM na Pagu, sa filijalama Gorica i Šimuni i paški dekan.

Pokorničar Anđelko Buljat, rođen u Suhovarama 6. lipnja 1955. g., ređen u Zadru 29. lipnja 1982. g. Dosadašnje službe: 1982. Slivnica, Vinjerac; 1987. Posedarje, Islam Latinski; 1990. Podgradina; 1992. privremeni upravitelj Paga i Paške Gorice; 1996. Bibinje; 2001. Belafuža, Zadar; član Zbora savjetnika i Svećeničkog vijeća; 2003.- 2014. dekan dekanata Zadar-Zapad. 2014. Benkovac, Bruška. 2014. dekan Benkovačkog dekanata.

Kantor Damir Juričin, rođen u Pakoštanima 15. studenog 1954. g., ređen u Zadru 1. srpnja 1979. g. Dosadašnje službe: 1979. pomoćnik u Biogradu n/m; upravitelj župe Povljana, Dinjiška, Vlašić; 1980. župnik župa u Bukovici (Bruška, Ervenik, Medviđa, Nunić, Popovići, Rodaljice); 1990. voditelj župa Benkovac, Korlat i Rašević; 1992. privremeni upravitelj Ugljana i Lukorana; 1995. privremeni upravitelj Benkovca, Korlata i Raševića; 1996. Gorica-Raštane i Tinj; 2003. Ražanac; 2003.- 2013. dekan Ražanačkog dekanata. 2013. Poličnik i Visočane

Začasni kanonici

Anđelo Zorić, rođen u Božavi 22. svibnja 1936. g., ređen u Olibu 29. lipnja 1962. g. Dosadašnje službe: 1962. župnik Pristega, Radošinovca; 1966. Pašman; 1970. župnik Luke i poslužitelj Žmana i Rave; 1981. Božava, Veli Rat, Dragove i Soline i dekan Božavskog dekanata; 2005.-2010. dekan Dugootočkog dekanata; 2014. razriješen službe župnika Soline, Veli Rat, Verunić i Dragove, dok ostaje župnikom Božave i Zverinca.

Stanislav Wielinski, rođen 25. rujna 1964. g., Chojnice, Poljska, ređen 25. svibnja 1991. g., Pelplin. Dosadašnje službe: 1997. župnik župa Veli Iž i mali Iž; 2002. duhovnik u sjemeništu Zmajević; 2004. župnik Galovca; 2012. povjerenik Povjerenstva za duhovna zvanja i ministrante; 2014. župnik župe Crno; 2015. duhovnik u Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II. Zadar.

Mons. dr. Juraj Batelja, rođen 19. lipnja 1949. u Rastokima, općina Jastrebarsko, ređen 29. lipnja 1975. g. u Rimu. Dosadašnje službe: 1975. duhovni pomoćnik u župi Štefanje; 1976. upravitelj župe Završje Netretičko; 1984.-1987. pastoralni suradnik u župi sv. Josipa, Zagreb i radi na oblikovanju Instituta za kršćansku duhovnost; 1985. član Pastoralnog vijeća Zagrebačke nadbiskupije; 1987./88. predavač na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu;

1987.-1991. duhovnik u sjemeništu Zmajević u Zadru i predavač na Institutu za kršćansku duhovnost u Remetama; 1989. član Dijecezanskog vijeća za liturgijski pastoral Zadarske

nadbiskupije i sudionik u radu Liturgijskog instituta u Zadru; 1991. promicatelj postupka za proglašenje blaženim i svetim zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzija kardinala Stepinca, suradnik Kongregacije s prebivalištem u Rimu; 1998.-2005. rektor Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu; 1997. do danas član Upravnog vijeća Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu;

2004. docent pri Katedri moralne teologije na KBF-u, član vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja; 2005. rektor zagrebačke prvostolnice; 2006. član Odbora Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale; 2008. generalni postulador za kauze beatifikacije i kanonizacije Zagrebačke nadbiskupije; 2010. izvanredni profesor pri katedri pastoralne teologije KBF-a u Zagrebu. Začetnik je, glavni i odgovorni urednik časopisa "Blaženi Alojzije Stepinac, Glasnik postulate". Redoviti je član Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije Tkalčić.

SVEČANA VEČERNJA UOČI SVETKOVINE SV. STOŠIJE

Svečanu Večernju uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, u četvrtak 14. siječnja u katedrali Sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Tragom navještaja riječi apostola Pavla, koji je u zanosu i zaljubljenosti u Isusa Krista rekao, "Tko će nas rastaviti od njegove ljubavi", mons. Puljić je u homiliji istaknuo kako su ta ljubav i zaljubljenost u Krista bili snaga i sv. Stošiji da, idući na lomaču, pjeva u zanosu Bogu, zahvaljujući što je tako mogla Bogu darovati svoj život. „U Godini milosrđa osobito su upadljiva Stošijina velika djela ljubavi prema utamničenicima i svima koji su oskudijevali. Kad su joj predbacili da pomaže utamničene kršćane, odgovorila je 'Jest, pazila sam ih kao zjenicu oka. Ako bi koga uhvatila malodušnost, hrabrila sam ga. Ako je tko bio tužan, tješila sam ga. Cjelivala sam noge nevoljnima kako izmoreni i iscrpljeni ne bi klonuli'. Poput svog voljenog Učitelja, znala je kako nam je ići zemljom čineći dobro" rekao je nadbiskup, istaknuvši da je milosrđe izraz najuzvišenije

ljubavi prema bližnjemu. „Zahvalni Bogu što u Stošiji imamo divan uzor, divnu zaštitnicu i izvrstan primjer, odajemo joj počast i molimo neka i nama bude poticaj u Godini milosrđa, kako ostvariti program i planove koje je papa Franjo predvidio“ rekao je nadbiskup Puljić.

Ovogodišnja Stošijina svetkovina povezana je na osobit način s duhom mučeništva bl. Alojzija Stepinca. U Večernjoj je sudjelovao i postulator Stepinčeve kauze, mons. dr. Juraj Batelja, kojeg je nadbiskup Puljić imenovao začasnim kanonikom Stolnog kaptola sv. Stošije. Nadbiskup je zahvalio mons. Batelji za sve što je učinio i što čini za Stepinčevu kauzu. Dr. Batelja je Zadarskoj nadbiskupiji darovao pet svezaka s više tisuća stranica Stepinčevog životopisa i dokumenata o njegovom životu i djelovanju, temeljem kojih je sv. Ivan Pavao II. donio dekret o proglašenju Stepinca blaženim. Crveni ukoričeni svesci s latinskim tekstom, na čijoj naslovnoj korici piše 'Zagrebien, Beatificationis et Canonizationis, Servi Dei, Aloysii Stepinac, Positio Super Martyrio' bili su izloženi na lijevoj strani u prezbiteriju katedrale, a na desno je bio postavljen relikvijar Stošijinog poprsja.

Prigodnim riječima puku u katedrali obratio se i dr. Batelja. Zahvalio je na imenovanju počasnim kanonikom i svima koji mole da Stepinac bude proglašen svetim. „Sv. Stošija nas potiče na ljubav prema bližnjima jer se nadvila nad siromahe i rubne, čuvajući ih kao zjenicu Božjeg oka. Prisjetio sam se Stepinčeve propovijedi u zagrebačkoj katedrali i pred katedralom, kad je u vrijeme progona Srba, Židova, Poljaka, Slovenaca, Hrvata i svih koji su bili nepoćudni diktatorima, govorio: 'Tko dira čovjeka, tko

ubije čovjeka, dira zjenicu Božjeg oka'“ rekao je mons. Batelja, dodavši da mučenici imaju silnu poveznicu u Isusu Kristu. „Sveta Stošija je spaljena na lomači. Uništeno je Stepinčevo tijelo, ali je i njegovo srce spaljeno u malenom krematoriju UDBA-ine poliklinike u Zagrebu. Oni koji svjedoče da je Isus Bog, imaju prilike cijeli život posvjedočiti i za njega život ugraditi. Zato mi je drago da mogu biti svjedokom takve ljubavi prema Isusu svih vas“ rekao je mons. Batelja, poručivši vjernicima: „Da ne biste bili u zabludi, zavedeni, malaksali pred napadima na bl. Alojzija, želio bih reći – tko njega napada, napada našu samostojnost i našu hrvatsku svijest.

Kao promicatelj postupka za Stepinčevu kanonizaciju, odgovorno svjedočim i tvrdim, ništa nije preskočeno, osobito ne njegov krepostan život za vrijeme Drugog svjetskog rata. U potvrdi toga darujem Zadarskoj nadbiskupiji pet svezaka njegovog životopisa i dokumenata o proglašenju blaženim“. Mons. Batelja je podsjetio na Stepinčevu povezanost sa Zadrom. „Stepinac je molio za sudbinu rješenja zadarskog pitanja u crkvi sv. Stošije u Biogradu n/m 1938. g.; ne u Zadru, jer su Talijani okupirali grad i katedralu. Onda je brodom otišao na Olib na grob zadarskog nadbiskupa Vinka Pulišića i molio da Gospod providi slobodu Crkvi i narodu na ovom prostoru“ rekao je mons. Batelja. Podsjetio je i kako su 1987. g. zadarski nadbiskup Marijan Oblak i tadašnji rektor zadarskog sjemeništa Ivan Prenda došli u Zagreb zamoliti slugu božjeg kardinala Franju Kuharića da neko vrijeme Batelju dodijeli na službu u Zadar. „Pozvao me kardinal Kuharić koji je zadarsku mjesnu Crkvu silno volio i rekao: 'Idi, ta je Crkva teško ranjena. A ranjenome smo uvijek dužni pomoći. Daj im sve svoje snage'. Radostan sam i veliko je moje životno i svećeničko iskustvo što sam, nošen vašom vjerom i molitvom, bio svjedokom pridizanja svećeničkih zvanja u Zadarskoj nadbiskupiji, ali i vjerničkog života na ovom prostoru. Zahvalan za sve, čestitam svetkovinu sv. Stošije“ zaključio je svoj govor mons. Batelja.

Na kraju Večernje, mons. Puljić je uručio zahvalne plakete zaslužnim vjernicima za očitovane znakove služenja u Crkvi i hrabro sv-

jedočenje prema potrebnima pomoći. To su: Milan Mavra, Rava, Gordana Šopić, Zaton, Ante Ivić, postuhmno, član Središnjeg crkvenog gradskog zbora, Zadar, Joska Špoljarević, sv. Šimun, Zadar, Perica Gordana Paladina i Stjepan Sabljari, Kolan, Vjeka Švorinić i Grozdana Šimičević, Sv. Stošija, Zadar, Antonija Marčelić, Sv. Josip, Zadar, Grgo Baraba, Belafuža, Zadar, Josip Kršulović, za višegodišnji angažman u području vjere i kulture, Belafuža, Zadar, Stjepan Dubinko, Puntamika, Zadar, Sonja Matunić, caritas, Zadar, Đenka Mičić, Dračevac Zadarski, Ivanka Valentić, Pag te Danica i Marijan Švorinić, Sestrunj.

Zahvalnu plaketu primila su i tri crkvena zbora za višegodišnji angažman na liturgijskim slavlji-
ma: Središnji crkveni gradski zbor s orguljašem i zborovođom, Zadar, Katedralni zbor sv. Stošije, Zadar i Mješoviti pjevački zbor Sv. Cecilija, Kistanje. „Želimo time izraziti osobito zahvalu pjevačima diljem nadbiskupije za njihovo aktivno animiranje svetog bogoslužja koji svojim glasovima uveličavaju sjaj liturgije. I Stošija je pjevala na lomači za vrijeme svoga mučeništva“ rekao je mons. Puljić.

U Svečanoj Večernjoj sudjelovao je i mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup. Nadbiskup Puljić je pohvalio njegovu želju za sudjelovanjem, rekavši da je taj dan mons. Hranić bio na susretu s predsjednicom RH Kolindom Grabar Kitarović za njenog boravka u Slavoniji te je mons. Hranić učinio sve da dođe i na Večernju u katedralu. Uz ostale svećenike, u slavlju su sudjelovali i novoustoličeni članovi Stolnog kaptola sv. Stošije s prepozitom mons. Josipom Lenkićem, generalnim vikarom Za-

darske nadbiskupije. Mons. Puljić je osobito pozdravio najstarijeg člana zadarskog svećenstva, kanonika mons. Janka Segarića koji je napunio 93 godine života.

Svečanom Večernjom je završena devetodnevna duhovna priprema za proslavu sv. Stošije. U katedralu su hodočastile župe iz trinaest dekanata Zadarske nadbiskupije. U Godini milosrđa propovijedi su na misnim slavlji-
ma tematski bile u duhu milosrđa kao lica Crkve koje je sv. Stošija u cijelosti oživotvorila i posvjedočila do mučeničke vjernosti Kristu. Nadbiskup Puljić je odredio sljedeće teme: dekanati Zadar Istok i Zadar Zapad u četvrtak 7. siječnja – Jubileji u Starom zavjetu; petak 8. siječnja, ‘Vrata milosrđa – obred otvaranja’, dekanati Biograd i Pašman; subota 9. siječnja, misa u katedrali u 11 sati, ‘Milosrđe – put za istinsko lice Crkve’, Dugootočki, Silbanski i Ugljanski dekanati; ponedjeljak 11. siječnja, ‘Godina milosrđa i život naših zajednica’, dekanati Benkovac i Zemunik; utorak 12. siječnja, ‘Prispodoba o milosrdnom ocu’, dekanati Novigrad i Ražanac i srijeda 13. siječnja, ‘Korizma i sakrament pomirenja, Oprosti’, dekanati Nin i Pag.

Mons. Puljić je i potaknuo da se vjernicima koji hodočaste u katedralu u Godini milosrđa protumači mogućnost dobivanja oprosta toga dana, kao i uvjeti za oprost koji poništava kazne od grijeha, a vezan je uz ispovijed i pričest i molitvu na nakanu Svetog Oca.

PRIJEPODNEVNO KONCELEBRIRANO SLAVLJE NA SVETKOVINU SV. STOŠIJE

Na svetkovinu sv. Stošije, ranokršćanske mučenice iz 4. st. koja je zaštitnica Zadarske nadbiskupije i naslovnica zadarske katedrale, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. „U Godini milosrđa imamo divan uzor pred nama koji nam može biti nadahnuće, svetu Stošiju. Zahvalni smo Bogu za dar sv. Stošije koja je izvrstan primjer milosrđa i sebedarja. Njena je katedrala poslije otvaranja vrata milosrđa postala kultno mjesto gdje možemo uz hodočašće i molitve na nakanu Svetog Oca dobivati cijelu godinu potpune oproste koje

možemo namijeniti za sebe i svoje, za žive i za mrtve. Iskoristimo ovo blagoslovljeno vrijeme, pomozimo svima kojima je duhovna i molitvena potpora potrebna“ potaknuo je mons. Puljić u propovijedi, istaknuvši da je Stošija uzvišen ures grada Zadra i nadbiskupije, kako i kaže stih njenog himna. Stošija je kroz stoljeća svojom nazočnošću među nama postala sigurnom i moćnom zagovornicom u brojnim našim nevoljama i potrebama.

„Vrijeme u kojem je živjela nije bilo nimalo lako za vjernike. A ona se baš u to vrijeme proslavila po osobitim djelima ljubavi prema siromasima, osobito u vrijeme teških progona kršćana za vladavine cara Dioklecijana (284.-305.). Ona je u svijet boli, žalosti i siromaštva unosila ljubav Krista koga je zavoljela još od svoje mladosti kad joj je sv. Krševan, kao mladi kateheta, tumačio istine vjere. Toliko je zavoljela Krista da je ‘ništa nije moglo rastaviti od njega. Ni progonstvo, ni pogibao, ni mač, ni smrt. Ništa. Ama baš ništa’ (Rim 8, 18).

Nije se plašila ni prijetnji koje joj prefekt Ilirik uputio i predbacivao da ispovijeda vjeru Galilejca i da pomaže utamničene kršćane. Uvijek je poticajno i ohrabrujuće čitati njezin iskaz, gotovo njene zadnje riječi koje je izrekla, kako

je činila – da je s ljubavlju ‘cjelivala noge nevoljnima kako izmoreni i iscrpljeni ne bi klonuli’. Poput Isusa koji je prošao zemljom čineći dobro, Stošija je shvatila da je milosrđe izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu“ rekao je mons. Puljić.

Tragom apostola Pavla koji je rekao kako nas od Krista ne može rastaviti nijedno beznadno stanje: nevolja, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, pogibao, mač, kao ni više tajanstvene, nadljudske sile, koje su u tom vidu također nemoćne: smrt, život, anđeli, vlasti, sadašnjost, budućnost, sile, dubina i visina, niti ikoji drugi stvor, lakše je shvatiti zašto je i sveta Stošija išla na lomaču s pjesmom na usnama, rekao je mons. Puljić. Naglasio je kako je Stošija u teškim danima progona snagu i utjehu nalazila u euharistijskoj hrani, a vjernici je časte pred oltarom na kojem se slavi žrtva novog Saveza. Kao osobita Božja izabranica, ušla je u molitvu Prvog Rimskog kanona gdje molimo da i nama Gospodin podari mjesto u društvu svojih svetih mučenika: Ivana, Stjepana, Petra, Felicite, Agneze, Cecilije i Anastazije (Stošije), čije ime znači Uskrsnica.

Duh Stošije na njenu svetkovinu oslikavaju i navješteni ulomak iz Sirahove Knjige mudrosti i psalam 126, hodočasnička pjesma povratnika iz sužanjstva. „Izraelci su imali istančan sluh za pjesnički način govora, za slikovito izražavanje. Takav stil nalazimo osobito kod proroka. Religiozna lirika svoj najjači izričaj nalazi u zbirci Davidovih psalama koje nazivamo i hvalospjevima.

Sv. Augustin za psalme kaže da su oni evanđelje Isusa Krista prevedeno u hvalu, zahvalu, molbu i pomirbu. ‘Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo’. Među poganima se tada govorilo kako im silna djela učini Gospodin“ rekao je mons. Puljić, u tom kontekstu podsjetivši na povijesni datum međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, 15. siječnja 1992. g.

„Naviru sjećanja i na naše dane stradanja i sužanjstva. Ali u duši odzvanjaju i divni prizori naših molitvenih skupova i pjesama koje smo tih dana upućivali prema nebu, kao i protestnih

pisama koje smo slali po Europi i svijetu. U tom vremenu muke i neizvjesnosti, plača i stradanja mi smo Davidove prozborne psalme učinili svojima, prilagodili ih našim potrebama i vapajima“ rekao je mons. Puljić, dodavši i da stihovi pjesme ‘Moja Domovina’ otkrivaju kako su ljudi tadašnjeg naraštaja sebe nazvali generacijom koja ne spava, ‘jer nemir je u srcima, a ljubav u nama’.

Na početku mise, nadbiskup i svećenici koncelebranti su se poklonili pred moćima sv. Stošije u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale gdje u kapeli u mramornom sarkofagu iz 9. st., dar zadarskog biskupa Donata, počivaju relikvije sv. Stošije. Stošijine moći biskup Donat dobio je na dar od bizantskog cara Nicefora u zahvalnosti za posredovanje u miru između Franaka i Bizanta.

VEČERNJOM KONCELEBRACIJOM ZAVRŠENA SVETKOVINA SV. STOŠIJE

Svetkovina sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, završena je u petak 15. siječnja večernjim koncelebriranim misnim slavljem koje je u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Uz domaćina, zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i svećenike iz raznih biskupija, suslavili su splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić te gospičko-senjski, šibenski, dubrovački i hvarsko-bračko-viški biskupi: Mile Bogović, Ante Ivas, Mate Uzinić i Slobodan Štambuk.

„Sloboda dati svoj život, darovati se iz ljubavi ne pitajući za cijenu, daje veličinu ljudskom pos-

tojanju. Tu se krije istinska veličina mučenika, pa i veličina sv. Stošije“, rekao je mons. Hranić. Stošija je Krista proslavila mučeničkom smrću na Božić 304. g. Tako je spojila otajstvo Kristova utjelovljenja, rođenja i njegovo pashalno otajstvo muke, smrti i uskrsnuća i na najbolji način opravdala svoje ime Anastazija, u značenju uskrsnica, rekao je nadbiskup Hranić. Istaknuvši sliku evandeoske logike, ‘Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo. Ako umre, donosi obilat rod’, mons. Hranić je rekao kako će onaj tko na ovom svijetu istroši život iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu, primiti ga natrag u punini.

„Ljudi često ne vide odmah plodove svoga umiranja i nastojanja, truda, gubljenja snage, zdravlja i života. Zrno koje umire u zemlji i svojom energijom hrani biljku, neće dočekati žetvu niti će vidjeti plodove. A bez njegova umiranja u zemlji i hranjenja te mlade klice, ne može biti žetve. Tako je i u ljudskom životu. Pitamo se ima li smisla biti dobar, pošten, jer čestiti često u životu izvuče deblji kraj. Ljudski gledano, bolje prolaze oni kojima ništa nije sveto, koji gledaju samo sebe i kako će njima biti lakše i komotnije“ upozorio je mons. Hranić, istaknuvši da treba biti pošten, istinoljubiv i marljiv, jer je život ispit darovane nam slobode.

„Treba učiti makar se može dogoditi da kad se treba zaposliti, više vrijedi čiji sam sin ili kćer, koga imam u zaleđu, tko su mi roditelji, kojoj političkoj opciji pripadam, nego moje znanje, stručnost, diploma i kompetencije“ rekao je mons. Hranić. Istaknuo je i da je čovjek, stvoren kao slika Božja koji je u sebi suodnos ljubavi, pozvan darivati se drugome. „Božje darivanje u ljubavi predstavlja model na kojem se temelji i naš ljudski život. Ljudi su stvoreni kao dar, da budemo darovani. Relacija ljubavi je darivanje do kraja. To je bit istine o Bogu i čovjeku. Život smo primili kao Stvoriteljev dar i imamo potrebu pretvoriti se u dar, postati darovani. Onaj tko zna da je sve primio, pretvara se u uzdarje“ istaknuo je nadbiskup, dodavši da darivanje iziskuje žrtvu. Ali, kad osoba nekoga voli, sebe stavlja u drugi plan, odustaje od vlastite komotnosti i svoje sposobnosti stavlja u službu drugoga.

„Ljubav nas oslobađa za darivanje i uz cijenu žrtve. Gubitak vremena i snage u nesebičnom darivanju donosi puninu života. Onaj tko čuva svoj život, svoje vrijeme, snage, gubi sebe i svoje ljudsko dostojanstvo. Darujući svoj život i uz cijenu žrtve, osjećamo kako istinski živimo“ poručio je mons. Hranić, istaknuvši da na razini ljubavi poteškoće, križevi, patnja i smrt prestaju biti zlo koje treba izbjeći po svaku cijenu. „Samodarivanje i žrtva postaju nešto sveto. Tu se unutar naše smrtno egzistencije rađa sloboda od svog egoizma, sloboda za drugog čovjeka, za žrtvu i umiranje radi dobrobiti drugoga“ istaknuo je nadbiskup Hranić.

Stošiju, Rimljanku plemićkog roda, majka je odmalena poučila u kršćanskoj vjeri i dala je krstiti bez očeva znanja. Nakon smrti majke, otac ju je dao za ženu poganinu kojem je bilo više do miraza i imetka kojeg mu je donijela u brak. Kad je doznao da je kršćanka i da imanje dijeli sirotinji, muž je zatvorio Stošiju u kućni pritvor i zlostavljao je te je Stošija i zaštitnica žena zlostavljanih u braku. Nakon muževljeve smrti, Stošija je opet pomagala progonjene kršćane u Rimu. Kad su sv. Krševan, koji je Stošiju hrabrio da izdrži u tamnici i drugi kršćani bili poslani na sud u Akvileju, i ona ide za njima iz Rima u Akvileju, a iz Akvileje odlazi pomagati progonjene kršćane u Sirmij, današnju Srijemsku Mitrovicu, gdje je osuđena na smrt spaljivanjem na lomači.

„Na Božić 304. g. darovao joj je Gospodin neveliki vijenac uskrsle slave. Njen život očituje da su spasenje i uskrsnuće plod prinošenja Bogu do kraja, umiranja egoizmu i samodostatnosti koji samo gleda što je lakše i jednostavnije. Stošijin život svjedoči da je onaj tko je sjedin-

jen s Bogom i tko je poput nje doživio iskustvo Božje ljubavi i dobrote, u stanju Božjim očima i njegovim srcem promatrati druge, ne gledajući na sebe, odustajati od vlastite komotnosti, straha i prijetnji te po cijenu žrtve činiti dobro drugima, ublažavati njihovu bol i trpljenje“ istaknuo je mons. Hranić.

Stošija je cijelim bićem pripadala Bogu, zato je bila u stanju supatiti s drugima, iskazivati dobrotu i milosrđe. „Zato njeno životno svjedočanstvo postaje još aktualnije i snažnije u jubileju milosrđa“ poručio je mons. Hranić. Bog daje nadahnuće i snagu, oslobađa nas od egoizma i čini sposobnima za ljubav koja ne očekuje uzvrat, da budemo na sliku Krista koji umirući na križu moli i za progonitelje.

„Spasenje se ne sastoji u oslobođenju od teškoća, trpljenja i smrti, nego u svjesnom, slobodnom ulasku na teži i zahtjevniji put, u izabranoj patnji. Stošijina smrt svjedoči o njenoj potpunoj slobodi za patnju iz ljubavi, za dobrotu i praštanje prema onima koji su joj nanosili zlo. Stošija je imala hrabrosti biti zrna koje umire i potpuno se daruje Bogu i drugima. Zato nas podiže, ohrabruje i okuplja i više od 1700 godina poslije svog mučeništva“ istaknuo je mons. Hranić.

Poželio je da sviiskusimo kako smo stvorenje Božje ljubavi. Iako smo slabi, krhki i grešni, Bog nas uvijek čeka raširenih ruku i daje mogućnost krenuti ispočetka. Potaknuo je da na mjestima gdje živimo i radimo budemo pošten i da ljubimo hrvatsku domovinu, „svjesni kako smo je teško i krvavo dobili. Pozvani smo je izgrađivati svojom ljubavlju i izgaranjem. U domovini nedostaje odustajanje od svog egoizma. Ne gledati na ono što je meni lakše i komotnije.

Naša domovina treba zrna koja su spremna velikodušno darivati sebe, ulagati sebe, svjesni da ne možemo odmah vidjeti plodove vlastitog umiranja. Ništa ne može zaživjeti ako nema onih koji su spremni biti poput pšeničnog zrna, umirati sebi jer su ispunjeni Kristovom ljubavi, spremni velikodušno darivati sebe. Kad se čovjek daruje Bogu, onda Bog s tom osobom i po toj osobi može ostvarivati povijest spasenja i društvo pretvarati u prostor Božjeg kraljevstva“ poručio je mons. Hranić.

Nadbiskup je istaknuo i da na svetkovinu sv. Stošije dijelimo vjeru i domoljublje. „Bog nam je kao narodu iskazao svoje milosrđe. Crkvu i papu prije 24 godine doživjeli smo kao istinsku oazu milosrđa. Bogu zahvaljujemo za 24 godine međunarodnog priznanja RH. Znamo u kakvim okolnostima smo bili priznati. Da nam Gospodin nije iskazao svoje milosrđe, žive bi nas progutali. Zahvaljujemo Bogu i vapimo da poput sv. Stošije i mi uspijemo biti uzdarje Bogu, da poklonimo svoj život, snage i sposobnosti njemu, da nas suobliči sebi, kako bismo Božjim očima i srcem promatrali stvarnost i ljude, kako je to znala činiti i sv. Stošija“ zaključio je nadbiskup Hranić.

Pjevanje na misi je predvodio Katedralni zbor sv. Stošije pod ravnanjem Žana Morovića i u orguljaškoj pratnji Dragana Pejića. U misi su sudjelovali i zadarski župan Stipe Zrilić, zadarski dogradonačelnik Zvonimir Vrančić i predstavnici Sveučilišta u Zadru. Prigodnu riječ pozdrava uputio je i nadbiskup Puljić na početku slavlja svetkovine kojom je završeno božićno vrijeme u Zadarskoj nadbiskupiji.

CRKVA SV. ŠIME, ZADAR: MISA ZA DOMOVINU, 23. OBLJETNICA AKCIJE ‘MASLENICA’

Na 23. obljetnicu vojno-redarstvene operacije Maslenica, misu za domovinu u četvrtak 21. siječnja u župnoj crkvi sv. Šime u Zadru predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar zadarske nadbiskupije. Potaknuo je na molitvu za vodstvo domovine, da nam Bog pomogne biti duhovno snažnim ljudima koji se zauzimaju za slobodu i ljubav, „da domovina bude velika poput braniteljskog srca koje ju je iskreno voljelo i za nju se žrtvovalo. Plemeniti čin obrane doma, obitelji i domovine treba pamtiti njima na spomen, nama za sjećanje. Časno je sve njih pamtiti, iskazivati im poštovanje i za njih moliti“ rekao je mons. Lenkić, poželjevši da se ljubav ne svede na materijalni, tjelesni, politički ili neki drugi interes, nego da u narodu sazrijeva kultura zahvalnosti: „Molimo da svi u zemlji više podržavamo jedni druge, da volimo svoj narod, domovinu i kulturu. Ne ispraznim riječima i propagandnim obećanjima, nego odgovornim zalaganjem i služenjem“. Istaknuvši da treba obnoviti biblijsku vjeru kako je zahvalnost jedna od temeljnih vrлина, a nezahvalnost i zaborav pogibao ljudske naravi, propovjednik je rekao da hrvatskom čovjeku i narodu treba cjelovito, zdravo i jako srce, da tijelo ne ostane bez duše, da se Božja ljubav izlijeva u ljudske ljubavi i aktivnosti na svim položajima i zvanjima. „Branitelji nisu samo svojom žrtvom ostvarili hrvatsku neovisnost i slobodu, nego su nam dali i nenadmašiv primjer kako neovisnost čuvati i dalje izgrađivati. Slobodna domovina čuva se i brani na isti način kako je stečena, a to znači žrtvom i ljubavlju. Zato čin prihvaćanja zadatka i stavljanja svog života na raspolaganje za dobrobit svog naroda čini branitelje dijelom hrvatske povijesti i bitnim dijelom života suvremene Hrvatske. Zaborav i odbacivanje vrijednosti žrtve i ljubavi ne može biti temelj izgradnje istinske slobode. Koliko se po uzoru na branitelje budemo žrtvovali za slobodu, neovisnost i napredak domovine, toliko će domovina i svi u njoj biti neovisniji, slobodniji i sretniji“ poručio je mons. Lenkić, dodavši da se sloboda oduvijek plaćala življenjem istine i po

cijenu života. To potvrđuje i navještaj iz Druge knjige o Makabejcima koja govori o borbi i žrtvi za slobodu židovskog naroda.

„Branitelji su se u Domovinskom ratu hrabro borili i žrtvovali do prinošenja vlastitog života za svoj narod, za pravo da živi na svojoj djedovini i odlučuje o svojoj budućnosti. Na njih se može primijeniti slika iz evanđelja o zrnu pšenice koje umire kako bi donijelo obilat rod, da bi drugi živjeli u slobodi i dostojanstvu“ rekao je mons. Lenkić. Istaknuo je da akciju Maslenica ne treba prosuđivati samo kao dio uspjele vojne strategije, nego je u temeljima tog događaja bilo nešto više – ljubav mnogih malih ljudi, a zapravo velikih po ljubavi kojom su voljeli slobodu, dostojanstvo i ustali u obranu domovine i po toj snazi duha ostvarili pobjedu. „Njihova je ljubav u temeljima povijesne istine o Domovinskom ratu, bez te ljubavi sve drugo ostaje poluistina. Bogu zahvaljujemo što nam je darovao domovinu koja nam je zemaljski dom i za sve koji su njen duh, dušu i srce njegovali, njenu kulturu, ime i ponos dograđivali. Za sve koji su je do suza, krvi i smrti voljeli, koji su se za nju Bogu i Gospi molili, u tuđini je sanjali, za sve koji su je do herojskog mučeništva branili“ rekao je predvoditelj mise.

Operacija Maslenica bila je prekretnica u dotadašnjem tijeku Domovinskog rata i najavila je konačnu pobjedu u Oluji. Uputila je poruku neprijatelju, a hrvatskom narodu vratila ponos i nadu u cjelovitu slobodu. „Branitelji su, boreći se za domovinu, branili i sve što čini naš nacionalni identitet i opstojnost: povijest, jezik, kultura, vjera i druge narodne vrijednosti. Uvijek su istinski domoljubi umirali ne samo da bi obranili prostor na kojem narod živi nego i da

bi sačuvali sve što ga čini takvim kakav jest. Budimo svjesni toga u vremenu globalizacije koja je prijetnja svakom identitetu ako ga ne negujemo i ne čuvamo. Moramo se otvarati drugima, ali svjesni sebe i svega što jesmo i imamo. Tako će nam susret i život s drugima biti na međusobno unapređenje, a ne ugrožavanje. Budemo li imali takav stav, možemo s optimizmom gledati u budućnost“ rekao je mons. Lenkić.

U misi su sudjelovali branitelji iz cijele Hrvatske i obitelji poginulih branitelja, akademik Željko Reiner, predsjednik Hrvatskog sabora, Ante Deur, izaslanik predsjednice RH, zadarski župan Stipe Zrilić, zadarski dogradonačelnik Zvonimir Vrančić te predstavnici Hrvatske vojske i policije.

MISA NA ŠESTU GODIŠNJICU SMRTI ZADARSKOG NADBISKUPA IVANA PRENDE

Na šestu godišnjicu smrti nadbiskupa Ivana Prende, misu za 68. zadarskog nadbiskupa (1996.-2010.) i 112. pastira u povijesti mjesne Crkve, u ponedjeljak 25. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar zadarske nadbiskupije.

FPU propovijedi je istaknuo kako je mons. Prenda bio na povijesnom i tragu Crkve kao navjestitelj kojeg je prožimao Duh Gospodnji te je postojano svjedočio blizinu i prisutnost Božjeg Kraljevstva.

Na Isusu Kristu i njegovom milosrđu nadbiskup Ivan se nadahnjivao, njegovim putem je hodio i povjerenu zadarsku Crkvu smjelo predvodio, rekao je mons. Lenkić, zahvalivši Bogu za nad-

biskupa Pređu, za sve što je ostvario u svom svećeničkom i biskupskom poslanju, za život posvećen Evanđelju i ljudima našeg vremena. „Potrebni su poslanici, navjestitelji koji će ići kamo Gospodin želi doći i susresti čovjeka u svakom narodu i kulturi, u svakoj situaciji i potrebi. Biti blagovjesnikom njegove Riječi života znači i suočavanje s teškoćama, nerazumijevanjem i odbijanjem od strane ljudi.

Navješteni Božje Kraljevstvo bitni je zadatak Isusovih učenika, svećenika posebno. Bio je aktualan i žuran u Isusovo vrijeme. Zato Isus šalje apostole i učenike da u njegovo ime i njegovom snagom čine njegova djela“ rekao je mons. Lenkić, istaknuvši da je Isusovom učeniku, nadbiskupu Pređi, propovijedanje Evanđelja bila prvotna odrednica i preokupacija radi koje je sve poduzimao.

„Propovijedao je Evanđelje posvuda i u svim prilikama: s oltara, u katehezi, u raznim nagovorima, u osobnom razgovoru i tješnju bolesnika i očajnika, putnicima i hodočascima, ljudima na bolničkim hodnicima, starijima domovima, osobama na mjestima znanosti i kulture, mladima i djeci. Njegova očinska i bratska ljubav prema svećenicima i redovništvu bila je očita. Svom mladomisničkom geslu ‘Dođi Kraljevstvo tvoje’ i biskupskom geslu ‘Ljubiti Crkvu’ trudio se biti vjeran.

Božjem Kraljevstvu, ne samo u svjedočenju riječima, nego stilom svoga života, svoga pristupa ljudima i svim stvarima, davao je prvo mjesto. Dajući prvenstvo Kraljevstvu Božjem, zapravo je svjedočio prvenstvo Krista u svom životu“ istaknuo je mons. Lenkić, dodavši da

se nadbiskupa Ivana sjećamo sa zahvalnošću i poštovanjem njegovog života i smrti, njegovog ljudskog i biskupskog služenja te djela među nama, s nama i za nas.

Prema odredbi biskupskog ceremonijala, svake godine se slavi godišnjica posljednjeg pokojnog biskupa, a vjernike treba poticati vjernike da se spominju svojih predstojnika koji su im Božju Riječ naviještali i slavili euharistiju.

„Postoje zadanosti koje pripadaju samom identitetu, biti poslanja kršćanina, Isusovog učenika. Bez njih ga se ne može shvatiti, jer one su od Boga povjerene. Temeljna zadaća svih na Isusovom putu sadržana je u ‘Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje’“ rekao je predvoditelj mise, govoreći i o obraćenju sv. Pavla kojeg slavi liturgija tog dana.

„Blagdan preko kojeg nam Crkva posebno želi pred oči staviti životni put apostola pogana, koji je od progonitelja Crkve postao njen najsnažniji branitelj i pronositelj Radosne vijesti. Promjena načina razmišljanja koju je doživio u svom obraćenju neprestano ga je vodila da čini sve što je moguće da Crkva bude što svetija. U tome je uzor svakom čovjeku koji shvati vrijednost Radosne vijesti koja nas treba tjerati na propovijedanje u zgodno i nezgodno vrijeme.

Događaj pred Damaskom provlači se kroz cijelu povijest, jer svaki čovjek proživljava svoj Damask, obraćenje i put do Boga. Obratiti se znači promijeniti svoj način razmišljanja i ponašanja, svoj pogled na svijet i čovjeka i uskladiti ga Božjem pogledu na svijet i čovjeka koji je objavljen u evanđelju Isusa Krista. Dozvoliti Kristu da sve što je govorio i činio, obraćenjem postane dio naše osobnosti, vodilja našeg života i ponašanja“ rekao je mons. Lenkić.

Nakon mise, predvoditelj i suslavitelji su u pokrajnoj lađi katedrale izmolili odrješenje za pokojne, a potom je i puk došao pomoliti se nad grobnicom zadarskih nadbiskupa gdje je pokopan i nadbiskup Pređa. Mons. Pređa je iznenada preminuo 25. siječnja 2010. g. u Nadbiskupskom domu u Zagrebu u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupst-

va.

Među brojnim njegovim duhovnim, pastoralnim, evangelizacijskim, znanstvenim, kulturnim i medijskim ostvarenjima i doprinosima, odgojnom radu i uspostavi više ureda Nadbiskupskog ordinarijata u skladu s poslanjem Crkve u novim društvenim okolnostima, mons. Prenda je materijalni obnovitelj crkvenih zdanja u Zadarskoj nadbiskupiji čije je zaleđe opustošeno u agresiji na Hrvatsku.

Nakon Domovinskog rata, i velikim osobnim zauzimanjem diljem svijeta u molbi za donacijom sredstava, predvodio je obnovu srušenih trideset i četiri župne crkve i dvadeset i četiri župne kuće u nadbiskupiji. U prosjeku je posvećivao ili blagoslivljao tri crkvena objekta godišnje, u svezi čega je jednom rekao: „Gospodin nam je dao moći vidjeti u radosti da je ono što je mržnja porušila, ljubav gradila kroz sve ove godine, na veliku radost i korist vjernika. Materijalna obnova našh crkava bila je neophodna. U tome nismo smjeli zaostati radi svojih stavova u vjeri, odnosa prema Bogu i svom narodu”.

U svijesti odgovornosti za dobro svog naroda i potrebe povezanosti s njim, na što je često uka-

zivao, javno se izložio 2007. g., u vremenu kad to nije bilo popularno i sve je još bilo neizvjesno, hrabro posvjedočivši i osobnim moralnim jamstvom svog biskupskog autoriteta u obrani generala Ante Gotovine u Haagu.

Istaknuo je da ga je general Gotovina uoči akcije ‘Maslenica’ pozvao u vojarnu održati izlaganje vojnicima o etici u vojnom postupanju. „Istinski sud koji traži argumente naći će da je obrana domovine i da su operacije za njeno ujedinjenje etički opravdani potezi i djelovanja; da je taj čin bio zakonit i izveden na vojnički način, sukladan međunarodnim propisima o ratovanju“ rekao je mons. Prenda glede suđenja hrvatskim generalima u Haagu, javno tumačeći svoje postupanje u prilog obrane generala Gotovine kojeg je mons. Prenda dva mjeseca prije svoje smrti posjetio u Haagu.

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

„U povijesti Crkve, Bogu posvećene osobe nisu se bojale biti kritička svijest društva, jer su znali da se u ime Isusovo ne mogu ni s kim praviti kompromisi. I u ovom povijesnom kairusu i izazovnom vremenu opće pomutnje i ludovanja, očekuje se da Bogu posvećene osobe stanu uz program Isusovog govora na Gori i odupru se silnim stupicama i zavođenjima svijeta. Crkva očekuje da oni svetački i hrabro utjelove evandeosku poruku i ne prestaju zahvalno klicati za silna djela koja im učini Gospodin“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u propovijedi svečanog misnog slavlja koje je povodom Dana posvećenog života predvodio u crkvi sv. Marije u Zadru u nedjelju 31. siječnja.

Misa je okupila redovnice i redovnike djelatne u Zadarskoj nadbiskupiji, koji “svojim posvećenjem ostvaruju Isusov program, svojom vjernošću uvećavaju sjaj Evanđelja, žrtvom i ljubavlju objavljuju milosrdno lice Očevo, a zajedništvom svog bratskog života najavljuju novo društvo Duha Svetoga“. Svako zvanje, pa i Bogu posvećeno, dar je neba, ali i uzdarje ljudskog srca i ostvaruje se svakog dana, rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se procjena neči-

jeg 'uspjeha' u duhovnom zvanju mjeri prema stupnju usvajanja vrednota.

"Pojedinaac je usvojio vrednote kad ih razumom spozna, srcem prihvaća i u život provodi, po njima živi. Spoznaja, prihvaćanje i život po vrednotama teoretski izgleda jednostavno. No u praksi to nije tako. Može netko biti poslušnik, jer vjeruje u vrednotu zavjeta poslušnosti. Ali, on to može činiti i od straha pred kaznom (Ne poslušam li, jao, dobit ću premještaj). Može se čovjek posvetiti liturgiji kako bi uronio u mistiku i susreo Boga u duši. No, on to može raditi kako bi zadovoljio potrebu 'ovisnosti' o nekom mjestu ili skupini" upozorio je mons. Puljić, smatrajući da se živi u zajednici kako bi se ostvarilo vrednote i karizme određenog nadahnuća. Ali, nekima je zajednica samo 'tihi kutak' povratka u majčino krilo kako bi izmakli vanjskim nemirima. „Može netko biti uz narod da bi svjedočio Krista. Ali to netko može raditi kako bi postao 'narodnim čovjekom' kojeg ljudi vide, slave i o njemu pričaju. Bilo bi zanimljivo ustanoviti koliki je stupanj pastirske motivacije, a koliko osobne dopadljivosti kod nekih pojedinaca koji se u apostolatu 'raskidaše'.

Važno je znati da takav stil života vrši utjecaj na ponašanje. Jer, nije se dogodila interiorizacija (usvajanje vrjednota), već subjektivizacija prema kojoj on sve tumači po svoju" istaknuo je nadbiskup Puljić, dodavši da je Juda primjer čovjeka koji je tri godine boravio u Isusovoj bogosloviji, ali je ostao pri svojoj. Nije se htio mijenjati, dapače, htio je Isusa navesti da radi po njegovom. „Umjesto divnog apostolskog lika, dobili smo apostatu, jer je podlegao kušnjama duha i vlastite pameti.

Nasuprot njemu, povijest pruža plejadu Božjih velikana koji su poput apostola i njihovih učenika slijedili nadahnuća Duha Svetoga i po njima živjeli: sv. Antun opat, utemeljitelj istočnog monaštva (4. st.), sv. Benedikt, utemeljitelj zapadnog monaštva (6. st.), sv. Franjo i Dominik (13. st.), sv. Ignacije Lojolski (16. st.), sv. Vinko i sv. Luisa (17. st.), sv. Ivan Bosco, sv. Marija De Mattias, bl. Marija Terezija van den Bosch, službenica Božja Franziska Lechner i sv. Arnold Janssen (19. st.), bl. Marija Propetog Isusa (20. st.). Svi oni sebe su mijenjali i pomagali tisućama sljedbenika ostvariti nešto od Isusovog programa" naglasio je zadarski nadbiskup.

Nadbiskup je potaknuo prisutne da se zapitaju kako oni ostvaruju karizme utemeljitelja, nosi li ih još uvijek žar i zanos onih koje nastoje slijediti, osjećaju li u svom hodu Jeremijine riječi da ih je Gospodin poznao, oblikovao i posvetio još u krilu majke. Upozorio je i da čovjek može podleći kušnjama psihe. Kao biće u odnosu s drugima, u napasti je drugoga ne tretirati kao osobu, nego kao predmet. Od brojnih kušnji tog međuodnosa i komunikacije, mons. Puljić je upozorio na trač „koji nas okužuje i okružuje poput atmosfere.

U duhu one Pavlove o sveprisutnom Gospodinu, moglo bi se reći: U traču živimo, mičemo se i jesmo. On nas ispunja i prožima te kao svaki lažni surogat nagriza i rastače. Tračar zlorado i nemilosrdno razgolićuje bližnjega. Kako to da se takvim razgovorom služe i osobe pozvane na bogatiji duhovni život i humanije odnose s drugima? Zašto se ljudi uopće služe takvim načinom komuniciranja" upitao je mons. Puljić, istaknuvši da su takvi ljudi duhovno prazni,

zaraženi zavišću i zluradošću. „Zbog toga oni požudno ‘žderu i preživaju’ otpatke života bližnjih, a sivilo i pustoš svojih doživljaja draškaju ulomcima i krhotinama tuđeg života. Oni ‘njuškaju’ da vjetar što god donese preko susjedova plota. Stvarna pozadina toga je zavist i zlu-radost zbog koje ne može gledati tuđe uspjehe i sreću, pa mu trač služi kao najjeftinija tableta za smirenje. Time spušta bližnjega na svoju razinu i tako ublažuje nepodnošljive osjećaje zavisti koja ga progoni“ upozorio je mons. Puljić, podsjetivši da je Krist upozorio da ćemo odgovarati za svaku suvišnu riječ.

„Na kraju Godine posvećenog života i na početku Godine milosrđa dobro je osvrnuti se na patologiju trača i negativnih informacija. Uzrocima takvih duševnih smetnja, frustracija i stagnacije potrebni su lijekovi. O njima je govorio papa Franjo u okružnici Lice milosrđa. Oprosničko hodočašće na koje je pozvao da ga učinimo započinje odlukom ne suditi, tračati i osuđivati“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da su u zatrovanom okruženju, vremenu moralne pomutnje i nereda, ljudima putokaz Bogu posvećene osobe koje će upozoriti na hijerarhiju vrednota te svi koji svojim radikalnim opredjeljenjem dodiruju izvore jasnoće i svetosti.

Redovnici su za vrijeme mise obnovili svoju vjernost po zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti. Mons. Puljić je sve potaknuo da u zahvalnosti Bogu za dar koji su primili, u zahvalu uključe i svoju baku, majku, čiju je vjeru kao zalog Timotejeve bio istaknuo i apostol Pavao, kao i sve druge osobe kojima duguju dar vjere.

KORIZMENA AKCIJA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA ODJEL NEONATOLOGIJE U ZADRU

UZV aparat Koriz akcija 2016 Sredstva ovogodišnje Korizmene akcije Zadarske nadbiskupije namijenjena su za kupnju novog ultrazvuk aparata na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar. Time se Nadbiskupija priključuje konkretnoj podršci života novorođenih već od najranije dobi. Tim povodom zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je pismo župama Zadarske nadbiskupije, osnovnim i srednjim školama, vjeroučiteljima, gradovima i općinama u Zadarskoj županiji u kojem ih potiče da se uključe u tu akciju plemenite pomoći za najmlađe živote. Postojeći aparat na Neonatološkom odjelu u Zadru star je dvadeset godina i počeo se kvariti. Sadašnji takav aparat koristi se za ultrazvuk glave djece kod kojih se sumnja na neku anomaliju, kod teških poroda i sl.

“Sada radimo ultrazvuk glave, a želja nam je i planiramo osposobiti jednu mladu doktoricu

da radi i ultrazvuk trbuha, sljedeće godine i ultrazvuk srca. Važno je da aparat bude kod nas u rodilištu, kako bismo odmah učinili ultrazvuk. Sada se ultrazvuk srca i trbuha rade na odjelu pedijatrije u drugoj zgradi naše Opće bolnice i rade ga drugi liječnici” kaže dr. Linda Pavić, voditeljica Odjela za neonatologiju u Općoj bolnici Zadar. Trenutno dva neonatologa, dr. Linda Pavić i dr. Ivica Glavan redovito rade ultrazvuk glave novorođenih u rodilištu. Neka su nedonoščad u inkubatoru, pa je pozitivno kad se ultrazvuk glave može odmah po porodu napraviti djetetu, uz inkubator. Aparat čiju će kupnju pomoći korizmena akcija košta između 200 000 i 300 000 kuna, ovisno o broju sonde. Može imati jednu sondu, za glavu, a kasnije se dodatno, ukoliko ne bude prikupljeno dovoljno sredstava, mogu kupiti i sonde za trbuh i srce. Ovisno o broju sonde, aparat bi se koristio i za ultrazvuk za rađaonu, mogao bi se učiniti pred rađaonom, ističe dr. Pavić.

“Mi bismo educirali neonatologa da, kad nema kardiologa, pregleda dijete i učini ultrazvuk srca u zgradi našeg rodilišta. To su hitne potrebe koje su od vitalne važnosti za život djeteta. Sada radimo ultrazvuk glave djeci u rodilištu, ali i drugoj djeci do tri mjeseca starosti. Nema čekanja, odmah to učinimo. Nakon trećeg mjeseca starosti djeca se upućuju neuropedijatru na daljnje praćenje” kaže dr. Pavić. Ističe da je odjel neonatologije zadovoljavajuće opskrbljen, imaju dovoljno inkubatora, no ipak je problem njihova starost. Planiraju i kupnju rendgen aparata. Dr. Pavić zahvaljuje nadbiskupiji na pokrenutoj akciji, svim ljudima dobre volje koji će se uključiti u nju te tako pomoći razvoj života novorođenčadi.

“Korizmena akcija znak je djelotvorne ljubavi koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba naših bližnjih i brzu pomoć onima koji nas trebaju. U njoj sudjeluju odrasli, djeca, mladi, župe, škole, ustanove i ljudi dobre volje koji tako pomažu u raznim društvenim potrebama bolnice, dječje vrtiće, škole, obitelji, u domovini i misijama diljem svijeta” piše mons. Puljić u svom dopisu. Župnici će akciju provesti u župi tijekom cijele korizme na način kako odrede, npr. prikupljati kolektu i na pobožnosti križnog puta.

Svi koji žele sudjelovati, prilog mogu dostaviti u župni ured ili uplatiti na žiro-račun nadbiskupije s naznakom: ‘Za uzv aparat na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar’: Nadbiskupski ordinarijat Zadar. HR5324070001100041082 Poziv na broj: HR02 00755877 – 536.

U dopisu nadbiskup Puljić podsjeća i na Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini koji će se održati od 21. do 28. veljače. Milostinja koja se prikupi na treću korizmenu nedjelju u crkvama nadbiskupije namijenjena je za programe Caritasa BiH i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat nadbiskupije s naznakom ‘Kolekta za BiH’. “Tjedan solidarnosti s Crkvom u BiH, pod geslom ‘Budite svi jednodušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni.’ (1 Pt 3,8) ima za cilj ne samo materijalnu pomoć, opstanak Hrvata katolika u BiH, napose u dijelovima u kojima su egzistencijalno ugroženi, nego i jačanje međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj drugoj razini između Crkve u Hrvatskoj i BiH. Želim svima plodne korizmene dane i blagoslov od Gospodina” poručuje mons. Puljić. Korizmena akcija Zadarske nadbiskupije održava se više od desetljeća i dosad je pomogla brojne potrebe u nadbiskupiji, ali i Vukovar, Crkvu u BiH te misije u Africi gdje djeluju hrvatske misionarke.

BLAGDAN BL. ALOJZIJA STEPINCA NA BILOM BRIGU U ZADRU

Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu u Zadru u utorak 9. veljače svečanim misnim slavljem koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. "Ponosni smo na bl. Alojzija kojeg je Gospodin zarana odabrao i povjerio mu tešku i odgovornu zadaću u vođenju Zagrebačke nadbiskupije. S njim smo povezani narodnim korijenima i osjećajima, a još više vjerom i pripadnošću Katoličkoj Crkvi koju je neizmjereno volio i za nju se žrtvovao. On je po svojoj vjerničkoj obitelji, osobito preko majke Barbare, bio utkan u život svoje župe i nadbiskupije. Kao što je od djetinjstva naučio voljeti svoju majku,

tako je preko nje naučio ljubiti majku domovinu i majku Crkvu za koju je napisao u svom Dnevniku: 'Što dulje živim i promatram otajstvo Crkve, to mi je ona draža i milija. O velika si, Crkvo Božja!'" istaknuo je mons. Puljić, dodavši kako Stepinca ništa nije moglo pokolebati u ljubavi prema domovini. Taj dični sin hrvatskog roda svijetli i blista na obzorju Crkve i hrvatske povjesnice, a kao duhovni knez 20. st. ima što poručiti i sadašnjem naraštaju diljem Hrvatske. "Hrvao se s moćnicima da zaštiti nemoćne. Želio je uvijek predstavljati i zastupati poniznu i slobodnu Crkvu. Poniznu pred malenima, patnicima i progonjenima, a slobodnu i hrabru pred moćnim vladarima i silnicima ovoga svijeta. Borio se za njenu slobodu i bio pripravan umrijeti ako ustreba za njeno dobro i dobro svakog čovjeka. To potvrđuju njegove riječi iz jednog pisma: 'Kad bih mogao, dao bih i stotinu

života samo da živi Crkva Božja'" rekao je nadbiskup. Opisao je Stepinca kao nepokolebljivog branitelja vjere, neustrašivog čuvara pravovjerja i jedinstva Crkve, neumornog zaštitnika čovjeka i njegovog dostojanstva.

"U Božje ime, iz zatvora i pritvora branio je slobodu Crkve. Nošen iskrenim rodoljubljem, tumačio je pravo hrvatskog naroda na slobodu, državu, na dostojan život u miru, u slobodi i pravednosti. Neprolazni etički principi bili su stijena na kojoj je stajao kao svjetionik koji je u sveopćem neredu i mržnji onoga vremena pokazivao svjetlo i put spasenja" rekao je nadbiskup, dodavši da je Stepinac živio u vrlo teškom povijesnom vremenu opasnih ideologija kojima se žestoko usprotivio braneći ljudska i narodna prava. "Njegova hrabrost u tom mračnom razdoblju bila je izvorom nade za potlačene i ugrožene. Volio je svoj narod i bio ponosan što je član hrvatskog roda. Stoga nije mogao mirno promatrati progone Hrvata u Kraljevini Jugoslaviji. No, to ga nije omelo da se u tijeku rata zauzima za svakog ugroženog čovjeka, bez razlike na vjeru i naciju. Spašavao je Židove, Rome, Srbe, ugrožene Hrvate i Slovence. Stoga su ga nacisti dva puta pokušali likvidirati namještenim atentatima. Poslije rata jednako se protivio komunističkoj diktaturi, prosvjedovao protiv brojnih zločina, gaženja prava Katoličke Crkve i osobito protiv ubojstava stotine katoličkih svećenika" rekao je mons. Puljić, dodavši da su ga nacisti nastojali tajno likvidirati, a komunisti su ga nevinog osudili i poslali u zatvor pred očima cijelog svijeta. "Ali, pola stoljeća kasnije, 3. listopada 1998. g., kardinal Stepinac je izašao kao moralni pobjednik. A bezbožni režimi, fašizam, nacizam i komunizam, otišli su, nadamo se, zauvijek i bez povratka, u povijesnu ropotarnicu. Upravo onako kako je on predvidio u povijesnom sramotnom procesu u Zagrebu, kad je upozorio komuniste da se „uzalud Bogu protive i ljudska prava gaze“. Jer na koncu će povijest izreći svoj sud" rekao je nadbiskup Puljić, istaknuvši da smo mi generacija koja je doživjela slobodu domovinu i u slobodnoj Hrvatskoj veličanstvenu liturgiju u Mariji Bistrici, kad je povijest presudila u Stepinčevu korist.

Podsjetio je na riječi milanskog nadbiskupa,

kasnije pape Pavla VI., koje je rekao kad je služio misu prigodom smrti kardinala Stepinca u Milanu 1960. g.: vjera traži junake i svjedoke, a ne slabiće. Ona traži vjerne sinove i dosljedne apostole. Takav je bio Stepinac, istaknuo je mons. Puljić. „Nije pravio kompromise. Nepravdu je nazivao nepravdom i svaku zabludu zabludom. Službu navještanja Evanđelja ispunio je svojom patnjom, a poruku vjere zapečatio je smrću. Povijest ga je zbog toga upisala u niz najhrabrijih biskupa Europe onog tragičnog vremena. Ime Stepinac za nas je poruka Istine i dobrote, vjernosti Bogu i čovjeku, poruka ljubavi pre-

ma Crkvi i svome rodu“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da mu je Gospodin udijelio dvije osobite milosti: utjehu i snagu da nije otišao od svog stada, premda su komunisti sve poduzimali kako bi ga nagovorili da ode iz domovine. I posmrtnu nagradu: čekati dan uskrsnuća u srcu svoje nadbiskupije, u zagrebačkoj katedrali. „S njegovim grobom postala je jačom i zemlja Hrvatska koju je toliko poštivao. A narod kojeg je toliko volio pa se u tome ‘ni od koga nije dao natkriliti’, dobio je sigurnost i dar blaženog Alojzija komu se mogu moliti i u svim životnim potrebama utjecati“ poručio je mons. Puljić, u zahvalnosti bl. Alojziju što je znao svakomu uputiti prikladnu pastirsku riječ utjehe i objašnjenja: očevima i majkama, mladićima i djevojkama, studentima i radnicima, svećenicima i redovnicima, kulturnim djelatnicima i političarima: „Uvijek je branio Božja prava i ljudsko dostojanstvo. Nije se plašio da će mu zbog toga predbaciti kako nije suvremen i da ‘ne shvaća tijekove modernog života’. Nije se povijao pred moćnicima ovog svijeta“.

Na nedavnoj proslavi sv. Vlaha u Dubrovniku, mons. Puljić je poljubio Stepinčeve svete moći koje je dobio za riznicu katedrale 1999. g. Sjetio se tada kako je kardinal Stepinac prije 75 godina s hrvatskim banom Ivanom Šubašićem bio u Dubrovniku i predvodio festu svetoga Parca. „I ove godine on je po svetim relikvijama prošao Stradunom gdje je 1941. g. predvodio misu i propovijedao. Kao zaljubljenik Kristove Crkve, Stepinac je tada u Dubrovniku osudio opake ideologije komunizma, fašizma i nacizma te govorio o ‘katoličkoj nauci i Kristovom evanđelju odakle su primali nadahnuće veliki pjesnici, učenjaci, umjetnici i pisci; državničku mudrost nalazili državnici starodrevne Dubrovačke Republike; vrli pomorci i junaci minulih stoljeća crpili snagu vjere te duše marnih poljodjelaca i obrtnika nalazili utjehu i zadovoljstvo“ podsjetio je nadbiskup Puljić na blaženikove riječi. Nakon mise, puk je počastio Stepinčeve moći koje su bile izložene pokraj oltara u crkvi na Bi-lom Brigu.

PEPELNICA U KATEDRALI SV. STOŠIJE U ZADRU

Na Pepelnicu u srijedu 10. veljače, misno slavlje i obred pepeljanja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Vid korizme je vojevanje protiv zlih nagnuća, rekao je nadbiskup u propovijedi, istaknuvši da se uzdržljivošću treba naoružati za borbu protiv duha zloće.

„U borbi se treba oboružati postom i molitvom. Zbog toga je korizma osobito vrijeme kušnje i borbe, poput Kristove u pustinji, gdje ga je zloduh kušao četrdeset dana. Ili teške borbe u Getsemanskom vrtu, kad je Krist radikalno otklonio napast Zloga i prihvatio volju Očevu. Prije toga, ljudskim riječima je rekao, ‘Oče, ako možeš, otkloni ovaj kalež’. A kad je vidio da je to volja Očeva, potpuno se predao. Zato je radikalnim opredjeljenjem prihvatio križ i ispunio volju Očevu“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

Tragove duhovnog boja protiv grijeha i Zloga osjećamo u svijetu u različitim izdanjima, upozorio je mons. Puljić. Ta borba traži budnost,

a korizma podsjeća da se u njoj vjernici služe oružjem molitve, posta i pokore. „Na tom putu, ujedinjeni s Kristom, i mi smo kadri dobrotom oduprijeti se Zlu, istinom pobjeđivati laži te ljubavlju nadvladati zlo i mržnju koja se sve više širi.

Ljubav o kojoj govori Krist mora se pretvoriti u konkretne geste naše naklonosti prema potrebnima i siromašnima. Svake godine na početku korizme stiže nam takav poticaj i poziv. No, nije smisao da se u korizmenom vremenu odjedanput pretvorimo u socijalno društvo koje pruža pomoć i usluge. To je bit našeg poslanja koje traje cijelu godinu, a u korizmi je samo intenzivnije.

Jer, bio sam gladan, i nahranili ste me. Bio sam žedan i napojili ste me, utamničen i pohodili ste me. To će biti prepoznatljivi znak onoga dana, kada licem u lice susretnemo Gospodina, a on nas upita – jeste li me prepoznali dok sam hodao zemljom“ rekao je nadbiskup. Poželio je da nas biblijski tekstovi korizme rasvijetle i pouče kako neizmjereno blago Božje riječi treba pohraniti u našim srcima, da urodi plodom, te s tim blagom krenemo na korizmeni put molitve, pokore i dobrih djela u korist braće u potrebi. Uvijek je aktualan Isusov poziv, ‘Ako me tko želi slijediti, neka se odrekne samog sebe, uzme svoj križ i ide za mnom’, rekao je mons. Puljić.

Uz taj poziv radikalnog nasljedovanja, liturgija nudi i obred posipanja pepelom. „Pun je dubokog značenja i pomaže shvatiti opomenu proroka Joela, kako izvanjskim činima i obredima mora odgovarati iskrenost duše i usklađenost naših čina. Čemu koristi čin pranja haljina, ako

srce ostaje daleko od Gospodina. Zbog toga je neophodno vratiti se Gospodinu, raskajana i ponizna srca, kako bi se steklo njegovo milosrđe. Svjestan svoje grešnosti, vjernik čitavim bićem moli Božje oprostjenje i želi povratak radosti i nade“ istaknuo je nadbiskup, podsjetivši da pripjevni psalam na pepelnicu izražava želju čovjeka da nam se Gospodin smiluje.

„Što ima ljepše i bolje, nego da to Gospodin učini. On to čini, jer je njegovo srce veliko. Milosrdno srce koje prašta i zaboravlja, ali od nas traži gestu, gestu skromnosti, poniznosti, vapaja i molitve. Nije to veliki napor, ali nekad je jako veliki i težak. Treba malo odvažnosti, skromnosti i molitve, ‘Smiluj nam se, Gospodine’. I Bog će pokazati svoje veliko srce koje je uistinu milosrdno, prašta i zaboravlja“ rekao je nadbiskup, tragom navještaja istaknuvši da i Pavao zna kako nije jednostavno da čovjek klekne, zamoli oprostjenje, krene drugim putem i izmiri se s Bogom. Zato kaže Korinćanima, ‘Zaklinjem vas, izmirite se s Bogom. Jer, ovo je vrijeme spasenja, ovo je vrijeme milosti’.

„Neka nam ta rečenica bude moto svetog korizmenog vremena. Ovo je milosno i vrijeme spasenja. Darovano nam je sada, u našim je rukama naše spasenje i naše otkupljenje“ potaknuo je propovjednik.

Podsjetio je kako su se prema starom rimskom običaju, na pepelnicu vjernici kao hodočasnici zaustavljali na postaji gdje je pokopan mučenik koji je ugrađen u temelje rimske Crkve. Pred njegovim svetim ostacima slavila se misa i pjevala litanije Svih svetih.

„Na taj način htjelo se pokazati da nismo sami. Povezani smo s onima koji su prije nas hodali zemljom, sada su spašeni, otkupljeni i zato im se molimo. I pape su se uključivali u tu procesiju. Obično bi otvarali razdoblje korizme procesijom pokajanja na brežuljku Aventinu, nakon čega bi slijedila misa u crkvi sv. Sabine u Rimu.

Prisjećanje na svjedočanstvo svetih mučenika poticaj je kršćanima da obnove svoje opredjeljenje za Krista. Oni su mogli, mogu i ja. Oni su svjedočili, mogu i ja. Zato su mučenici štovani u Crkvi i osobiti su zagovornici nama koji smo na putu“ poručio je nadbiskup Puljić.

KORIZMENA KAMPANJA INICIJATIVE '40 DANA ZA ŽIVOT' U ZADRU

Kampanja '40 dana za život' počela je drugu godinu u nizu u Zadarskoj nadbiskupiji u srijedu 10. veljače. Zaštitnik te pro life inicijative u Hrvatskoj je bl. Alojzije Stepinac, pa je tim više moliteljima volonterima drago da su baš na Stepinčevo započeli tu kampanju pod njegovom zaštitom. Nakon prošlogodišnje korizmene i jesenske kampanje u Zadru, i ove korizme angažirani vjernici iz župa nadbiskupije, mladi, članovi crkvenih pokreta i udruga, do 10. ožujka svakog dana će organizirano moliti kod ulaza Opće bolnice Zadar od 9,00 do 15,00 sati.

Tim povodom podršku i ohrabrenje zadarskim moliteljima dolaskom u Zadar izrazila je i Marija Kulazo Šošić, koordinatorka te inicijative u Splitu. Na susretu s moliteljima u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru u četvrtak 28. siječnja, upozorila je kako se u svijetu godišnje pobaci 43 milijuna djece, odnosno, svake 24 sekunde u svijetu pobaci se jedno dijete. To su tri grada veličine New Yorka. Taj podatak poznat je temeljem učinjenih kirurških zahvata, a ako se u obzir uzmu abortivna sredstva i ilegalni pobačaji, broj pobačaja je veći.

Šošić je istaknula i da je u deset godina provođenja te kampanje u svijetu spašeno 11 000 djece od pobačaja. Inicijativa se provodi u 579 gradova u trideset država svijeta, i dosad je uključila 650 000 volontera. Plodovi akcije su i da su 64 klinike Planned parenthooda zatvorene, 127 djelatnika je dalo otkaz ne želeći

više činiti pobačaj. Inicijativa je počela u korizmu 2013. g. u Zagrebu, te nakon šest i deset gradova sudionika, ova zadnja kampanja uključuje molitvu u dvadeset i jednom gradu u Hrvatskoj ispred bolnica (zadnji uključeni grad je Bjelovar), a dosad je bdjelo više od šest tisuća molitelja. Šošić je izrazila zadovoljstvo činjenicom da je svaki petnaesti grad u svijetu koji sudjeluje u inicijativi iz Hrvatske.

Svjetski voditelj '40 dana za život' David Bereit, koji je u jesen 2015. g. posjetio Hrvatsku, rekao je da je Hrvatska najbrže rastuća inicijativa u

svijetu. „Kad je Bereit za svog pohoda Hrvatskoj bio u Splitu, rekao nam je 'Hrvati, vi ste svjetlo Europe'. Na karti svijeta su svijetleće zastavice označile gradove sudionike. Zanimljivo je bilo da su u Španjolskoj bile dvije zastavice, u Velikoj Britaniji tri, a Hrvatska je cijela svijetlila sa zastavicama kao znak gradova koji sudjeluju u kampanji“ rekla je Šošić. Istaknula je i kako je upravo na poticaj primjerom iz Hrvatske, a na prijedlog HKM-a u Münchenu, kampanja ove korizme počela i ispred klinike u Münchenu, gdje se dnevno pobaci od 18 do 25 djece. Uz kliniku u Stuttgartu, to je najveća klinika za pobačaje u Njemačkoj gdje se godišnje izvrši između 5000 i 6000 pobačaja.

„S Bogom, žrtvom, postom i molitvom sve je moguće. Ispred bolnica molitelji su živi svjedoci. Nerođeni nas trebaju. Transparenti koje imaju molitelji ispred bolnica su poruke milosrđa. Ovo je veliki blagoslov za našu zemlju“ istaknula je Šošić, dodavši da se u Hrvatskoj, prema statistici, godišnje pobaci oko 10 000 djece. Kad se tome dodaju ilegalno učinjeni pobačaji i oni abortivnim sredstvima, dođe se do broja između trideset i četrdeset tisuća pobačenih.

„U Hrvatskoj ne možemo ostati hladni na te podatke. Iza toga su obitelji koje su ranjene. Život je dragocjen, Isus je dao život za svako- ga od nas“ poručila je Šošić, rekavši kako je i Bereit, pokretač inicijative, trebao biti pobačen. To mu je na bolesničkoj postelji na samrtni prije deset godina priopćio njegov otac, koji je htio da supruga pobači, za što joj je dao i novac da ga plati. No Davidova majka to nije učinila. Kad je Bereit pokrenuo tu inicijativu u Texasu, ispred klinika Planned parenthooda u četrdeset dana, kad su David sa suprugom i još jedan bračni par molili sat vremena dnevno, broj pobačaja se nakon tog perioda molitve smanjio za 28 %.

„Molitva je blagoslov cijeloj zemlji, ne samo gradu. To je Božja kampanja, žrtva, molitva i post. I sv. Ivan Pavao II. je rekao da je potrebna svjetska molitva za nerođene“ zaključila je Šošić, koja je i kuma djetetu u Splitu koje nije pobačeno, kako je majka prvotno mislila da će učiniti, te ga i dalje prati duhovno i materijalno. Voditelji inicijative znaju za 27 spašenih života u Hrvatskoj od pobačaja kao plod te kampanje, a također se o pobačaju počelo intenzivnije govoriti u javnosti i društvu na svim razinama. Na tribini u sjemeništu je sudjelovao i mons. Ivan Mustać, povjerenik za crkvene pokrete Zadarske nadbiskupije.

45. SVEĆENIČKA GODIŠNJA SKUPŠTINA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Kako uskladiti stare i nove metode pastoralne bila je tema izlaganja zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića na 45. svećeničkoj godišnjoj skupštini Zadarske nadbiskupije održanoj u srijedu 17. veljače u dvorani sjemeništa Zmajević u Zadru. Podsjetivši na poruku sa sinode o Novoj evangelizaciji za prenošenje kršćanske vjere, 2012. g., nadbiskup je rekao kako život svetaca predstavlja povlašteno oruđe nove evangelizacije, istaknuvši pritom bl. Alojzija Stepinca čije upoznavanje i štovanje valja promicati jer pripada nama i sveopćoj Crkvi. „Radujemo se pothvatima gradnji crkava i oltara njemu u čast, osnivanju društava i ustanova pod njegovim imenom. Najvažnije je širiti istinsku pobožnost koja će ljude voditi evanđeoskoj obnovi i obraćenju. U protivnom, može se dogoditi da nam bl. Alojzije bude percipiran kao neki ‘nacionalni simbol i heroj, više nego uzor u izgradnji kršćanskih kreposti i ljubavi prema bližnjima te čvrste vjere u Boga i vjernosti Petru naših dana“ rekao je mons. Puljić, ukazujući na Stepinčevu aktualnost za današnje prilike: hrabro svjedočiti vjeru, zauzimati se za čovjeka bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost, njegovati istinsko rodoljublje i domoljublje, potrebu praštanja i čišćenja memorije.

Govoreći o komplementarnosti liturgije i pučkih pobožnosti, nadbiskup je istaknuo da pučka pobožnost ima važnu ulogu u životu ljudi i stvaranju osobnog i narodnog identiteta. Pučka pobožnost imala je važnu ulogu u prijenosu vjerskih, moralnih i kulturnih vrednota, osobito u teškim vremenima okupacije i protuvjerskih ideologija. Procvat pučkih pobožnosti bio je u 20. st., osobito poslije objave dviju pobudnica Pavla VI., Marialis cultus i Evangelii nuntiandi te treće sinode biskupa o evangelizaciji u suvremenom svijetu, 1974. g. To je trokut

obnove pučkih pobožnosti u 20. st. i razlog da je Učiteljstvo Crkve reklo svoju riječ o pučkoj pobožnosti. Mons. Puljić je istaknuo da prema Direktoriju za pastoralnu službu biskupa, Ecclesiae imago, biskup ima zadaću bdjeti nad različitim oblicima pučke pobožnosti s crkvenim osjećajem. Dužan je biti pozoran da se ne pojave sadržaji protivni vjeri te istovremeno ostaviti prostor slobodi za nove izraze pučke pobožnosti jer je ona integralni dio crkvene pobožnosti. Neki bi najradije eliminirali pučke pobožnosti, a neki ih umnažali, upozorio je mons. Puljić. Srednji put ne prihvaća njihovo uklanjanje, ali i ne zanosi se da je pučka pobožnost ključ nove evangelizacije. „Ne treba je otpisivati puritanskim duhom kao da bi bila samo folklor ili praznovjerje. Ona je izraz iskonske vjere u kojoj ljudi žive kršćansku poruku kao evanđeosku“ rekao je mons. Puljić, dodavši da pučku pobožnost treba trajno teološki produbljivati i pročišćavati od onog što nije u skladu s crkvenim učenjem. Podsjetio je da je Koncil zaključio kako liturgija ne obuhvaća čitavu djelatnost Crkve i ne želi uklanjati pučke pobožnosti koje upućuju na Krista. „Ona je veliko blago Crkve. Kakvo bi duhovno osiromašenje i šteta bili kad bi kršćanstvo ostalo bez krunice i pobožnosti križnog puta“ upozorio je nadbiskup. Zdravo crkveno načelo je ne raditi stvari 'na svoju ruku' i braniti pučku pobožnost od samovolje pojedinaca. „Treba voditi računa o pobožnostima koje vjerni narod obavlja dirljivim žarom i čistoćom nakane. Zdrava pučka religioznost može biti protuotrov za sekte i jamstvo vjernosti poruci spasenja. Zbog toga je potrebno upoznati vrednote pučke pobožnosti, štititi njenu iskonsku bit, čistiti je od nepotrebnih naslaga, osvjetljavati je tekstovima Svetog Pisma, usmjeravati je i ne suprotstavljati liturgiji“ naglasio je mons. Puljić. Uz potrebu harmonične usmjerenosti liturgije i pučkih pobožnosti, uvažavanja i poštivanja njihove posebnosti, nadbiskup je rekao da je pučka pobožnost privilegirani oblik inkulturacije vjerskog fenomena, živa zbilja u Crkvi i zbilja Crkve, jer je u njoj kao u klici religiozna duša naroda.

Don Božo Barišić, župnik Nina i dekan Ninskog dekanata, predstavio je svećenicima plan proslave 500 godina Gospe od Zečeva, čiji je vrhunac u ponedjeljak 2. svibnja. To je slavlje pet stoljeća od Gospina ukazanja na otočiću Zečevo u ninskoj laguni, 1516 g., gdje je nekad

bio samostan monaha, kad se Gospa ukazala udovici Jeleni Grubišić; 1517. g. ninski biskup Juraj Divnić proglasio je blagdan Gospina Ukazanja. Tijekom ove i sljedeće godine do svibnja u Ninu, jednom od najstarijih marijanskih svetišta u Hrvatskoj i središnjem marijanskom svetištu Zadarske nadbiskupije, održat će se razna duhovna i kulturna događanja. Obljetnička proslava započinje u nedjelju 13. ožujka, kad će se nakon misnog slavlja na zvonik ninske župne crkve sv. Anselma podignuti barjak u čast Gospe od Zečeva i otvoriti novouređena ulica Gospe od Zečeva u središtu mjesta pokraj župne crkve.

Don Josip Radojica Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije, najavio je događanja u zadarskoj katedrali u Godni milosrđa: u ožujku duhovna obnova za cijeli grad Zadar pod vodstvom o. Ivana Ike Mandurića, susreti krizmanika s nadbiskupom, tjedno danonoćno euharistijsko klanjanje u crkvi Gospe od Zdravlja te pohod župama moćnika sv. Leopolda Bogdana Mandića, zaštitnika Godine milosrđa koji je djelovao i u Zadru i bl. Alojzija Stepinca, uz prigodni duhovni sadržaj. Održat će se i razni susreti mladih, križni put zadarskom rivom na petu korizmu nedjelju a provodi se i inicijativa 40 dana za život o kojoj je govorio mons. Ivan Mustać, povjerenik za pokrete Zadarske nadbiskupije. Don Šime Kevrić je predstavio postupak kod planiranja programa izgradnje, obnove i uređenja crkvenih objekata te načela kojih se treba pridržavati radi kvalitetnijeg i odgovornijeg obavljanja zadatka koji je u službi pastoralnog djelovanja.

Skupština je počela prigodom za sakrament pomirenja i misnim slavljem koje je u sjemenišnoj kapeli predvodio mons. Puljić. Tu-

mačeci u homiliji sadržaj Jonine knjige kao poruke za sva vremena, nadbiskup je rekao da je ona vrhunac objave Starog zavjeta i most koji povezuje oba saveza, a temeljna misao je, Bog želi da se svi ljudi spase. Temeljem navještaja, opisao je kako je Jona uskogrudan i osvetoljubiv, prkosan i neposlušan, pa bježeći od ljudi i povjerenog zadatka zaziva oganj na pokvarene neprijatelje roda. Jahve pomaže poganima-mornarima, tlačiteljima Ninivljanima za koje želi da se obrate i samom proroku koji se našao u utrobi morske nemani. „Svi su potrebni Jahvina praštanja i smilovanja. I svi se spašavaju; Niniva čija se zloća bila popela do neba, poganski mornari i neposlušni prorok Jona. Stoga je ta proročka knjiga aktualna za naše i svako drugo vrijeme. Ona pruža najbolji sažetak židovske teološke misli o Božjem milosrđu koje se proteže na sve ljude. Isusova besjeda na gori dat će toj proročkoj poruci puninu i savršenstvo“ poručio je nadbiskup Puljić.

VJERONAUKNA OLIMPIJADA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Vjeronaučna olimpijada, županijsko natjecanje iz vjeronauka Zadarske nadbiskupije za učenike osnovnih i srednjih škola održano je u petak 19. veljače u OŠ Bartula Kašića u Zadru. Na Olimpijadi o temi „Brak i obitelj u Božjem naumu“ sudjelovale su ekipe iz dvanaest osnovnih i sedam srednjih škola Zadarske županije.

Među srednjoškolcima, pobjednici Olimpijade su Gimnazija Jurja Barakovića iz Zadra, (mentor Slobodan Šarić, osvojenih 76,75 bodova), a među osmoškolcima OŠ Braća Ribar iz Posedarja, s mentoricom Bertom Pericom (84,75 boda). Ekipe tih škola sudjelovat će na državnom natjecanju iz vjeronauka u travnju u Opatiji čiji je domaćin Riječka nadbiskupija. Drugo mjesto među osmoškolcima osvojila je OŠ Bartula Kašića Zadar (Jolida Klarić i Ljiljana Elek, 81,75 boda) i OŠ Smiljevac iz Zadra (s. Antonela Malenica, 81,25 boda). Drugo mjesto među srednjoškolcima osvojila je SŠ Kneza Branimira iz Benkovca (Hrvoje Oštrić, 67,25 bodova), a treće mjesto Prirodoslovno-grafička škola Zadar (Anita Šerer Matulić, 52,75 boda). Prvi dio natjecanja sastojao se od individualnog

rješavanja pismenih testova, a drugi i treći dio ekipnog natjecanja su bili Tombola i Milijunak.

Sudionike je dolaskom podržao i prigodnu riječ im uputio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Istaknuo je važnost braka i obitelji kao ustanove po Božjem naumu koja ljude ljubavlje povezuje u zajedništvo. Prije početka natjecanja, učenici su u prigodnom programu izveli scenski prikaz, pjesme i recital o temi braka i obitelji.

Prigodnu riječ uputio je i mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda zadarske nadbiskupije. Zahvalio je ravnateljici škole domaćina prof. Katici Skukan na srdačnom gostoprимstvu i svesrdnoj suradnji s Katehetskim uredom, koji je u suradnji sa Županijskim povjerenstvom organizirao nadbiskupijsku olimpijadu, u kojoj su sudjelovale škole koje su ostvarile najbolje rezultate na školskom natjecanju iz vjeronauka.

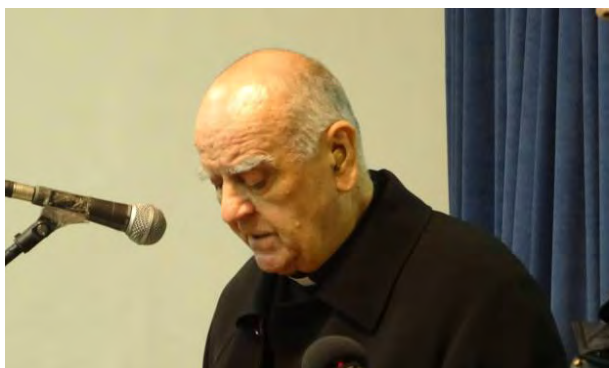
U prigodnoj riječi don Gašpar je potaknuo na zahvalnost roditeljima koji su djeci poklonili osmijeh, u njihovoj prisutnosti dijete počne govoriti, pripovijedati. U obitelji se postaje čovjekom, ona pomaže pronaći Boga, uči slaviti i ljubiti Boga. U blizini roditelja nastaje slika o dobrom Bogu, rekao je don Gašpar, istaknuvši da je obitelj važna jer se zna odakle osoba dolazi i gdje su korijeni, za što treba biti zahvalan.

U Mostaru predstavljen zbornik "U jedinstvu, slobodi i ljubavi"

U povodu 25. obljetnice biskupske službe zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića

Mostar, (KTA, IKA, 25. 02. 2016.) - Predstavljanje zbornika "U jedinstvu, slobodi i ljubavi", u povodu 25. obljetnice biskupske službe zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića, upriličeno je u četvrtak 25. veljače u Velikoj katedralnoj dvorani u Mostaru, u organizaciji Biskupskog ordinarijata u Mostaru i Teološko-katehetskog instituta u Mostaru. Moderator predstavljanja bio je dr. don Ante Pavlović, predstojnik Teološko-katehetskog instituta u Mostaru.

Nazočnima se na početku obratio biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Ratko Perić, koji je podsjetio da je prije pet godina, 2010., kada je biskup Želimir Puljić odlukom pape Benedikta XVI. prelazio iz Dubrovnika za nadbiskupa u Zadar, Dubrovačka biskupija objavila knjigu "Ohrabri se, narode moj!" u kojoj od 639 stranica ima više od polovice don Želimiroidnih tekstova. "Monumentalno djelo na razini dubrovačkih književnih, povijesnih, crkvenih pregalaca", ustvrdio je biskup Perić dodavši da je samo prošle godine, 2015., Zadarska nadbiskupija objavila dvije grandiozne knjige: "Zadarski govori i razgovori" u kojoj su na 517 stranica zabilježeni govori, razgovori, izjave, propovijedi i nastupi u vrijeme nadbiskupske službe Želimira Puljića u Zadru od travnja 2010. do prosinca 2014. godine, te zbornik "U jedinstvu, slobodi i ljubavi" sa 527 stranica, koja je uređena u suradnji četiri izdavača: Zadarske nadbiskupije, Dubrovačke biskupije, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu

i Teološko-katehetskog instituta u Mostaru, tj. svih onih crkvenih ustanova u kojima je mons. Puljić djelovao kao svećenik i profesor 12 godina odnosno kao biskup i nadbiskup 25 godina. Izražavajući srdačne čestitke nadbiskupu Puljiću na njegovoj srebrnoj obljetnici biskupstva kao i na njegovu voluminoznu pisanu opusu, zaželio mu je Božji blagoslov u daljnjem radu, te potom pozdravio nazočne kardinale Puljića i Bozanića, apostolskoga nuncija Pezzuta, nadbiskupe i biskupe i sve ugledne goste, napose predstavljače.

Potom je o zborniku govorio profesor na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru dr. Ilica Musić koji je pozdravio sve nazočne u ime djelatnika Sveučilišta. Istaknuo je da bibliografiji nadbiskupa Puljića u razdoblju između 1979. i 2014. godine obuhvaća 558 bibliografskih jedinica. "Svećenik, biskup i nadbiskup Puljić nikad se nije umorio radeći na njivi Gospodnjoj, nikada nije živio u ilegali nego je neprestance i otvoreno ustajao protiv topova raznih ideologija, srcem i dušom zauzet za zemlju i povjerene mu ljude. Narod kao i Crkva za njega nisu apstraktne kategorije. To su zajednice koje okupljaju pojedince na jedinstven način", kazao je profesor Musić podsjećajući na riječi nadbiskupa Puljića da je obitelj snaga Crkve i naroda. "U javnim nastupima mons. Puljić prepoznatljiv je po otvorenosti medijima, argumentiranim i odlučnim odgovorima na sva važna pitanja, po nesklonosti jalovu polemiziranju, ali i čvrstoći stavova, bez mlakosti, bezličnosti, lažnog irenizma, no također bez patetična dekora i terminološkog ublažavanja koje skriva grubost života ponajčešće prouzročene političkim i gospodarskim malverzacijama, bez volentir-janskog osmjeha, odnosno grimase u kojoj ima više leda negoli topline, kakav često vidamo na licima onih koji su dobro potkoženi i istodobno lažno zabrinuti za stanje društva", kazao je profesor Musić.

Obraćajući se okupljenima mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, urednik knjige, na početku je uputio riječi zahvale suizdavačima, suradnicima, kao i svima koji su bili obećali suradnju i pokazali dobru volju, ali su ih različiti razlozi spriječili da to izvrše. Izrazio je radost

činjenicom da je među onima, koji su u Zborniku objavili svoje priloge, čak 15 biskupa, od kojih su petorica kardinali te je primijetio da je to zaista “vrlo lijep znak bratske biskupske solidarnosti i crkvenoga zajedništva”. Biskup Vukšić potom je progovorio o strukturi zbornika, ističući da se u uvodnom dijelu nalazi čestitka koju je papa Franjo uputio mons. Puljiću te tumačenje nadbiskupova grba i gesla. Naglasio je da je knjiga podijeljena u tri cjeline, od kojih je prvi dio posvećen životu i djelu nadbiskupa Puljića. Pojasnio je da drugi dio obrađuje različite teme, koje nisu izravno povezane s nadbiskupovim djelovanjem: filozofske, teološke, povijesne, misiološke, književne, odgojne, a dar su dobrih ljudi, nadbiskupovih poznanika i prijatelja. Govoreći o trećem dijelu, kazao je kako sadrži spomenarske priloge petorice autora, koji su sa Želimirom Puljićem u rodbinskoj vezi ili dugogodišnjim prijateljskim odnosima i sjećaju se odrastanja, upoznavanja, druženja, studiranja i suradnje s njim. “To cijeloj knjizi daje posebnu živost, a neki odlomci čak su i vrlo duhoviti”, primijetio je biskup Vukšić koji je na kraju zaželio da, u skladu s geslom nadbiskupa Puljića, sažetoga u riječima naslova ove knjige, uvijek i posvuda vlada: “U bitnomu jedinstvo, u nebitnomu sloboda, u svemu ljubav.”

O Zborniku je potom progovorio dr. fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, koji je ustvrdio da naslov Zbornika “vuče svoje heraldičko značenje s grba i misao je vodilja nadbiskupa Želimira Puljića”. Osvrćući se na drugo poglavlje, kazao je da se radi o raznolikom i svježem buketu intelekta prijatelja upućenom mons. Puljiću te da “svaki teološki cvijet iz tog buketa, originalnom bojom, ljepotom i mirisom želi odati poštovanje burnoj četvrti stoljeća kojeg je nadbiskup Želimir i te kako oćutio sve tamo od svog ređenja za dubrovačkog biskupa 14. siječnja 1990. s pogledom uprtim prema Zvekovici i Srđu duboko na koljenima sa sv. Vlahom za život svoga rodnog puka i svoje Republike”. Progovorio je potom pojedinačno o svakom od priloga unutar Zbornika koje su, kako je istaknuo, njihovi autori s radošću podarili, i koji “u svojoj mnogolikosti pobuđuju želju studioznoga čitanja koje će obogatiti teološku spoznaju i usmjeriti

korak u uljudbenom i crkvenom duhu”. Na kraju je istaknuo da Zbornik predstavlja “uistinu kršćanski i civilizacijski čin i vidljivi znak zahvalnosti za sve što ste u ovoj, kako reko, burnoj četvrti stoljeća, podarili Bogu, svetoj Crkvi, kako općoj tako krajevnoj, iz koje ste izrasli i kojoj se darujete”. U glazbenom dijelu nastupila je klapa “Narenta”.

Zbornik su predstavili: prof. dr. Ivica Musić, dr. fra Miljenko Šteko, mons. Tomo Vukšić (urednik), a moderirao je prof. dr. Ante Pavlović.

Uz nazočne svećenike, redovnice i vjernike na predstavljanju su bili naši kardinali i biskupi

“U javnim nastupima mons. Puljić prepoznatljiv je po otvorenosti medijima, argumentiranim i odlučnim odgovorima na sva važna pitanja, po nesklonosti jalovu polemiziranju, ali i čvrstoći stavova, bez mlakosti, bezličnosti i lažnog irenizma”, rekao je prof. dr. sc. Ivica Musić, s Filozofskog fakulteta u Mostaru.

Dr. fra Miljenko Šteko, Hercegovački provincijal je rekao kako “zbornik predstavlja vidljivi znak zahvalnosti mons. Puljiću za sve što je u burnoj četvrti stoljeća, podario Bogu, Crkvi općoj i krajevnoj iz koje je izrastao”.

Urednik zbornika mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, izrazio je radost “što je među

suradnicima u Zborniku 15 biskupa, od kojih su petorica kardinali”. Primijetio je kako je to “lijepi znak bratske biskupske solidarnosti i crkvenoga zajedništva”. Poželio je da u skladu s geslom nadbiskupa Puljića uvijek i posvuda vlada “u bitnomu jedinstvo, u nebitnomu sloboda i u svemu ljubav.”

Program je vodio pročelnik Katehetskog instituta u Mostaru, prof. dr. sc. Ante Pavlović, negdašnji student mons. Puljića, vrijedni suradnik na polju pastoralne i aktivni promotor katehetskog gibanja u biskupiji i šire.

PASTORALNI PRILOG

Zagledani u križ Uskrsu se nadamo

- recenzija križnog puta don Tomislava Baričevića

Pred nama su četiri uzorka križnoga puta s rukovetom razmišljanja o „tvojim i mojim raskrižjima“. Razmišljanja su, kako veli autor don Tomislav Baričević, svećenik zadarske nadbiskupije, nastajala u duljem „vremenskom razdoblju od komunizma do globalizma“. Prateći velike mijene devedesetih godina prošlog stoljeća, posebice padom bezbožne ideologije komunizma, don Tomislav ispovijeda kako smo se tih godina „ponadali slobodi za Boga i čovjeka“ (usp. Lk 24, 21).

No, u globalizmu koji galopirajućim korakom „iznova porobljava duše“, autor je uvjeren kako nam se boriti „za Boga i čovjeka“ jer su im opet pripremljene „nutarnje verige, mučila i muke“. Suočen s činjenicom kako to „mnoge uopće ne zabrinjava“, don Tomislav je posegnuo za tekstovima „pjesnika koji bolje čuju i dalje vide“. Oni su, naime, „jučer vrištali, a i danas vrište kako Isusova muka i dalje traje u našim mukama, pa nam je sidrište nade za navijek isključivo u Njemu“.

Uz pjesničke izričaje autor je svoja razmišljanja obogatio i povijesnim sjećanjem iz naše dalje i bliže prošlosti. Kad se otkrije da su „sve povijesne urote i osude, Zrinskih i Frankopana, Stepinca i naših generala..., zapravo osude Hrvatske koje, po svjetskim bozima i domaćim Judama, jednostavno nije smjelo biti“, čitatelja uhvati malodušnost i napast da se povuče i odustane. Stoga mu kao melem na ranu padaju riječi utjehe i ohrabrenja: „Treba izdržati i za snagu u patnji treba se moliti. U neuništivost dobra treba vjerovati“.

Zahvalni smo don Tomislavu za ova četiri uzorka križnoga puta u kojima je osjećajem pjesnika, teologa i povjesnika ponudio plod svojih višegodišnjih razmišljanja. I posebice što je pokušao sugerirati da su u Isusovom križnom putu utkana sva „naša raskrižja“. Brojim stihovima hrvatskih pjesnika iz XX. stoljeća, poput Tomićića, Gotovca, Pupačića, Čondrića, Kosa, Klarića, Nazora, Talajića, Marčinka, Petrača, Tomića don Tomislav je pomogao čitatelju osjetiti ljepotu pjesničkog i teološkog izričaja o otajstvu Kristove patnje. Poslušajmo napr. kako pjesnik Vinko Kos razmišlja uz četvrtu postaju križnog puta:

“Cirenac noseć križ, svu milost pobra.
Ni nas, ni njega, patnje nek ne zbune,
Neka nitko križ svoj ne prokune,
A putokoz nek bude nam raspelo“!

(Vladimir Lončarević, Križni put u stihovima hrvatskih pjesnika XX. stoljeća, Zagreb, 2010., str. 57.)

Nošen idejom da ne „proklinjemo svoj križ“, te da nas „patnje ne zbunjuju“, autor nas podsjeća u ovom svetom korizmenom vremenu da budemo svjesni kako je Krist „po svojim i dalje na križu“; pa priželjkuje da „Njegovi zagledani u Njegov križ, sve natkriljuju ljubavlju i uskrsno se nadaju“. (Iz Proslova, Križni put Poravnavanje puta komunizmu)

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar, 10. ožujka 2016.

O neobičnim svećenicima

Postoje razni tipovi svećenika. Jedni su oni koje bih nazvao običnim svećenicima, meni posebno dragi, a to su oni koji uobičajeno i mirno obavljaju svoje svećeničke, župničke dužnosti: slave misu, ispovijedaju, upravljaju odgovorno svojom župom, žive sa svojim vjernicima godinama. Kad velim mirni tip svećenika, onda mislim na to da o njima nećete previše čitati na IKA-i, oko njih nema ni prevelikih »događanja«. Kod njih se ne događa ništa izvanredno, kod njih ništa nije posebno. Naprotiv, sve je tako obično, mirno, a zapravo je sve tako izvanredno i neobično! Ovo ne navodim jer želim pisati o tim, običnim svećenicima, nego o danas sve prisutnijem tipu svećenika, župnika koji jesu, odnosno bolje, koji sve sile koriste kako bi se predstavili neobičnim ili karizmatiskim svećenicima. Ova pastoralija uperena je protiv neobičnih, karizmatiskih svećenika i protiv karizmatске duhovnosti. Evo nekoliko misli.

Prvo, premda osobno ne podržavam psihologiziranje ili sociologiziranje, jer ono gotovo uvijek svjedoči o površnoj psihologiji ili sociologiji, ipak bih ukratko progovorio o psihološko-sociološkom profilu neobičnih, karizmatiskih svećenika, ali, dakako, s teološkoga gledišta. Moj je dojam da su neobični, karizmatiski svećenici u sebi duboko nesigurne i nezrele osobe. Nerijetko ne baš lijepa izgleda, nesigurna nastupa, ponekad baš i nesigurne, iskompleksirane spolnosti. Dakle, kao osobe, oni su preobični i zapravo dosadni i nezanimljivi te upravo zato koriste vjeru, duhovnost, kako bi privukli pozornost na sebe. Svjesno pretvaraju religiju, vjeru, duhovnost, liturgiju u nešto neobično kako bi na taj način sebe stavili u središte. Najgore i jest, dakle, u svemu tom što takvi neobični svećenici (zlo)upotrebljavaju religiju, vjeru, duhovnost, liturgiju kako bi sebe stavili u središte. Zato od liturgije prava skazanja, seanse vlastitoga sebeljublja i svoje osobne nesigurnosti. Sve moraju izokrenuti, pervertirati (mijenjati tekst kanona, blesirati se pod misom], sve moraju učiniti neobičnim kako bi oni time došli do izražaja. U tom su smislu neobični, karizmatiski svećenici u biti iznutra vrlo obični, nezanimljivi i dosadni ljudi, koji koriste vjeru i liturgiju kako bi postali neobičnima. Ne mogu se oteti dojmu da je u tih neobičnih, karizmatiskih svećenika daleko više sebeljublja nego u onih svećenika koji hladno, automatski obavljaju svoje dužnosti, primjerice, slave misu i dijele sakramente. Uvijek će mi zato biti draži ti »hladni« svećenici, koji barem priznaju da su slabi i bijedni, nego ti neobični, napaljeni svećenici koji zlorabe svetinje za svoje sebeljublje, za svoj egoizam. Cesto je to danas slučaj s klanjanjem, adoracijom. Nažalost, u mnogih svećenika klanjanje na župama gotovo je u potpunosti nestalo, ali je veća, ako ne i gora žalost što se danas klanjanje pretvara u neku vrstu rock-koncerta, seansi: važni su reflektori, mnoštvo svjećica i lučica, mrak, fina i ugodna glazbica, još samo nedostaju upaljači [sitvenia verbol), monstrancu se raznosi po cijeloj crkvi. I, dakako, nemojmo zaboraviti tko je zvijezda svega toga: pa neobični svećenik.

Da ne duljim, tim neobičnim svećenicima savjetujem kao lijek da prestanu biti neobični, ekstravagantni, da se podrede običnosti vjere, duhovnosti i teologije. Tako će njihovo neobično sebeljublje biti zacijeljeno, a vjerujte, tako će tek moći postati istinski neobični svećenici.

Drugo, ako izbliza pogledamo Stari i Novi zavjet, onda možemo ostati začuđeni kako je zapravo cijelo Sv. pismo vrlo distancirano spram pretjeranih emocionalizama, ekstaza. Proroci su sve samo ne emocionalizirane, ekstatičke osobe. A tek Krist! Ako pažljivo čitamo evanđelja, ostat ćemo začuđeni (barem neki, ja ne) kako ona Krista predstavljaju na sve načine samo ne kao emocionaliziranu, ekstatičnu osobu. Samo se na nekoliko mjesta spominje da je Krist bio zanesen. Zasiurno se pitamo koji je razlog te velike skepse židovske, kršćanske vjere spram emocionalizirane, ekstatične vjere. Razlog je vrlo jednostavan, a već smo ga dotaknuli u prethodnom ulomku: subjektivizam i sebeljublje. Tko svoju vjeru, a onda još gore, liturgiju emocionalizira i ekstatizira, taj zapravo sebe stavlja u središte, a ne Boga. Bog toj emocionaliziranoj i ekstatiziranoj osobi ne može uopće govoriti, jer se ona bavi svojim osjećajima i ekstazama, a ne njime. Zamislite da ste

s nekom ženom u odnosu i da se stalno pred njom emocionalizirate i ekstatizirate, da pred njom stalno padate u ekstazu! Vjerojatno bi žena pomislila da nešto nije u redu s vama ili, još gore, da vam uopće nije stalno do nje, nego do vlastitih emocija, sebedokazivanja, itd. Zapravo, želim reći da je takva emocionalizirana i ekstatična duhovnost, a koja je prisutna upravo kod neobičnih, karizmatičkih svećenika, jako neozbiljna. To skakutanje u liturgiji, seansiranje klanjanja, zapravo je duboko, duboko neozbiljno. Ono svjedoči o bijegu iz svijeta, o neozbiljnoj i nezreloj nesposobnosti suočavanja s mukama i križevima ovoga svijeta. Zato je takva karizmatička duhovnost neozbiljna, nezrela i predstavlja neku vrstu površnoga povlačenja u pjenušave, sapunaste mjehuriće duhovnosti, koji se brzo rasplinu pri svakoj ozbiljnoj poteškoći. Drugim riječima, onaj svećenik koji živi svoju duhovnost ozbiljno, koji se realno suočava s vlastitim mukama i s križevima ovoga svijeta, koji vjerom u Krista nastoji zacijeliti svoje i tuđe muke, taj nema potrebe za emocionaliziranjem, ekstatičnom duhovnošću, liturgijom. Naprotiv, on ima potrebu za ozbiljnom, preobražavajućom, zacjeljujućom duhovnošću, za liturgijom u kojoj se paradoksalno dodiruju, a time zacjeljuju, muka i radost, križ i uskrsnuće. Zato u takvoj duhovnosti, liturgiji, nema emocionalizama, ekstatizama, tih površnosti i neozbiljnosti, već tihe, rekao bih, gotovo ispaćene radosti. A takva ispaćena radost, Kristova radost križa, mijenja svijet.

I još nešto. Da nešto nije u redu s takvom duhovnošću, svjedoče zapravo sami neobični, karizmatički svećenici. Ne želim reći svi, ali mnogi su u stvarnom životu su suprotnost onomu kakvima se predstavljaju u duhovnosti i liturgiji. Obično su to napete, grčevite osobe, teške u doslovnom smislu riječi. Dakle, u stvarnom životu nisu uspjele zacijeliti svoje muke i križeve te si onda laskaju da su to postigle emocionaliziranjem i ekstatiziranjem duhovnošću.

Treće, ako malo bolje pogledamo koji se to vjernici okupljaju oko neobičnih, karizmatičkih svećenika, onda ćemo zapravo primijetiti da su to uglavnom bogataši, moćnici, ili poprilično dobrostojeće osobe, dakle neobične osobe. Nećete baš oko neobičnih, karizmatičkih svećenika vidjeti obične, siromašne, priproste ljude. Koliko sam uspio primijetiti, neobični svećenici nemaju baš previše živaca njima se baviti, oni ih zapravo ne zanimaju! Oni, neobični, zapravo vole isto tako neobične, bogataše! Shvatih zapravo da tu neobičnu, karizmatičku duhovnost zapravo vole i sami bogataši, dobrostojeći, ma recimo to, moćnici ovoga svijeta. Zašto? Pa razlog je vrlo jednostavan. U toj neobičnoj, karizmatičkoj duhovnosti nema pravila, nema zahtjeva. Takvima duhovnost, liturgija, nije ozbiljna zahtjevnost, ozbiljna vjera, nego puki ispušni ventil, ma još gore, samo dodatno laskanje vlastitu egoizmu. Time što sudjeluju u duhovnim seansama i karizmatičkim događanjima bogataši si i moćnici laskaju da su duhovni, a zapravo su svjetlosnim godinama daleko od istinske duhovnosti. Jer, oni traže neobičnu, neozbiljnu, light duhovnost kako ih ona ne bi ugrožavala u njihovu egoizmu, Obični vjernici, vjernici kojima je stalo do stvarnoga obraćenja, preziru takvu duhovnost neobičnih, karizmatičkih svećenika. Njima nije stalo do potvrde vlastitoga egoizma, nego do ozbiljne i zahtjevne promjene vlastitoga života.

Četvrto, problem kod neobičnih, karizmatičkih svećenika jest također i taj što oni stvaraju takvu duhovnost, okupljaju oko sebe takve vjernike koji se smatraju boljima i većima od običnih vjernika. U susretu s takvim svećenicima i vjernicima osjećate uvijek nekakav prijezir, neku golemu bahatost, uznositost koja se izdiže iznad vas i svih ostalih koji ne dijele njihovu duhovnost. Zato neobični, karizmatički svećenici stvaraju razdor u župnim i u drugim zajednicama. Jer, dakako, njihova je liturgija, molitva, klanjanje uvijek neobičnije, bolje od uobičajene duhovnosti, liturgije, molitve i klanjanja. Da se razumijemo, nemam ništa protiv elitizma, ali Kristova elitizma, jer to je elitizam koji ne prezire drukčije, koji je toliko običan da se ne izdiže i ne postavlja iznad drugih. Istinsku ćete duhovnost uvijek prepoznati po njezinoj običnosti jer ona je toliko istinita, a time moćna, da nema potrebe drugoga prezirati i izdizati se iznad drugoga. Nešto od te mu-

drosti kršćanskoga duha očituje se upravo u rimskoj liturgiji koju upravo neobični, karizmatički svećenici doslovce masakriraju. Rimska je liturgija upravo tako obična, objektivna i nenametljiva da je dostupna svima, dok je karizmatička liturgija sektaška ili ponekad samo poligon za dokazivanje egoizma određenoga svećenika.

I da zaključim, ova pastoralija jedan je veliki pledoaje za običnu svećeničku duhovnost, običnu liturgiju, za običan život svećenika, jer jedino tako može uvijek iznova zasjati neobičnost, novost radosne vijesti Isusa Krista. (Preneseno iz Đakovačkog vjesnik)

Ivica RACUŽ profesor dogmatske teologije i dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu

POVIJESNI PRILOG

Izvadci iz pastirskog lista Zadarskog nadbiskupa Pulišića

Koliko smo puta prisustvovali tužnim prizorima, kada su se sinovi našeg puka dijelili od svojih milih te išli u daleke krajeve Amerike ili Australije? Koliko puta ne bivamo ganuti do suza kad vidimo hrpe ljudi a kadgod i same nejake djece, kojima na licu čitaš žalost i oskudicu, što ih tjera preko oceana da traže kruha i zarade?

Čitajući ove uvodne retke čovjek bi pomislio da se radi o uvodnom djelu nekog članka iz današnjeg dnevnog tiska koji problematizira aktualno iseljavanje stanovništva iz Hrvatske, no radi se o pastirskom pismu u formi tiskane knjižice od 15 stranica od 2 veljača 1913. nadbiskupa Vinka Pulišića. Čitajući ovo pismo (pomalo starijeg arhaičnog izričaja) čitatelj se ne može oteti dojmu da i danas postoje tako reći isti problemi i pitanja u vezi iseljavanja i iseljavanja iz ovih naših krajeva. U nastavku ćemo donijeti u izvornom tekstu nekoliko isječaka iz nadbiskupovog pastirskog pisma vjernicima svoje nadbiskupije naslovljenog "Za naše bijedne iseljenike", te prikazati neka onodobna razmišljanja i zaključke nadbiskupa Pulišića.

Nadbiskup Pulišić u uvodnom dijelu navodi da je zadnjih deset godina u Dalmaciji broj iseljenika prekomjerno porastao uzmemo li broj njenih stanovnika. Tako on navodi da je godine 1910. iselilo iz naše pokrajine u Sjevernu Ameriku oko 2500 ljudi, a u Južnu Ameriku oko 800 mahom svojih najjačih radnika. Također u nastavku uvodnog djela nadbiskup naznačuje pitanja, nedoumice i moralne dvojbe o kojima će najviše raspravljati u nastavku teksta:

Pri iseljavanju pak nije najgore to što je veliko mnoštvo jakih mišića ostavilo naše zemlje, niti teške radnje i fizičke patnje, što čekaju naše zemljake u dalekom svijetu, već moralne i vjerske pogibli, kojima su iseljenici izvrgnuti i koje na osobiti način moraju zanimati jednog Biskupa.

U nastavku on kaže:

Držim stoga svojom dužnošću govoriti vam o tom predmetu od najvećeg zamašaja, osobito sada kada je želja za iseljavanjem spopala ne samo starije nego i jedva odraslu djecu, koja kao da čeka kada će ostaviti školske klupe te poći u daleke strane da im tamo bude bolje i da se obogate.

Dalje u uvodnom tekstu nastavlja:

Govorit ću vam dakle i to od srca, o pogiblima i duhovnim potrebama naših siromašnih iseljenika, jer oni sačinjavaju dobar dio mog stada, i jer je zgodno de se pastir na početku svete korizme sjeti i ovih svojih sinova, koji u dalekim stranama žive bez onih spasonosnih utjeha, koje vjera sveta i obitelj pružaju u izobilju onima koji mirno žive u krilu svojih milih.

Nadbiskup Pulišić u glavnom djelu nadalje razrađuje uzroke i posljedice iseljavanja koje utječu

na društvo, obitelj, duhovnost i vjeru svakog pojedinca. U prvom djelu teksta nadbiskup upozorava na važnost doma i domoljublja, te u neku ruku odvraća vjernike od iseljavanja, te kaže:

Postoji ljubav, koja je kadra da spaja duše, koja je čovjeku izvor sreće, koja ga pobudjuje na junačka djela, koja će u tili čas da ušutka mržnju, i koja će najrazrožnije stranke jednog naroda ujediniti pa će svi istim ciljem kao jedan čovjek. To vam je ljubav domovinska, koja znade tako oduševiti čovjeka, da će prezrijeti život i veseljem srnuti u samu smrt. Ta se ljubav na čudnovati način spaja sa ljubavlju Božjom i lijepo se sklada sa vjerskim čuvstvom prirodnim ljudskom srcu.

Ja o si ga čovjeku kad on ne bi čutio ove ljubavi, koja ga nerazriješivim sponama veže sa zemljom, gdje je ugledao Božje svijetlo!

Nadbiskup lijepim riječima usmjerava pažnju vjernicima na domoljublje te u nastavku kazuje kolika je patnja onih koji su ipak morali napustiti svoj dom:

Sada dakle možemo pojmiti koliko moraju trpjeti svi oni koji su prisiljeni ostaviti kraj gdje su se rodili, ono ognjište, oko koga ih je malene majka skupljala, onu crkvicu – na zelenom brijegu – daleko vidnu i daleko sjajnu – gdje su primili sveto krštenje, onu blagoslovljenu zemlju u kojoj počivaju kosti njihovih milih pokojnika! Da, da strašno mora da bude pri duši naše braće, koju ljuta nevolja tjera daleko od njihove obitelji i od njihove kuće, pa se ne smijemo ni najmanje čuditi gdje oni pri svojem odlasku ljuto plaču, te do suza znadu ganuti one od kojih se dijele, i to možda za uvijek dijele.

Nadbiskup na kraju ovog odjeljka zaključuje:

Domovina je svakomu mila. Ja ljubim svoju domovinu, govorio je jedan poznati pisac, ne s toga jer je lijepa već s toga jer je moja.

U slijedećem odlomku nadbiskup ukazuje da shvaća i ekonomsku stranu iseljavanja i određene koristi koje ona donosi mada pod znakom upitnika, te navodi:

Iseljavanje bilo privremeno bilo trajno zahtjev je same naravi, i ludo bi bilo nastojati da se posve zapriječi; kad u jednoj pokrajini ma bilo s kojega razloga dodje na manje rad i nedostaju srestva za život, naravno je da onda tražiš i zarade drugovdje pa bilo to i u dalekim stranama, jer se tako po nagonu vladaju i same ptice, koje u određeno doba sele u one krajeve, u kojima je veća vrućina i obilacija hrana; da se pak obično opet povrate k svojem starom gnijezdu.

U nastavku nadbiskup i dalje ukazuje na neke korisnosti od iseljavanja:

Nema sumnje da je iseljavanje, donijelo mnogo znatnih koristi i našoj Dalmaciji. Ne može se niti zanjekati da je iseljavanje za nekoje jedino sredstvo, kojim će poboljšati svoje kukavno ekonomsko stanje, osobito dandanas, kad je žiloždera uništila dobar dio naših vinograda.

Na kraju ovog dijela donosi nekoliko tvrdnji ali pod znakom upitnika:

Koliko se siromašni težaci, koji su prije kuburili, vraćaju u svoju domovinu priličnim prištedkom, te mogu ne samo isplatiti svoje stare dugove, već i sagraditi kuću i pristojno ju urediti, kupiti zemalja i umno ih obradivati? Koliko seljaka nije novcima zaslužnim u inozemstvu otkupilo one zemlje što su ih prije obradivali kao kmetovi?

U slijedećim odlomcima nadbiskup Pulišić se osvrće i na one negativne strane iseljavanja koje se najviše odražavaju na razaranje vjere i obitelji i koja iz teksta proizlazi poništava one dobrobiti iseljavanja prvenstveno ekonomske. Tako on na početku ovog odlomka odmah navodi:

Ali; na žalost sa ovim materijalnim probitcima idu usporedo mnoge pogibli i štete bilo pogledom na vjeru bilo pogledom na obitelj. Sveta mi je dužnost da zato istaknem te pogibli i te štete eda ih lakše

upoznadu a po tom i čuvaju oni, koje su nepovoljne okolnosti prisilile ili će prisiliti da se sele.

U nastavku on donosi primjere kako iseljavanje može razoriti jednu obitelj:

U obitelji, kojoj je za mnogo godina otac daleko, djeca se obiknu živjeti razuzdano a ne rijetko izgube i ljubav prema onomu, komu iza Boga moraju zahvaliti svoj život. Za takovu je djecu otac više puta samo dalekom strašilo, koje će prije ili kasnije doći doma da kazni njihov neposluh i umekša njihovu tvrdoglavost. Kad se povrati otac kući u brzo će se uvjeriti da je plod njegovih žaljeva i štednje i na grlu i na obući, što je on često slao ženi svojoj za uzdržavanje obitelji i za poboljšanje svog imanja, profućkan, rastepen u besposličanju u jelu i gizdavoj nošnji.

U nastavku on postavlja pitanje i predstavlja mogući odgovor onoga što bi se moglo dogoditi:

Je li moguće da on na duže ostane u kući u kojoj vlada nered, neposluh i rasipnost? Ne on će voljeti ostaviti takvu kuću i povratiti se u daleke krajeve gdje će tražiti drugu ljubav a malo po malo zaboraviti na onu obitelj koja je imala biti svetištem njegove ljubavi i središtem svakog mu nastojanja. Oh koliko i koliko bi bilo bolje za takva čovjeka da nije nikada ostavio praga one kuće u kojoj je prije svog odlaska živio, istina, slabo i kukavno, ali ipak mirno i pošteno.

I u sljedećem odlomku nadbiskup Pulišić propitkuje uzroke i posljedice utjecaja iseljavanja na stanovništvo (vjernike) na duhovnom – vjerničkom planu, a posebno kako iseljavanje djeluje na vjeru unutar obitelj. Tako on osvrćući se na očeve iseljenike kazuje:

Bogu dragom hvala, u našoj pokrajini takvih otaca ima posve malo, jer je vjersko čuvstvo još duboko usadjeno u našem dobrom puku. Ali na žalost kod nekih iseljenika ovo vjersko čuvstvo malo po malo jenja i malaksa. Tomu se ne smijemo čuditi, jer daleko od svoje obitelji i lišeni utjecaja i duhovne skrbi svog župnika ostaju za dugo i dugo vremena bez vjerske pouke i utjehe sv. Vjere, te zanemaruju zapovijedi Božje i crkovne i sprovagjaju život skroz zemaljski i posve podan radu i dobitku, a otudjen svakoj duhovnoj i nebeskoj misli.

Nadbiskup se posebno osvrće na pogibelji kojima je izložena mladež:

Mnogo više od onih što su odmakli u godinama izloženi su pogibli da se pokvare mladi sinovi našeg puka, koji se nalaze u inozemstvu. Odiyeljeni od svoje obitelji, daleko od svoje župe i od paske roditelja, ne poučeni dosta u vjeri i moralu, okruženi od mnoštva pokvarenih drugova, troše svoje slobodno vrijeme po krčmama i igračnicama u kojima se psuje na sve što je sveto, vode nepristojni razgovori i igra na slijepe igre, u kojima će često proigrati sve a i više nego što imaju.

Nadbiskup dalje nastavlja:

Ovi se nesretni sinovi vrata iza nekoliko vremena svojim kućama, ali ne više onakvi kakvi su prije bili, nego posve promjenjeni i to na gore. Njihovi jadni roditelji, koji su jedva željeli da ih vide i zagrle i da prime od njih kakvu pripomoć, ostaju razočarani i prevareni u svojim nadama.

U zaključku ovog djela nadbiskup donosi:

Na žalost pogriješke i kobne posljedice krivog ili zanemarenog uzgoja očute najprije roditelji i obitelj, ali očuti ih i cijelo društvo, jer kakva je obitelj, takvo je i društvo. Što je korijen stablu, izvor rijeci, temelj zgradi to je obitelj za crkvu i za društvo: iz krila obitelji Crkva prima svoje duhovne sinove, a društvo svoje članove. Odatle ona velika dužnost puna odgovornosti po kojoj imaju roditelji da uslijed naravne i božje zapovijedi uzgajaju iz malih nogu svoj porod po kršćanskih načelima; odatle dužnost da od svoje djece traže poslušnost i zahvalnost, koje moraju imati svoj korijen u ljubavi.

U zadnjem odlomku nadbiskup Pulišić napominje važnost vjerske pouke mladih koji se sprema-ju na odlazak u inozemstvo, a također napominje i važnost župnika u vjerskom odgoju mladeži:

Posebno se obraća roditeljima:

S toga je vaša sveta dužnost, o roditelji, da usadite u srce vaše djece, dok su još malena, primjerom i riječju strah božji, štovanje prama vama i sklonost prama obitelji. Vi ne smijete dopustiti da vam djeca ostave očinski dom prije nego što ste ih dobro poučili u dužnostima prama Stvoritelju, prama sebi i prama iskrnjemu.

Također se posebno obraća i dušobrižnicima – svećenicima:

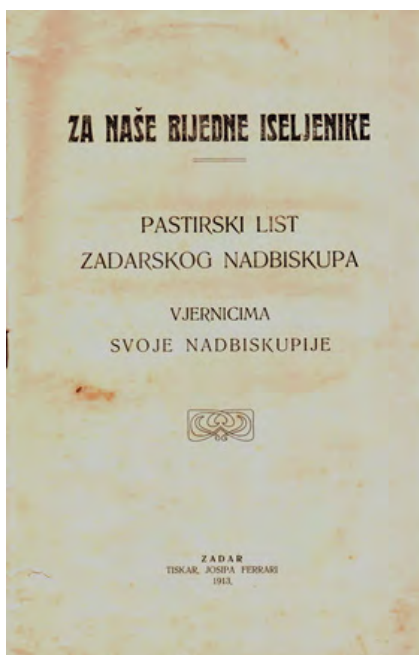
Ta ista dužnost veže i dušobrižnike, koji su dužni osobitu skrb posvetiti onima koji se odalečuju od župe eda drugovdje potraže rada i dobitka. U savijesti je dužan svaki dušobrižnik, da na osobiti način pouči onu djecu, za koju znade da ima namjeru oputovati u daleke krajeve, i iz petnih žila treba da nastoji kako će što zgodnija srestva pružiti toj još neiskusnoj mladeži eda bude mogla uspješno sačuvati se od svih pogibli pokvarenosti i izopačenosti, koje su pogibli tako česte i zavodljive osobito u dalekim stranama.

Na kraju u zaključku nadbiskup se obraća izravno iseljenicima kazujući im:

Pri zaključku dozvolite mi, moji dragi iseljenici, da upravit jednu vruću molbu i jednu ozbiljnu preporuku i vama, koji ste mi i neprekidno predmet moje pastirske skrbi. U kratko i otvoreno kako je bila moja dužnost, izložio sam vam koristi i pogibli što nosi sobom vaš život u stranim zemljama. Da budete mogli uživati te koristi i izbjegavati te pogibli ne smijete nikada zaboraviti kršćanskih vaših dužnosti, koje vas vežu i u inozemstvu. Budete li, u koliko vam to bude moguće u dalekim stranama, vršili zapovijedi naše ljubeznive majke svete Crkve, Bog će u izobilju izliti svoj sveti blagoslov na vaš trud, i vi ćete se sretno povratiti kući svojoj sa vašim poštenim prištednjam i biti ćete sreća vašoj obitelji, naslada vašoj rodbini, ponos vašem rodnom mjestu, utjeha vašem pastiru, koji vas od srca blagosilja i želi vam sretni povratak.

Zaključno možemo utvrditi da čitajući retke ovog listića upućenog vjernicima i iseljenicima Zadarske nadbiskupije, izuzmemo li arhaični izričaj i stil onog doba, sadržaj primjeri i savjeti praktično u potpunosti odgovaraju sadašnjem trenutku. I nakon sto godina riječi nadbiskupa Pulišića u ovom listiću itekako se i dan danas mogu pročitati vjernicima sa oltara diljem nadbiskupije, a pogotovo one univerzalne kršćanske vrijednosti koje moraju biti nit vodilja svim vjernicima.

prof. Arhivist: Oliver Modrić

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	4
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	13
Predsjednik HBK čestitao Božić pravoslavnima	13
Redovnici i redovnice pozvani su navješćivati Božje milosrđe	13
Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja	15
Priopćenje s 18. zajedničkog zasjedanja HBK i BKBiH	15
Pozdrav mons. Želimira Puljića, Predsjednika HBK	
-na zajedničkom zasjedanju BK BiH i HBK u Bijelom Polju 26. 02. 2016.	17
Pozdrav sudionicima Petog pastoralno-katehetskog kolokviju za svećenike	18
Čestitka Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije novom Predsjedniku Vlade Republike Hrvatske	18
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE I SVJETSKI DAN MIRA	20
BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA	21
PREDSTAVLJANJE KNJIGE 'RIVELLIJEVA ZAVJERA LAŽI'	23
SVEČANA VEČERNJA UOČI SVETKOVINE SV. STOŠIJE	24
MISNO SLAVLJE NA SVETKOVINU SV. STOŠIJE	25
ŽIVITE S ODUŠEVLJENJEM U CRKVI I U SVIJETU – ZAVRŠETAK GODINE	26
HRVAO SE S MOĆNICIMA DA ZAŠTITI NEMOĆE	28
PEPELNICA U KATEDRALI SV. STOŠIJE	30
JONINA KNJIGA "PORUKA ZA SVA VREMENA"	31
E45. GODIŠNJA SVEĆENIČKA SKUPŠTINA	33
OTVORIMO SRCA ZA JAD I NEVOLJU SVIJETA (LK 16,19-31)	35
POZDRAV MONS. Ž. PULJIĆA U PRIGODI REĐENJA VOJNOG ORDINARIJA	36
ODREDBE	38
KRONIKA	48
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	49
IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE	50
PASTORALNI PRILOG	81
POVIJESNI PRILOG	84